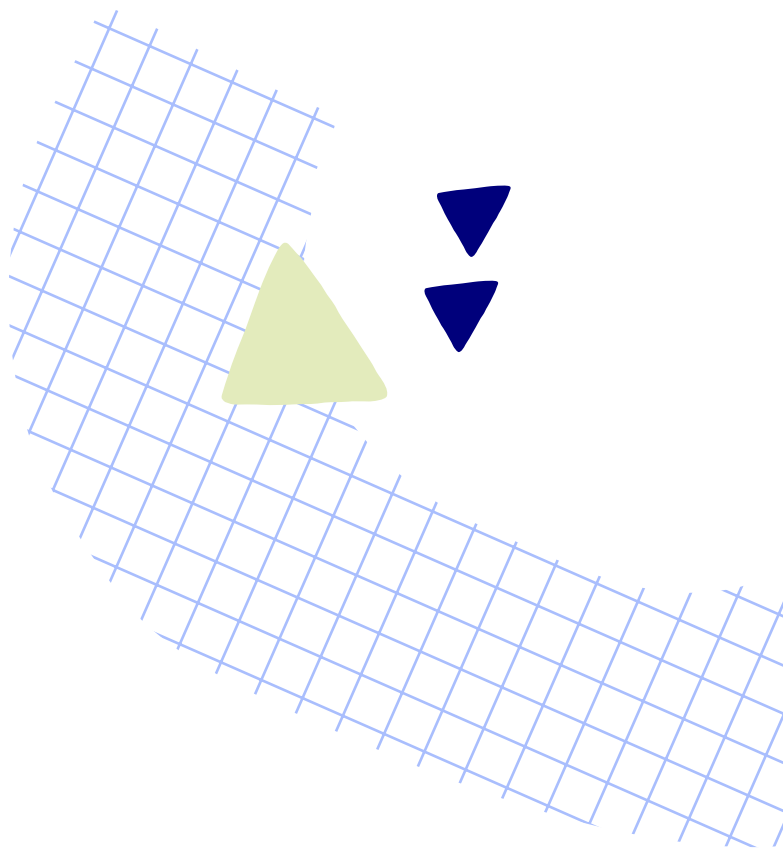

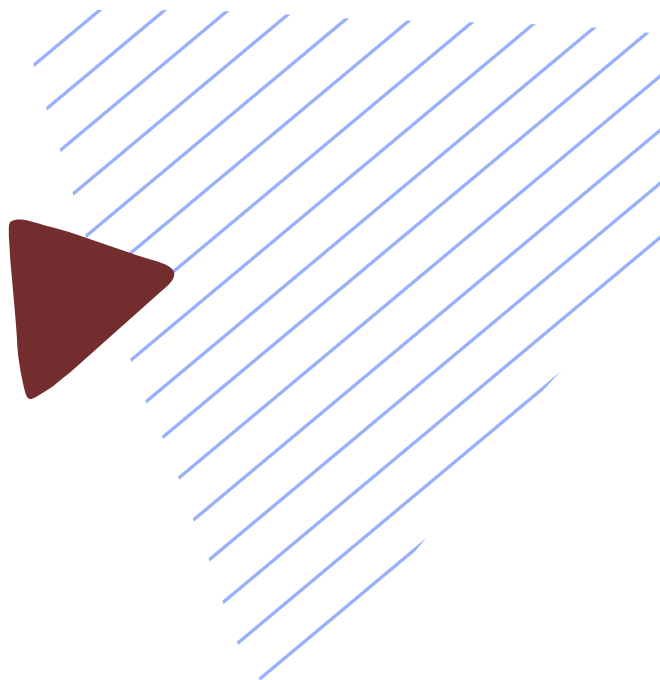
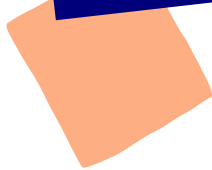
Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Klíčové kompetence

duben 2026

Základní vzdělávání

Spolufinancováno
Evropskou unií

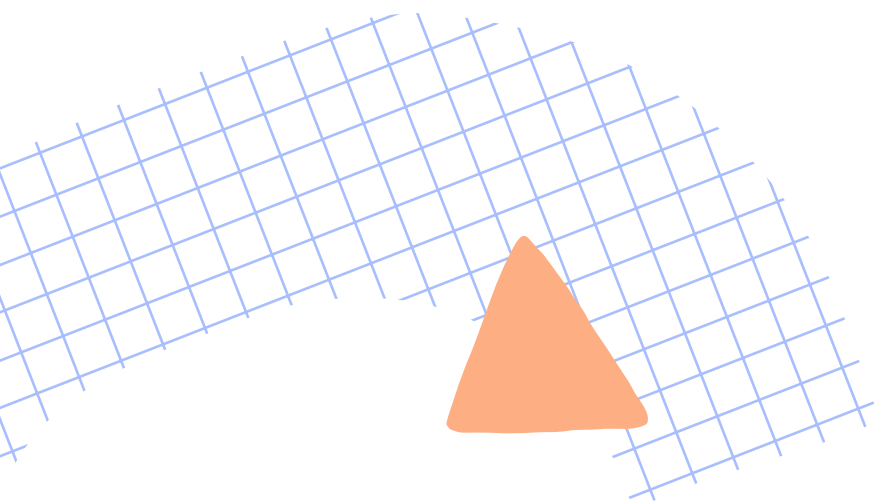

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

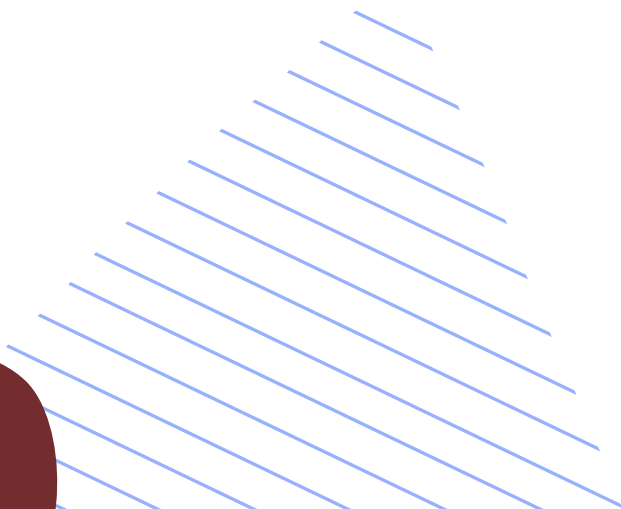
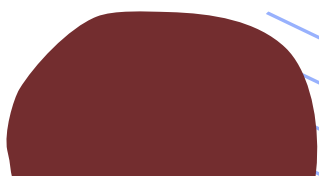
Obsah

1. stupeň, 5. ročník	4
Klíčová kompetence k učení	
Umění se učit	5
Smysl a cíl učení, celoživotní učení	7
Klíčová kompetence komunikační	
Vyjadřování	11
Porozumění	12
Aktivní naslouchání	14
Vícejazyčnost	16
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	
Vlastní wellbeing	18
Resilience: odolávání obtížným situacím	20
Identita	22
Empatie a porozumění druhým	24
Budování a udržování zdravých vztahů	26
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	
Respektující vztah k životu a světu	28
Zohledňování propojenosti světa	30
Směřování k udržitelné budoucnosti	32
Odpovědné rozhodování a jednání	34
Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)	36
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	
Nápady, příležitosti a výzvy	38
Mobilizování zdrojů	40
Realizace akcí, aktivit, projektů	43
Spolupráce a týmová práce	45
Klíčová kompetence k řešení problémů	
Řešení běžných problematických situací	47
Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání	49
Badatelství	51
Práce s informacemi a kritické myšlení	53
Klíčová kompetence kulturní	
Kulturní kontext	55
Umění a kultura jako prostředek komunikace	57
Kulturní a umělecké sebevyjádření	59
Kulturní identita a rozmanitost	61
Klíčová kompetence digitální	
Digitální informace a data	63
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	65
Tvorba digitálního obsahu	67
Bezpečnost v digitálním prostředí	69
Digitální vývoj a inovace	71

2. stupeň, 9. ročník	73
Klíčová kompetence k učení	
Umění se učit	74
Smysl a cíl učení, celoživotní učení	77
Klíčová kompetence komunikační	
Vyjadřování	80
Porozumění	82
Aktivní naslouchání	84
Vícejazyčnost	86
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	
Vlastní wellbeing	89
Resilience: odolávání obtížným situacím	91
Identita	93
Empatie a porozumění druhým	96
Budování a udržování zdravých vztahů	98
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	
Respektující vztah k životu a světu	100
Zohledňování propojenosti světa	102
Směřování k udržitelné budoucnost	104
Odpovědné rozhodování a jednání	106
Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)	108
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	
Nápady, příležitosti a výzvy	110
Mobilizování zdrojů	113
Realizace akcí, aktivit, projektů	116
Spolupráce a týmová práce	119
Klíčová kompetence k řešení problémů	
Řešení běžných problematických situací	121
Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání	123
Badatelství	125
Práce s informacemi a kritické myšlení	127
Klíčová kompetence kulturní	
Kulturní kontext	129
Umění a kultura jako prostředek komunikace	131
Kulturní a umělecké sebevyjádření	133
Kulturní identita a rozmanitost	135
Klíčová kompetence digitální	
Digitální informace a data	137
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	145
Tvorba digitálního obsahu	139
Bezpečnost v digitálním prostředí	141
Digitální vývoj a inovace	143

1. stupeň, 5. ročník

Klíčová kompetence k učení

Umění se učit | Smysl a cíl učení, celoživotní učení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na tvorbu efektivních strategií, na učení se s ohledem na práci s cíli a reflektování vlastního učení během procesu učení.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKU-USU-000-ZV5-001](#)

Monitoruje své procesy učení.

Vzdělávací strategie učitele

- Plánuji sekvence navazujících vyučovacích hodin směřujících k dlouhodobým cílům.
- Plány učení či kritéria práce vytvářím společně se žáky.
- Nastavuji přiměřené vzdělávací cíle pro každého ze žáků.
- Provázím žáky diskusí o tom, které postupy mohou využít v následující práci.
- Navozuji takové situace, při nichž si žák zkusí odhadování vlastních sil a možností, definování překážek v učení apod.
- Zamýšlím se se žáky nad tím, co jim pomáhá k rozvoji (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení aj.).
- Shromažďuji a sdílím zdroje, které mohou žákům v učení pomoci (např. Různé procvičovací digitální programy, portfolio kompetencí).
- Poskytuji doplňkové materiály a nástroje, aby si žáci mohli hlouběji rozšířit své znalosti.
- Nechávám žáky samostatně při výuce objevovat, co se učí.
- Dávám prostor žákům učit se mezi sebou navzájem.
- Učím žáky pracovat s nástroji, které umožňují sledovat a zaznamenávat jejich pokrok (práce s portfoliem, mapa učebního pokroku, mapa rozvoje kompetencí, kompetenční karty).
- Učím žáky shromažďovat důkazy o jejich posunu v učení.
- Aktivitu žáků podporuji prostorem pro dotazy žáků, odpovídání na otázky, podporuji zvědavost žáků a vytvářím prostor pro bádání a zjišťování nových poznatků (o sobě i o světě).
- Vytvářím bezpečný prostor pro práci s chybou (za chybu žáky netrestám, společně hledáme cestu, jak chybu příště eliminovat a jak ji využít k dalšímu rozvoji).
- Průběžně se žáky reflektuji, co zvládli, co mají a nemají upevněné (podle toho měním dlouhodobý plán výuky a přizpůsobuji ho potřebám žáků).
- Zamýšlím se se žáky nad tím, co jim pomáhá k učení (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení).
- Jsem důsledný ve vyžadování domluvených pravidel.
- Učím žáky využívat čas (využívám časomíru apod. i pro běžné úkoly).
- Vedu žáky ke spolupráci a vzájemné podpoře při učení (s prvky konkurence a soutěživosti při výuce. nakládám tak, aby nebyla narušena spolupráce a vzájemná podpora ve třídě).

Možné projevy žáka

Reflexe učení

- Trénuje jednotlivé strategie učení.
- Vyhodnocuje strategie učení při výuce i mimo ni.
- Popisuje jednoduše proces vlastního učení (rozvoje).
- Rozliší, kdy se mu učí nejlépe a kdy mu to naopak nejde.
- Experimentuje s různými způsoby učení se (sám / ve skupině / ve dvojici; dělá si poznámky a jejich pročítání / učení z učebnice / učení prostřednictvím digitálních technologií, učení ze zkušeností apod.) s dopomocí učitele a reflektuje, jak mu vyhovují.
- Hodnotí úspěšnost zvolených strategií učení na základě pozorování vlastních výsledků a zaznamenávání pokroku (vybírání, které učební strategie použije v modelových případech za účelem organizace vlastního učení).
- Uvědomuje si nové možnosti učebního rozvoje skrze vrstevnické učení, kooperativní práci s ostatními lidmi (Učím se i tím, že někoho učím..., Využívám pomoc druhých při učení...).

Efektivní strategie učení

- Používá jednoduché kroky k organizaci svého učení, celkového rozvoje (např. vytváření seznamů úkolů, vedení poznámek, vytváření vizuálních map k zapamatování nejdůležitějších informací).
- Rozpoznává, jaké metody učení jsou pro něj nejefektivnější (vede debaty s učitelem).

Učení s ohledem na práci s cíli

- Pojmenuje, co mu jde a co mu nejde, ilustruje to popisem situace.
- Ukáže na nejpovedenější výstup (např. v rámci procvičování uvede, které cvičení, příklady, činnosti, dovednosti se mu nejlépe dařily).
- Naplňuje jednoduchý výukový cíl s dopomocí učitele.
- Pracuje s chybou jako s příležitostí k růstu.
- Hodnotí výsledky vlastního učení a volí si cíle pro další činnosti.

Popis fáze Splněno

- Hodnotí úspěšnost zvolených strategií učení na základě pozorování vlastních výsledků a zaznamenávání pokroku (vybírání, které učební strategie použije v modelových případech za účelem organizace vlastního učení).
- Používá jednoduché kroky k organizaci svého učení, celkového rozvoje (např. vytváření seznamů úkolů, vedení poznámek, vytváření vizuálních map k zapamatování nejdůležitějších informací).
- Naplňuje jednoduchý výukový cíl s dopomocí učitele.
- Pracuje s chybou jako s příležitostí k růstu.

Minimální doporučená úroveň

- Popíše své procesy učení.

Klíčová kompetence k učení

Umění se učit | **Smysl a cíl učení, celoživotní učení**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní koncentrací a motivací do učení, ale také na práci s volnými procesy a zpětnou vazbou při rozvoji.

1. stupeň, 5. ročník

[KKU-SMU-000-ZV5-001](#)

Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

Vzdělávací strategie učitele

- Propojuji výuku se zkušeností žáků a zprostředkovávám jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí).
- Podporuji žáky k dalšímu učení tím, že oceňuji jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy.
- Zprostředkovávám žákům konkrétní příklady výstupů úspěšného učení ve vztahu ke škole i celkovému rozvoji osobnosti.
- Podporuji u žáků postoje (nastavení mysli), které jim pomáhají rozvinout a udržet motivaci (např. Mé schopnosti nejsou fixní, ale mohu je rozvinout a rostou s mým úsilím; Mohu uspět a už jsem v minulosti mnohokrát uspěl; Překonávám překážky a to mě posiluje).
- Umožním žákům vidět celkový rámec učiva a porozumět, jak jednotlivé lekce přispívají k jejich celkovému rozvoji osobnosti.
- Vytvářím dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků.
- Při projektové výuce umožním žákům výběr témat, která jsou pro ně zajímavá, a přizvu je k plánování.
- Podporuji žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili, odkrývám žákům vlastní chyby jako příležitosti k učení.
- Dlouhodobě pozoruji snahu a vůli.
- Poskytuji zpětnou vazbu, která je konkrétní a umožňuje žákům cíleně zlepšovat jejich dovednosti.
- Poskytuji průběžnou zpětnou vazbu nejen k výsledkům, ale také k postupu a přístupu k učení.
- Pro hodnocení práce žáků a jejich pokroku v učení využívám popisná kritéria (která jsou srozumitelná a korespondují s cíli výuky).
- Při nastavování kritérií zohledňuji nejen očekávané výstupy, ale i evidenci o dosavadním pokroku žáků.
- Vedu žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporuji tím jejich odpovědnost za vlastní učení.
- Vedu žáky ke vzájemnému hodnocení pokroku v učení (vrstevnické hodnocení) na základě jim srozumitelných kritérií, a to za předpokladu, že se při tom daří zachovávat bezpečné prostředí.
- Poskytuji zpětnou vazbu tak, aby byla efektivně využitelná pro další učení žáků (ukazuje další krok ke zlepšení, je respektující, konkrétní, včasná a konstruktivní).

- Preferuji pozitivní zpětnou vazbu.
- Rozlišuji mezi popisným a hodnoticím jazykem, využívám popisný jazyk jako podstatnou součást zpětné vazby a vedu k tomu žáky.
- Využívám různé způsoby poskytování zpětné vazby žákům a jejich práci (rychlejší zpětná vazba: ústní ocenění, palec nahoru, úsměv / časově náročnější zpětná vazba: písemná zpětná vazba, slovní hodnocení apod.).
- Inspiruji žáky tím, že se sám neustále učím, a to i od žáků a spolu s nimi.

Možné projevy žáka

Snaha, vůle

- Odhaduje možnosti a síly.
- Buduje si vytrvalost v učení (např. díky překonávání překážek).
- Reflektuje hodnoty a vztahuje je k vlastní osobnosti.
- Uvědomuje si, že úsilí a praxe jsou klíčem ke zlepšení dovedností.
- Je aktivním účastníkem učení, nejen pasivním příjemcem informací.

Motivace k učení

- Vyhledává příležitosti k učení.
- Hledá smysl ve svém vzdělávání (Proč se učím? – Nejde mu o vnější odměny, ale o celkový rozvoj).
- Vybírá a uzpůsobuje situace ve vztahu k motivaci (vybírá, co ho baví, zajímá – je si vědom toho, že se může učit z vlastní iniciativy).
- Rozumí, proč je důležité učit se nové věci, věci, které souvisejí s jeho osobními zájmy, a věci, které mu přinášejí radost.

Koncentrace

- Soustředí se na učení a dokáže pracovat bez rozptylování (zpočátku po krátkou dobu).
- Orientuje se na dokončení úkolu či jeho dílčích kroků.
- Upravuje podmínky učení pro zvýšení vlastní koncentrace.

Zpětná vazba, rozvoj

- Přijímá konstruktivní zpětnou vazbu a používá ji ke zlepšení svých dovedností a znalostí.
- Srovnává výsledky svého učení s předpoklady.
- Reflektuje ponaučení a přenáší ho do další praxe.

Vzájemná pomoc při učení

- Ochotně spolupracuje a pomáhá ostatním při učení, chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů.
- Přijímá učení skrze činnosti zkušenosti, interakce.

Popis fáze Splněno

- Je aktivním účastníkem učení, nejen pasivním příjemcem informací.
- Vybírá a uzpůsobuje situace ve vztahu k motivaci (vybírá, co ho baví, zajímá – je si vědom toho, že se může učit z vlastní iniciativy).
- Orientuje se na dokončení úkolu či jeho dílčích kroků.
- Upravuje podmínky učení pro zvýšení vlastní koncentrace.

- Srovnává výsledky svého učení s předpoklady.
- Chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů.
- Přijímá učení skrze činnosti zkušenosti, interakce.

Minimální doporučená úroveň

- Poznává význam svého učení.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | Aktivní naslouchání | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka vyjadřovat se smysluplně a samostatně, na šíři k tomu užitých výrazových prostředků a na jejich volbu v kontextu komunikační situace. Součástí očekávaného výsledku jsou také prezentační dovednosti žáka.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKK-VYJ-000-ZV5-001](#)

Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky a pocity na dané téma (párové diskuse, diskusní kroužky atd.).
- Při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se orientuji zejména na jejich schopnost sdílet vlastní myšlenky, méně už na výstižnost a vytříbenost projevu.
- Pravidelně organizuji aktivity, ve kterých žáci prezentují před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností; v přípravě jim pomáhám formulací jasných a předem zadaných kritérií (např. ve formě připravené osnovy, výčtu klíčových informací, předpřipravených frází).
- Nabízím žákům možnosti vyjadřovat se skrze různá média a formy.
- Využívám techniku vzájemného tutorství, v rámci které si žáci vysvětlují nový koncept či jiné učivo navzájem.
- Do hodin zahrnuji prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých mohou žáci experimentovat s různými perspektivami a formami vyjádření v různých komunikačních situacích.
- Ukazuji žákům různé možnosti neverbální komunikace v souladu s danou komunikační situací.
- Pomáhám žákům rozvíjet schopnost reflexe nad vlastním vyjadřováním (např. retrospektivním zamýšlením se nad prožitými komunikačními situacemi, s nimi spojenými úspěchy a neúspěchy).
- Po aktivitách či projektech poskytuji modelovou konstruktivní zpětnou vazbu a zároveň povzbuzuji žáky k reflexi vlastní práce nebo práce spolužáků.

Možné projevy žáka

Smysluplnost a samostatnost

- Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, ačkoli zvolená forma vyjádření nemusí být vždy výstižná.

Šíře výrazových prostředků

- Využívá relativně omezený, spíše repetitivní repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větneho přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoje těla atd.), popř. vizuálních a grafických (jednoduché náčrty atd.).

Funkčnost a situačnost

- Dorozumívá se v běžných, každodenních školních i mimoškolních situacích, přičemž v omezené míře volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci; někdy k tomu ovšem potřebuje čas na přípravu či pomoc druhých.
- Zpětně označí a zdůvodní situace, při kterých svým vyjadřováním pozitivně či negativně působil na myšlení a prožívání druhých (např. reflektuje nevhodné vyjádření nesouhlasu, užití rozkazu místo žádosti).

Prezentační dovednosti

- Na základě předem daných kritérií (např. ve formě připravené osnovy, výčtu klíčových informací, předpřipravených frází) prezentuje sebe a výstupy samostatné či skupinové práce před známým i neznámým publikem.

Popis fáze Splněno

- Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, ačkoli zvolená forma vyjádření nemusí být vždy výstižná.
- Využívá relativně omezený, spíše repetitivní repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větneho přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoje těla atd.), popřípadě vizuálních a grafických (jednoduché náčrty atd.).
- Dorozumívá se v běžných, každodenních školních i mimoškolních situacích, přičemž v omezené míře volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci; někdy k tomu ovšem potřebuje čas na přípravu či pomoc druhých.
- Zpětně označí a zdůvodní situace, při kterých svým vyjadřováním pozitivně či negativně působil na myšlení a prožívání druhých (např. reflektuje nevhodné vyjádření nesouhlasu, užití rozkazu místo žádosti).
- Na základě předem daných kritérií (např. ve formě připravené osnovy, výčtu klíčových informací, předpřipravených frází) prezentuje sebe a výstupy samostatné či skupinové práce před známým i neznámým publikem.

Minimální doporučená úroveň

- Využívá výrazové prostředky vhodné pro určitý komunikační záměr, partnera a situaci.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | **Porozumění** | Aktivní naslouchání | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka porozumět různým vrstvám komunikačního aktu a na volbu receptivních strategií k tomu potřebných.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKK-POR-000-ZV5-001](#)

Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.

Vzdělávací strategie učitele

- Do výuky pravidelně zařazují také krátké autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (obrázky, ilustrace, fotografie, mapy, videa apod.).
- Pravidelně se žáky hovoří o jejich porozumění jazykovým či obrazným sdělením, diskutují s nimi o jejich možných významech.
- Vytváří jednoduché situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi (např. mezi rozlišením podstatných a okrajových informací v textu, mezi snahou pochopit celkovou situaci a najít odpověď na konkrétní otázku ve zvukové nahrávce či videu); žákům pomáhám vybrat vhodnou strategii a zpětně s nimi tento proces reflektují.
- Uvědomují si, že žákův neúspěch v řešení úkolu nemusí vyplývat z jeho neporozumění dané látce, ale pouze ze způsobu zadání takového úkolu.

Možné projevy žáka

Úroveň pozornosti a zapojení do komunikačního aktu

- Ve svém jednání demonstruje porozumění obsahu běžně užívaných mluvených, psaných či vizuálních komunikátů (např. obsahu verbálních sdělení či instrukcí, krátkých textů, doprovodných obrázků a ilustrací).
- S pomocí druhých rozpozná, popř. reaguje na některé nepřímo vyjádřené významy (např. hlavní poselství příběhu).

Receptivní strategie

- Používá omezenou škálu receptivních strategií (např. rozlišování mezi podstatnými a okrajovými informacemi).

Popis fáze Splněno

- Ve svém jednání demonstruje porozumění obsahu běžně užívaných mluvených, psaných či vizuálních komunikátů (např. obsahu verbálních sdělení či instrukcí, krátkých textů, doprovodných obrázků a ilustrací).
- S pomocí druhých rozpozná, popřípadě reaguje na některé nepřímo vyjádřené významy (např. hlavní poselství příběhu).
- Používá omezenou škálu receptivních strategií (např. rozlišování mezi podstatnými a okrajovými informacemi).

Minimální doporučená úroveň

- Rozpozná význam běžně užívaných forem sdělení vyjádřený intonací komunikačního partnera.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | **Aktivní naslouchání** | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka soustředit se během mluvené interakce na projev ostatních účastníků interakce, flexibilně přizpůsobovat svůj projev potřebám komunikačního partnera a také na schopnost zpětně tento proces reflektovat.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKK-AKN-000-ZV5-001](#)

Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.

Vzdělávací strategie učitele

- Prostřednictvím různých aktivit a her trénuji schopnost žáků pozorně a soustředěně naslouchat (např. Simon říká, bingo).
- Na začátek hodiny čas od času zařadím krátké dýchací či meditační cvičení, které pomáhá žákům uklidnit mysl a soustředit se na daný okamžik.
- Nechávám žáky vědomě se vyjadřovat k obsahu předchozího sdělení (např. shrnutím předchozí párové nebo skupinové diskuse; shrnutím práce nahlas přečteného příběhu; hraním her, jako je tichá pošta).
- Zařazuji do výuky prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých se žáci musí vcítit do zadaných rolí a reagovat na situace podle postav, které hrají.
- Nechávám žáky reagovat na prožité komunikační situace a s nimi spojené úspěchy a neúspěchy; nechávám je vcítit se do spolužáků, identifikovat komunikační fauly apod.

Možné projevy žáka

Pozornost a soustředěnost

Během mluvené interakce v běžných, každodenních situacích

- Ve své reakci na předchozí sdělení demonstruje porozumění vybraným jazykovým (např. obsahu otázky, žádosti, sdělení) i tělesným (gesta, výrazu tváře apod.) prostředkům komunikačního partnera, ačkoli může mít problém soustředit se na delší sdělení.
- Dává prostředky jazykovými (např. souhlasnými signály) i tělesnými (např. očním kontaktem, přikyvováním) komunikačnímu partnerovi najevo, že naslouchá jeho sdělení.
- Neprojevuje se způsobem, který by vůči komunikačnímu partnerovi mohl působit nezdvořile či rušivě (např. nesouhlasným kýváním hlavou, zdviženým obočím, skákáním do řeči, popř. vykonáváním paralelní aktivity, která je v dané situaci nevhodná).

FLexibilita

- Průběžně a včas dává jazykovými i tělesnými prostředky zdvořile na vědomí, pokud něčemu nerozumí.

Reflektování komunikačních problémů

- S pomocí učitele zpětně reflektuje kvalitu komunikačního procesu a identifikuje základní problémy a jejich příčiny (např. komunikační fauly, nedorozumění).

Popis fáze Splněno

- Ve své reakci na předchozí sdělení demonstruje porozumění vybraným jazykovým (např. obsahu otázky, žádosti, sdělení) i tělesným (např. gestu, výrazu tváře) prostředkům komunikačního partnera, ačkoli může mít problém soustředit se na delší sdělení.
- Dává prostředky jazykovými (např. souhlasnými signály) i tělesnými (např. očním kontaktem, přikyvováním) komunikačnímu partnerovi najevo, že naslouchá jeho sdělení.
- V obvyklých situacích se neprojevuje způsobem, který by vůči komunikačnímu partnerovi mohl působit nezdvořile či rušivě (např. nesouhlasným kýváním hlavou, zdviženým obočím, skákáním do řeči, popř. vykonáváním paralelní aktivity, která je v dané situaci nevhodná).
- Průběžně a včas dává jazykovými i tělesnými prostředky zdvořile na vědomí, pokud něčemu nerozumí.
- S pomocí učitele zpětně reflektuje kvalitu komunikačního procesu a identifikuje základní problémy a jejich příčiny (např. komunikační fauly, nedorozumění).

Minimální doporučená úroveň

- Reaguje přiměřeně na partnera v komunikaci.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | Aktivní naslouchání | **Vícejazyčnost**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vícejazyčného repertoáru jedince, tedy jeho schopnosti mobilizovat všechny dostupné jazykové prostředky (mateřského, prvního i druhého cizího jazyka atd.) a kulturní zkušenosti k dosažení komunikačního záměru v situacích, při kterých mluvčí nesdílí společný jazyk.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKK-VJZ-000-ZV5-001](#)

Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur.

Vzdělávací strategie učitele

- Do svých hodin zařazují aktivity jazykového probuzení, v rámci kterých žáci prostřednictvím vlastního prožitku objevují jazykové bohatství ve světě i kolem nich, rozvíjejí svůj vztah k mateřštině a pěstují elementární dovednosti potřebné k učení se cizím jazykům: např. různé jazykové hlavolamy založené na srovnávání abeced, slovní zásoby či zvukové stránky různých jazyků; hledání výpůjček a internacionalismů; přiřazování jazyků ke konkrétním místům a kulturám; tvorba jazykových portrétů a jejich společná interpretace.
- I v rámci neязыkových předmětů do své výuky čas od času zařazují cizojazyčné prvky formou tzv. „jazykových sprch“: např. představení několika slovíček k danému tématu a jejich procvičování formou aktivit a her; využívání písní a videí v cizím jazyce.

Možné projevy žáka

Vícejazyčné porozumění

Využívání vícejazyčného repertoáru

Využívání kulturních zkušeností

- Rozzná odlišné způsoby vyjadřování množství, měření vzdálenosti, určování času atd., ačkoli může mít obtíže tyto rozdíly uplatnit i v jednoduchých, konkrétních a každodenních komunikačních situacích.
- Rozpozná základní kulturní konvence spojené s každodenními rozhovory (např. odlišné pozdravy, poděkování, omluvy či jiné rituály), ačkoli sám může mít obtíže je uplatnit.

Překonávání odlišností v komunikaci

Popis fáze Splněno

- Rozezná odlišné způsoby vyjadřování množství, měření vzdálenosti, určování času atd., ačkoli může mít obtíže tyto rozdíly uplatnit i v jednoduchých, konkrétních a každodenních komunikačních situacích.
- Rozpozná základní kulturní konvence spojené s každodenními rozhovory (např. odlišné pozdravy, poděkování, omluvy či jiné rituály), ačkoli sám může mít obtíže je uplatnit.

Minimální doporučená úroveň

- Rozpozná rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí a kultur.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vlastního wellbeingu prostřednictvím práce se samostatností, hledání podpory v případě potřeby a psychohygieny. Následně navazuje na wellbeing v jeho celé šíři.

1. stupeň, 5. ročník

[KOS-WEL-000-ZV5-001](#)

Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopní sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas.
- Naplňuji základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry (znám žáky jménem, jednám s nimi konzistentně a předvídatelně, dodržuji dohodnutá pravidla, uznávám vlastní chyby).
- Komunikuji se žáky s respektem, tj. partnersky, vstřícně a otevřeně; projevuji zájem o každého žáka, nabízím žákům dialog a spolupráci, respektuji sebepojetí, identitu a potřebu autonomie v jednání jednotlivých žáků.
- Vytvářím situace a prostředí, ve kterých mají žáci příležitost poznávat sami sebe a rozvíjet sebeuvědomění (reflektivní aktivity, deníky, přehledy, diskuse o emocích aj.).
- Vytvářím situace, při nichž se žáci mohou aktivně podílet na svém vlastním učení a rozhodování.
- Zařazuji prostor pro projektovou práci, volbu tématu či metod práce.
- Buduji kulturu vzájemné podpory a respektu mezi žáky (pravidla třídy, cíle třídy na dílčí etapy, mapu rozvoje KK třídy).
- Vytvářím situace pro týmovou spolupráci a diskutuji se žáky o týmové spolupráci, sdílení pozitivních zážitků a vzájemné pomoci.
- Přemýšlím o možnostech hodnocení, zpětné vazby ve vztahu k budování vlastního wellbeingu žáků.
- Zařazuji trénink relaxačních technik, aktivní odpočinek, pohybové chvilky, aktivní přestávky (na školní zahradě).
- Vnímám pohybové aktivity žáků a jejich pobyt ve venkovním prostředí jako nedílnou součást vzdělávání.
- Výuku nevedu pouze ve školní třídě, vyhledávám benefity učení venku, v netradičním prostředí, pořádám exkurze.
- Pravidelně měním aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků.
- V návaznosti na modelové situace upozorňuji žáky na otázky o významu péče o duševní zdraví (výživa, spánek, fyzická aktivita) a dalších faktorech ovlivňujících pohodu.
- Uvědomuji si liv prostředí a prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek na učení žáků.

- Efektivně využívám různé možnosti přizpůsobení prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek v závislosti na zvolených cílech (aktivní výzdoba třídy – práce žáků, originalita, centra aktivit) .
- Nastavím jasná pravidla i v rámci digitální komunikace o výuce, úkolech, důležitých organizačních informacích, hodnocení.

Možné projevy žáka

Osobní naplnění

- Pojmenuje vlastní potřeby ve vztahu k osobnostnímu rozvoji.
- Na modelových situacích představit pojem všestranná pohoda – wellbeing.

Vlastní pohoda

- Pojmenuje, kdy se cítí dobře a kdy ne.
- Reflektuje, které aspekty mají na jeho pocíťovaný stav vliv.

Hledání podpory v případě potřeby

- Vyhledává podporu u lidí, kterým důvěřuje.
- Ví, na koho ze školy se může se svými problémy obracet, nestydí se říci si o pomoc.

Samostatnost, psychohygienu

- Popíše důležitost mít chvíle jen pro sebe určené ke kvalitně trávenému samostatnému času.
- Zkouší různé postupy a aktivity, které vedou ke zklidnění, zlepšení nálady.
- Reflektuje, co je mu příjemné a co mu pomáhá.
- Rozpoznává nežádoucí stres ve svém životě a uvědomuje si důležitost předcházení stresorům.

Popis fáze Splněno

- Na modelových situacích představit pojem všestranná pohoda – wellbeing.
- Pojmenuje, kdy se cítí dobře a kdy ne.
- Vyhledává podporu u lidí, kterým důvěřuje, ví, na koho ze školy se může se svými problémy obracet, nestydí se říci si o pomoc.
- Zkouší různé postupy a aktivity, které vedou ke zklidnění, zlepšení nálady.

Minimální doporučená úroveň

- Poznává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | **Resilience: odolávání obtížným situacím** | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj resilience prostřednictvím práce na psychické odolnosti a postupném překonávání překážek.

1. stupeň, 5. ročník

[KOS-ODO-000-ZV5-001](#)

Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím příležitosti pro diskuse a aktivity, které podporují mentální pohodu.
- Učím žáky na příkladech, skrze zážitky či dramatizaci, jak si vytvářet a udržovat pozitivní mentální modely i při konfrontaci s výzvami.
- Poskytuji inspirativní příklady úspěšných jednotlivců, kteří překonali obtíže, a diskutuji o jejich strategiích.
- Zařazuji takové situace, které umožní žákům lépe porozumět emocím ve vztahu k různým tématům.
- Zařazuji takové situace, které v rámci mezilidských vztahů podporují KK komunikační a empatii.
- Vytvářím takové prostředí, které na žáky působí bezpečně, prostředí, kde se mohou otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity.
- Ačleňuji do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, další scénáře nebo příběhy překonávání překážek a následného růstu.
- Vytvářím návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží.
- Vytvářím prostředí vzájemné podpory a spolupráce mezi žáky a učiteli.
- Podnikám společné aktivity, které posilují kolektivní sílu a vytvářejí síť podpory
- Sdílím myšlenku, že každý neúspěch, překážku i chybu, kterou žák udělá, je dobré brát jako příležitost něco se naučit, jako výzvu k překonání sama sebe, k nápravě, k učení.
- Poskytuji podněty pro práci s přiznáním chyby či neúspěchu a pomáhám žákům s analyzováním příčiny.
- Pomáhám žákům uvědomit si, že umějí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě.

Možné projevy žáka

Práce na psychické odolnosti

- Popíše, jak pečovat o své duševní a fyzické zdraví.
- Pojmenuje benefity spánku, zdravého stravování a pravidelného pohybu.
- Snaží se zachovat klid, když něco nejde podle plánu (když se něco nedaří).
- Pojmenuje, proč se mu něco nedaří, a zkouší činnost dál.

- Vyhodnocuje případné rizikové riskantní situace.
- Pojmenuje, které činnosti mu přinášejí pozitivní či negativní emoce. .

Překonávání překážek

- Obtížné úkoly přijímá jako výzvu, nesnaží se jim vyhýbat.
- Oslavuje úsilí a dílčí pokrok, nejen konečný úspěch.
- Nevzdává se při prvním nezdaru.

Popis fáze Splněno

- Pojmenuje, proč se mu něco nedaří, a zkouší činnost dál.
- Obtížné úkoly přijímá jako výzvu, nesnaží se jim vyhýbat.

Minimální doporučená úroveň

- Požádá o pomoc v obtížných situacích ve škole.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní jedinečností a identitou pomocí seberozvoje (sebepečení, seberegulace, sebeorganizace, sebereflexe, sebeřízení a sebevědomí).

1. stupeň, 5. ročník

» [KOS-SEB-000-ZV5-001](#)

Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

Vzdělávací strategie učitele

- Začleňují pravidelné aktivity na sebereflexi, kde si žáci mohou uvědomovat své úspěchy, výzvy a osobní růst (umožním žákům psát deníky, reflektovat své zkušenosti a sdílet své myšlenky v diskusích ve třídě, zaznamenávat seberozvoj do kompetenčních kruhů, map pokroku).
- Nabízím aktivity, které posilují sebevědomí žáků (umožnění prezentace jejich prací před třídou, zapojení do projektů nebo získávání nových dovedností, možnost nahlížet na téma nadoborově, různými metodami ho poznávat).
- Poskytuji žákům prostor pro poznávání sebe sama (kým jsou, kým by chtěli být, kam se mohou posunout, kým by být nechtěli, kam patří, jak působí na ostatní lidi a prostředí).
- Pomáhám žákům poznávat jejich zájmy, schopnosti a hodnoty (zaměřuji se na propojení témat výuky či dovedností a postojů z učení).
- Debatuji se žáky o budoucnosti (kariéra, životní cesta, vize, plány).
- Vedu žáky k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých.
- Vedu žáky k tomu, aby si uvědomovali dopady vlastního chování na sebe, ostatní lidi i přírodu.
- Učím žáky efektivním strategiím sebeorganizace a plánování času (stanovování priorit, vytváření rozvrhu činností, nastavování reálných cílů).
- Poskytuji podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce.
- Poskytuji uznání a pozitivní zpětnou vazbu, aby žáci pocítili svou hodnotu a úspěchy.

Možné projevy žáka

Sebepečení

- Vlastními slovy popíše své vlastnosti, temperament i výrazné rysy osobnosti.
- Na základě svých zkušeností identifikuje své silné a slabé stránky.
- Popíše své zájmy.
- Stanovuje si jednoduché cíle pro rozvoj svých silných i slabých stránek.

- Identifikuje své zájmy, cíle a hodnoty a používá je k určení směru svého osobního růstu (vrůstání do společnosti).
- Promítá sebezpetí do jednání v modelových situacích.

Seberegulace, sebeorganizace

- Předvídá své chování a emoce v běžných situacích.
- Zvažuje své reakce na chování a emoce druhých.

Sebereflexe, sebeřízení

- Ve vztahu ke svým vrstevníkům popíše, v čem je stejný a v čem jiný.
- Zkouší nahlédnout své chování z pohledu druhých.

Sebevědomí

- Diskutuje, jak by se ve kterých situacích rozhodl (a proč).
- Vyhledává konstruktivní zpětnou vazbu, která mu pomáhá v osobním rozvoji.
- Důvěřuje ve své schopnosti a dovednosti.
- Je ochotný zkoušet nové věci (prožitek úspěchu v dané činnosti, aktivitě).

Popis fáze Splněno

- Na základě svých zkušeností identifikuje své silné a slabé stránky, stanovuje si jednoduché cíle pro jejich rozvoj.
- Předvídá své chování a emoce v běžných situacích.
- Ve vztahu ke svým vrstevníkům popíše, v čem je stejný a v čem jiný.
- Je ochotný zkoušet nové věci (prožitek úspěchu v dané činnosti, aktivitě).

Minimální doporučená úroveň

- Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj empatie, respektu, tolerance a etického chování v rámci socializace.

1. stupeň, 5. ročník

[KOS-EMP-000-ZV5-001](#)

Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.

Vzdělávací strategie učitele

- Podporuji sdělování citů a pocitů ve třídě.
- Diskutuji se žáky o emocích, používám vizuální pomůcky zaměřené na výuku empatie (videa, karty, obrázky, interaktivní materiály, třídní plakáty, příběhy, divadlo, výtvarné, pohybové a hudební aktivity o rozpoznávání emocí, jejich spouštěčů, posilování pozitivních emocí a zvládání negativních emocí).
- Podporuji aktivity a diskusi o strategiích vzájemné podpory žáků (hry, výměna rolí, karty, vizuální materiály, myšlenkové mapy, nástěnky, pantomima, různé scénáře apod.).
- Při diskusích poukazuji na možnost vidět danou situaci z různého pohledu.
- Rozvíjím všímavost žáků, mindfulness, přijímání a prožívání přítomnosti pomocí různých cvičení, technik, her, meditace, příběhů, procházek a vlastního příkladu.
- Vytvářím spolu s kolegy klidné a bezpečné edukační prostředí, neodsuzuji, dávám prostor pro vyjadřování emocí žáka, pro diskusi, reflexi a sebereflexi.
- Poskytuji možnost volby, rozhodnutí.
- Oceňuji empatické chování.
- Jsem zdvořilý k žákům, kolegům, rodičům a ostatním lidem.
- Vyžaduji zdvořilé chování od žáků k autoritám a k sobě navzájem.
- Vytvářím aktivity, úkoly, projekty, ve kterých poskytuji žákovi možnost, aby se rozhodoval sám a pak nesl zodpovědnost za vlastní rozhodnutí.
- Vytvářím skupinové aktivity a projekty, ve kterých se žáci učí spolupracovat a projevovat navzájem respekt
- Diskutuji se žáky o příkladech neúcty.
- Jsem spravedlivý, spolu se žáky nastavuji a dbám na dodržování třídních a školních pravidel.
- Ukazuji a diskutuji se žáky o různých řešeních problémů mezi vrstevníky, poskytuji prostor pro jednotlivé nápady žáků a reflexi.
- Diskutuji se žáky o předsudcích a stereotypch, o významu tolerance ve vztazích.
- Připravuji projekty, používám hry, karty, vizuální pomůcky, školní výlety, adaptační kurzy, třídnické hodiny cílené na toleranci a respekt k odlišnostem.

Možné projevy žáka

Empatie

- Odmítne komunikaci nebo chování, které mu není příjemné.
- Vnímá emoce a potřeby jiných lidí a jedná s ohledem na jejich pocity.
- Reaguje na pocity a potřeby druhých, není vůči nim lhostejný.
- Projevuje soucit a nabízí pomoc ostatním.
- Projevuje empatii slovy i činy.

Respekt, tolerance

- Respektuje rozmanitost a rozdíly mezi lidmi („Tolerance je moudrá víra, že i druhý může mít pravdu.“).
- Nečiní záměrně druhým to, co nechce, aby oni činili jemu.

Etika

- Rozlišuje mezi správným a nesprávným chováním v jednoduchých situacích.
- Dodržuje základní morální zásady.
- Dává najevo, že pro špatné chování neexistuje ospravedlnění, pouze výmluvy.
- Jedná v eticky náročných situacích všedního dne.

Popis fáze Splněno

- Odmítne komunikaci nebo chování, které mu není příjemné.
- Vnímá emoce a potřeby jiných lidí a jedná s ohledem na jejich pocity.
- Respektuje rozmanitost a rozdíly mezi lidmi („Tolerance je moudrá víra, že i druhý může mít pravdu.“).
- Nečiní záměrně druhým to, co nechce, aby oni činili jemu.
- Rozlišuje mezi správným a nesprávným chováním v jednoduchých situacích.
- Dodržuje základní morální zásady.

Minimální doporučená úroveň

- Všímá si potřeb druhých.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | **Budování a udržování zdravých vztahů**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj začleňování sebe do skupiny, sociální soudržnost a pospolitost.

1. stupeň, 5. ročník

[KOS-VZT-000-ZV5-001](#)

Rozvíjí vztahy s ostatními.

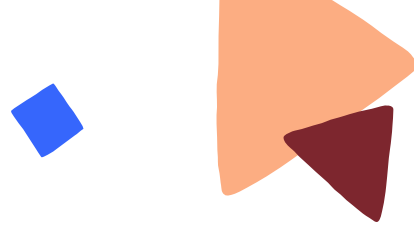
Vzdělávací strategie učitele

- Vedu rozhovory rozvíjející pozitivní atmosféru ve třídě.
- Hraji se žáky hry se zaměřením na třídní kolektiv (citlivost k druhým, zájem o spolužáky).
- Podporuji sdělování emocí, pocitů, názorů (např. komunitní kruh).
- Poskytuji prostor pro argumentaci názorů a sdílení, přehodnocení vlastních názorů a zpětnou vazbu.
- Aplikuji aktivity na podporu pocitu sounáležitosti se třídou a školou (hry, projekty, výlety, zájezdy, sportovní aktivity, společné oslavy apod.).
- Usiluji o to, aby se žáci mezi sebou znali a věděli o sobě více informací (adaptační kurzy, společná volná hra, poznávací aktivity, projektová výuka, třídnické hodiny apod.).
- Podporuji ocenění přínosu jednotlivce do společné aktivity.
- Cíleně reaguji na rizikové chování žáků.
- Stanovuji spolu se žáky pravidla pro jednání ve třídě (včetně digitálního prostředí), jejichž cílem je vytváření prostředí vhodného pro učení a bezpečného prostředí.
- Pravidelně se žáky hovořím o očekávaném chování při výuce a věnuji se praktickému nácviku vhodného chování se žáky, oceňuji a upevňuji chování podporující rozvoj.

Možné projevy žáka

Začleňování

- Seznamuje se s vrstevníky a dospělými.
- Navazuje nová přátelství a udržuje dlouhodobé vztahy se svými vrstevníky.
- Zúčastňuje se aktivně třídního života (slavnosti, projekty, nastavování pravidel).
- Sdílí své zájmy, emoce a názory s ostatními členy třídního kolektivu.

Sociální soudržnost, pospolitost

- Popisuje, s kým má jaké vztahy (uvádí příklady, srovnání, zkušenosti).
- Reflektuje hodnoty a potřeby vztahů (kvalita, kvantita, vzájemná prospěšnost).

Popis fáze Splněno

- Navazuje nová přátelství, zúčastňuje se aktivně třídního života (slavnosti, projekty, nastavování pravidel) a sdílí své zájmy, emoce a názory s ostatními členy třídního kolektivu.
- Popisuje, s kým má jaké vztahy (uvádí příklady, srovnání, zkušenosti) a reflektuje hodnoty a potřeby vztahů (kvalita, kvantita, vzájemná prospěšnost).

Minimální doporučená úroveň

- Rozvíjí vztahy s druhými.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vnímavosti a citlivosti k živým bytostem a ohleduplnosti k přírodě a světu.

1. stupeň, 5. ročník

[KOB-RES-000-ZV5-001](#)

Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím situace, při nichž se žáci dostávají do četných přímých kontaktů s rozmanitými živými jedinci ve svém okolí.
- Vytvářím situace, při nichž žáci mohou pečovat o živé bytosti/organismy a zjišťovat tak jejich potřeby.
- Vytvářím situace, při nichž žáci mohou prozkoumávat své okolí a pečovat o něj či zlepšovat ho.
- Umožňuji žákům sdílet své zkušenosti a zážitky z kontaktů a péče o jiné živé bytosti/organismy a o své okolí.
- Jdu příkladem v citlivém a ohleduplném chování vůči živým bytostem/organismům a svému okolí (např. při přírodovědných pozorováních, při sportu a pobytu venku).
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (např. reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Vnímavost a citlivost k živým jedincům

- Pojmenovává potřeby ostatních živých jedinců a způsoby, jak je naplňují.
- Určuje, co může jiným živým bytostem/organismům škodit či jim působit utrpení.
- Nakládá se živými bytostmi/organismy citlivě.

Ohleduplnost k přírodě, místu a světu

- Vyjadřuje, čím je důležité místo, kde žije, pro jeho život a život ostatních.
- Vyjadřuje, čím je důležitá příroda.
- Hodnotí, zda je určité jednání či chování ohleduplné k okolí.
- Upravuje podle toho své jednání a chování k okolí.
- Pečuje o vybranou část svého okolí.

Popis fáze Splněno

- Pojmenovává potřeby ostatních živých jedinců, způsoby, jak je naplňují a co jim může škodit či působit utrpení.
- Nakládá se živými bytostmi/organismy citlivě.
- Vyjadřuje, čím je důležitá příroda a místo, kde žije, pro jeho život a život ostatních.
- Upravuje své jednání a chování na základě hodnocení, zda je určité jednání či chování ohleduplné k okolí

Minimální doporučená úroveň

- Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj souvislostního (systémového) myšlení a odhalování příčin a následků, dále na rozvoj celostního (holistického, globálního) myšlení a porozumění propojenosti světa.

1. stupeň, 5. ročník

[KOB-ZPS-000-ZV5-001](#)

Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím zadání, při jejichž řešení/naplnění žák potřebuje kombinovat znalosti a dovednosti z různých oborů.
- Vytvářím zadání, při nichž žák potřebuje srovnávat shodné a odlišné rysy různých situací a jevů a různých funkčních celků – v rámci jednoho tématu i napříč různými oblastmi.
- Využívám techniky zviditelňující (skryté) souvislosti různých procesů a jevů – např. simulace a simulační hry, myšlenkové mapy, grafická znázornění a schémata.
- Vytvářím situace a zadání vyžadující prozkoumávání a interpretaci různých souvislostí v místním prostředí a mezi místem a širším světem (místně zakotvené učení).
- Podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí.
- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro diskuse žáků o souvislostech různých jevů a procesů a využívám k jejich vedení osvědčené diskusní techniky.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Souvislostní (systémové) myšlení – odhalování příčin a následků

- Prozkoumává, jak jsou různé situace a jevy v okolním světě propojené od roviny osobní přes místní po širší.
- Prozkoumává, jak se různé situace a jevy v okolním světě vyvíjely a vyvíjejí v čase.
- Vyhledává a pojmenovává příčinné souvislosti různých situací a jevů ve svém okolí.
- Na příkladech vysvětluje, jak se navzájem ovlivňují lidé a jejich různé společenské, ekonomické, kulturní a politické aktivity i přírodní procesy a jevy – vyjadřuje to slovně či graficky.
- Pojmenovává příklady funkčních celků ve společnosti a přírodě (stroj, škola, továrna, město, rybník...) a důležitých prvků a vazeb v nich.

Celostní (holistický) přístup k životu v propojeném světě

- Hodnotí, jak jsou jeho vlastní život a jeho aktivity provázané s celkovým děním ve společnosti a přírodě v místě, kde žije, i ve světě.
- Na příkladech vysvětluje, jak je navzájem propojené jeho bezprostřední okolí a širší svět – v jakých oblastech, jakými vazbami.
- Vyvozuje, jak tuto propojenost zohledňovat ve svých aktivitách a aktivitách jiných lidí.

Popis fáze Splněno

- Prozkoumává a vyjadřuje slovně či graficky, jak jsou různé společenské, ekonomické, kulturní, politické i přírodní procesy a jevy v okolním světě propojené příčinnými souvislostmi od roviny osobní přes místní po širší a jak se vyvíjely a vyvíjejí v čase.
- Pojmenovává příklady funkčních systémů ve společnosti a přírodě (stroj, škola, továrna, město, rybník...) a důležitých prvků a vazeb v nich.
- Hodnotí v jakých oblastech a jakými vazbami jsou navzájem provázány jeho vlastní život a jeho aktivity, dění ve společnosti a přírodě v místě, kde žije, a dění v širším světě.
- Vyvozuje, jak propojenost okolního světa zohledňovat ve svých aktivitách a aktivitách jiných lidí.

Minimální doporučená úroveň

- Popíše, jak naše činy ovlivňují lidi a přírodu kolem nás.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu | Zohledňování propojenosti světa
Směřování k udržitelné budoucnosti | Odpovědné rozhodování a jednání
Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj předvídavého (anticipačního) myšlení, porozumění hlediskům a principům udržitelnosti a uskutečňování změn.

1. stupeň, 5. ročník

>> [KOB-UDR-000-ZV5-001](#)

Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím zadání, při nichž žáci potřebují uvažovat o budoucím vývoji a porovnávat jeho různé možné varianty.
- Vytvářím prostor pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování ve vztahu k udržitelnosti, facilituji diskusi a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Modeluji svým profesním, osobním a občanským chováním vhodné postupy z hlediska udržitelnosti.
- Využívám techniky zviditelňující minulé a možný budoucí vývoj různých procesů, jevů a systémů – např. simulační hry, grafická znázornění, myšlenkové mapy.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Předvídavé (anticipační) myšlení

- Uvádí příklady různých možností budoucího vývoje ve svém blízkém i širším okolí.
- Rozlišuje, co považuje za žádoucí a co za pravděpodobný budoucí vývoj.

Porozumění hlediskům a principům udržitelnosti

- Vyhodnocuje, které způsoby chování jednotlivce či širší skupiny ve svém okolí považuje za dlouhodobě neudržitelné a udržitelné.

Navrhování a uskutečňování změn

- Navrhuje a odůvodňuje, jaké změny by si ve svém blízkém i širším okolí přál a co je pro jejich uskutečnění potřeba udělat.

Popis fáze Splněno

- Uvádí příklady různých možností budoucího vývoje ve svém blízkém i širším okolí.
- Rozlišuje, co považuje za žádoucí a co za pravděpodobný budoucí vývoj.
- Vyhodnocuje, které způsoby chování jednotlivce či širší skupiny ve svém okolí považuje za dlouhodobě neudržitelné a udržitelné.
- Navrhuje a odůvodňuje, jaké změny by si ve svém blízkém i širším okolí přál a co je pro jejich uskutečnění potřeba udělat.

Minimální doporučená úroveň

- Určí, jaký dopad má jeho chování na budoucí vývoj z hlediska udržitelnosti.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na spravedlnost, přebírání odpovědnosti a svobodné a odpovědné rozhodování.

1. stupeň, 5. ročník

[KOB-ODP-000-ZV5-001](#)

Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor.
- Podněcuji žáky ke kladení otázek a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení argumentace.
- Umožňuji žákovi převzít vědomě odpovědnost za uskutečnění přiměřeného úkolu, který si sám zvolí nebo s nímž se vnitřně ztotožní – nezaměřuji prostě vykonání zadaného úkolu či příkazu se skutečným převzetím odpovědnosti.
- Stavím žáky před jednoduché situace vyžadující přijetí jejich vlastního rozhodnutí (např. při hře, v rámci fungování třídy, při řešení praktického úkolu), nezaměřuji uskutečnění něčeho na příkaz za rozhodnutí, které žák svobodně a odpovědně zvolil.
- Vytvářím prostor pro diskuse žáků o spravedlnosti, svobodě a odpovědnosti, o jejich konkrétních projevech v různých konkrétních situacích v jejich okolí, představuji jim a nechávám je navrhovat různé příklady z oblasti sociální, ekonomické a environmentální, facilituji diskusi žáků a využívám osvědčené diskusní techniky; v případě potřeby vyjádřím a odůvodním svůj pohled a názor, ale nemanipuluji.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Sociální, ekonomická a environmentální spravedlnost

- Identifikuje příklady nespravedlnosti.
- Navrhuje, čím on či ostatní lidé mohou přispět k odstraňování či snižování nespravedlnosti.

Převzetí odpovědnosti

- Vědomě vstupuje do situací, kdy za něco přebírá svůj díl odpovědnosti.
- Vyhodnocuje, zda a jak převzetí odpovědnosti zvládl.
- Vyhodnocuje, co se naučil nového o sobě, procesech, skupině a okolí.

Svobodné a odpovědné rozhodování

- Hodnotí dopady svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět.
- Uskutečňuje kroky ke zlepšení dopadů svého jednání na ostatní lidi a svět.
- Zvažuje možné dopady různých rozhodnutí.
- Oceňuje rozhodnutí odpovědná vůči ostatním a okolí.
- Vyjadřuje, jak vnímá svůj díl odpovědnosti.

Popis fáze Splněno

- Identifikuje příklady nespravedlnosti.
- Navrhuje, čím on či ostatní lidé mohou přispět k odstraňování či snižování nespravedlnosti.
- Vědomě vstupuje do situací, kdy za něco přebírá svůj díl odpovědnosti, a vyjadřuje, jak vnímá svůj díl odpovědnosti.
- Vyhodnocuje, zda a jak převzetí odpovědnosti zvládl a co se naučil nového o sobě, procesech, skupině a okolí.
- Hodnotí dopady svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět a uskutečňuje na základě toho kroky ke zlepšení dopadů svého jednání na ostatní lidi a svět.
- Zvažuje možné dopady různých rozhodnutí a oceňuje rozhodnutí odpovědná vůči ostatním a okolí.

Minimální doporučená úroveň

- Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj zájmu žáka o veřejné dění, kritickou tvorbu svobodného názoru, na individuální a kolektivní zapojení do veřejného dění, na práci s vlastním vlivem a demokratickým přístupem, ale také na rozvoj respektování a uplatňování práv a zájmů.

1. stupeň, 5. ročník

[KOB-PCP-000-ZV5-001](#)

Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního odůvodněného názoru žáka na dění okolo něj, včetně kritického pohledu na to, co by si přál změnit, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor.
- Podněcuji žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě.
- Podněcuji žáky k vytváření a vyjádření ke kladení souvisejících otázek, k hledání a kritickému vyhodnocování informací a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení názoru.
- Umožňuji žákovi vybrat si aktivitu prospěšnou pro okolí, kterou si sám zvolí nebo s níž se vnitřně ztotožní – nezaměňuji to s aktivitou uskutečněnou z vnějšího popudu (vykonání zadaného úkolu či příkazu)
- Poskytuji zpětnou vazbu, oceňuji iniciativu žáka i dílčí kroky k ní směřující.
- Navozuji situace umožňující porozumět potřebám, postojům a zájmům druhých – využívám vžívání se do rolí a postojů jiných (např. rolové hry).
- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro otevřenou diskusi o významu vlastní aktivity, demokratických postupů, respektování a uplatňování práv, uplatňování různých zájmů – představuji žákům a nechávám je navrhnout různé příklady, facilituji diskusi žáků a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Podněcuji žáky k reflexi jejich zkušeností s uplatňováním vlastního vlivu na dění v jejich okolí.

Možné projevy žáka

Zájem o veřejné dění

- Poukazováním na informace ze svého okolí dokládá zájem o dění ve svém okolí.

Kritická tvorba svobodného názoru

- Vytváří si vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí (skupině, škole, obci, krajině) pomocí pokládání otázek.

Individuální a kolektivní zapojení do veřejného dění

- Uskutečňuje individuální akci ve prospěch svého okolí na základě zhodnocení, co mu připadá důležité.

Přesvědčení o vlastním vlivu

- Hodnotí, kdo se zajímá o to, co si myslí a co by si přál změnit.
- Dělí se o své nápady a návrhy na změnu alespoň v bezpečném prostředí.
- Hledá, kdo se společně s ním bude o změnu snažit nebo ho bude podporovat, povzbuzovat.

Demokratický přístup, respektování a uplatňování práv a zájmů

- Vyjádří, jaká práva a jaké zájmy má ve vztahu k určité věci.
- Vyjádří, jak vnímá práva a zájmy ostatních.

Popis fáze Splněno

- Poukazováním na informace ze svého okolí dokládá zájem o dění ve svém okolí.
- Vytváří si vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí (skupině, škole, obci, krajině) pomocí pokládání otázek.
- Uskutečňuje individuální akci ve prospěch svého okolí na základě zhodnocení, co mu připadá důležité.
- Hodnotí, kdo se zajímá o to, co si myslí a co by si přál změnit.
- Dělí se o své nápady a návrhy na změnu alespoň v bezpečném prostředí a hledá, kdo se společně s ním bude o změnu snažit nebo ho bude podporovat, povzbuzovat.
- Vyjádří, jaká práva a jaké zájmy má ve vztahu k určité věci.
- Vyjádří, jak vnímá práva a zájmy ostatních.

Minimální doporučená úroveň

- Dává vhodně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Realizace akcí, aktivit, projektů

Mobilizování zdrojů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces vyhledávání příležitostí a výzev, generování a rozvíjení nových nápadů v různých oblastech života.

1. stupeň, 5. ročník

[KPP-NAP-000-ZV5-001](#)

Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.

Vzdělávací strategie učitele

- Podporuji aktivní účast žáků na tvorbě školního prostředí, které pracuje s jejich nápady a respektuje jejich přínosy a potřeby, například žákovské parlamenty, akce žáků pro žáky.
- Zapojuji žáky do participace – ve škole, v komunitě aj.
- Podněcuji vztah žáků k místu, kde žijí, například tím, že mapují, jak se místo (obec, krajina) vyvíjelo v minulosti, zkoumají souvislosti, přicházejí za místní samosprávou či komunitou s představami o dalším vývoji.
- Podporuji přetváření myšlenek žáků v realitu, například prakticky pečujeme o místa v okolí školy.
- Učím v krajině, pracuji při výuce s geniem loci.
- Podněcuji divergentní myšlení žáků.
- Integruji do výuky například: otevřené diskuse, otevřené otázky, kreativní úkoly, projekty
- Podporuji nepřímé učení prostřednictvím zkušeností – například experimentování a bádání; tvůrčí čtení a psaní; umělecké vyjádření – malování, divadlo aj.
- Využívám se žáky různé nástroje k zachycení myšlenek a nápadů, mj. brainstorming, brainwriting, myšlenkovou mapu, online brainstorming nástroje.
- Zaměřuji se na to, aby žáci vhodně používali různé typy vyhodnocování a výběru reálných a smysluplných nápadů, například: podle stanovených kritérií, hlasování/bodování, škálování nápadů – jejich uspořádání do skupin podle jejich podobnosti nebo tématu.
- Pro pokročilejší žáky zařazuji:
  - Prioritizace – vybíráme nápady, které mají největší potenciál dosáhnout cíle.
  - Testování a prototypování – vybíráme několik nejlepších nápadů a testujeme je prostřednictvím prototypů, průzkumů nebo jiných metod, abychom ověřili jejich účinnost a proveditelnost.
  - Zapojení zainteresovaných stran – zaručuje to, že vybrané nápady budou podporovány a mohou být úspěšně realizovány.
- Nabízím žákům příležitost zapojit se do dobrovolných veřejně prospěšných projektů, známých jako dobrovolnictví – například podpora vrstevníků při učení, pomoc seniorům, ochrana přírody, rozvoj komunitního života, rozvojová spolupráce.

- Seznamují žáky s principy, přínosy a jednoduchými formami vizualizací budoucích scénářů.
- Podporují žáky ve vytváření a sdílení jejich představ o tom, jak by se mohly vyvíjet situace v životě školy či v místě, kde žijí, a poskytují prostor pro diskusi nad návrhy jejich scénářů.
- Jako žákův průvodce usměrňují tvorbu jeho vision boardu (koláž, kresba, online verze aj.) směrem k profesnímu a životnímu směřování.
- Průběžně se žáky pracují na rozkrývání jejich priorit, hodnot, kompetenčního portfolia atd.
- Upozorňují žáky na možnosti a příležitosti k jejich profilaci a rozvoji silných stránek.

Možné projevy žáka

Rozpoznávání příležitostí a výzev

- Vyhodnocuje situace ve svém blízkém okolí.
- Rozpoznává příležitosti pro změnu k lepšímu.

Produkce nápadů a divergentní myšlení

- Navrhuje jednoduchá opatření ke zlepšení situací a prostředí v místě, kde žije.
- Nápady nechává volně plynout a nebojí se je vyslovit.
- Využívá jednoduché metody a nástroje k zachycení myšlenek a nápadů.

Výběr nápadů a jejich hodnocení

- Vyhodnocuje a třídí nápadů v rámci zadaných kritérií, vlastních měřítek či svých aktuálních možností.
- Rozhoduje se, které z nápadů může opravdu uskutečnit.

Vizualizace budoucích scénářů

- Formuluje své představy a jednoduché vize o tom, jak by si přál, aby se současná situace vyvíjela.
- Vizualizuje jednoduchou formou své dlouhodobé cíle v osobním i profesním životě.
- Prozkoumává propojenost různých situací, událostí a vývoje přírody a krajiny v místě, kde žije, nebo v blízkém okolí a sdílí své představy o budoucím vývoji místa či regionu.
- Přehodnocuje své představy a jednoduché vize, neúspěch vnímá jako zkušenost, nevzdává se a hledá nové možnosti.

Popis fáze Splněno

- Rozpoznává příležitosti pro změnu k lepšímu.
- Nápadů nechává volně plynout a nebojí se je vyslovit.
- Vyhodnocuje a třídí nápadů v rámci zadaných kritérií, vlastních měřítek či svých aktuálních možností.
- Formuluje a přehodnocuje své představy a jednoduché vize o tom, jak by si přál, aby se současná situace vyvíjela.

Minimální doporučená úroveň

- Poznává příležitosti a výzvy.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces získávání a spravování zdrojů k zajištění podpory a rozvoje tvůrčího potenciálu jedince i skupiny potřebného k adaptaci na změny.

1. stupeň, 5. ročník

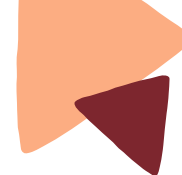
[KPP-ZDR-000-ZV5-001](#)

Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Soustředím se na podporu žáků při objevování jejich tvůrčího potenciálu.
- Podněcuji žáky k přemýšlení mimo ustálené vzorce a k nalézání vnitřní motivace pro objevování a využívání nových příležitostí.
- Podporuji samostatné myšlení prostřednictvím bádání, otevřeného dialogu, aktivních projektů a diskusí motivovaných reálnými situacemi.
- Organizuji besedy, setkání žáků s inspirativními podnikavými osobnostmi a pozitivními vzory – úspěšnými absolventy školy, rodiči, odborníky.
- Poskytuji žákům konstruktivní zpětnou vazbu, včetně formativního hodnocení, které posiluje jejich potřebu zdokonalovat se.
- Umožňuji žákům získat zkušenosti.
- V sebe prezentaci, což zahrnuje představení osobních kvalit a schopností jedince.
- V prezentaci osobních i skupinových úspěchů a témat, která inspirují jejich okolí.
- Podporuji u žáků porozumění principům práce s externími zdroji, zejména s ohledem na projektový trojimperativ (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou), usiluji o jejich praktickou aplikaci, konkrétně zapojením žáků do projektového učení.
- Zařazuji velmi zjednodušené metody typu Lean Canvas.
- Zařazením kooperativního učení a nastavením jasných očekávání a kritérií pro hodnocení kvality práce žáků jim umožňuji při realizaci projektů efektivně sdílet a využívat zdroje a zkušenosti.
- Rozvíjím u žáků dovednosti budování a udržování vztahů s ostatními lidmi jak v jejich osobním životě, tak v oblasti jejich zájmů.
- Umožňuji žákům absolvování exkurzí u různých firem a organizací.
- Vyzývám žáky k tomu, aby si sami vybrali a kontaktovali firmu/organizaci, do které se chtějí podívat a něco se o ní dozvědět.

- Rozvíjím spolupráci mezi školami a vítám aktivity připravované žáky středních škol pro žáky základních škol, jako jsou odborné a zájmové kroužky.
- Zprostředkovávám žákům příležitosti spolupracovat se staršími spolužáky nebo absolventy školy, kteří jim poskytují užitečné rady a podporu, například při rozvíjení zájmu, profilaci.
- Podporuji propojování žáků s komunitou a místní samosprávou, například formou rozmanitých žákovských projektů/miniprojektů.
- Pestrou škálou metod a forem výuky přináším do procesu výuky nečekané změny, kterým musí žáci flexibilně čelit, jsou nuceni předvídat situace, události a plánovat opatření k jejich zvládnutí, adaptovat se.

Možné projevy žáka

Vlastní tvůrčí potenciál

- Postupně objevuje svůj tvůrčí potenciál.
- Přichází s novými nápady a netradičními přístupy.
- Inspiruje se z nových zdrojů a rozšiřuje spolupráci s kreativními a tvůrčími vrstevníky.

Externí zdroje a prostředky

- Vysvětluje na jednoduché konkrétní aktivitě vztah mezi časem, zdroji a kvalitou.
- Při přípravě a realizaci aktivit odhaduje čas potřebný k jejich úspěšnému dokončení.
- Sestavuje seznam zdrojů potřebných pro svou nebo skupinovou aktivitu, navrhuje, odkud zdroje získat, a aktivně se zapojuje do jejich zajištění.
- Během plánování a realizace aktivity rozpoznává nedostatky zdrojů.

Podněcování spolupráce

- Motivuje ostatní, aby se zapojili do určité činnosti nebo jednoduchého projektu a podíleli se na dosahování společných cílů.
- Komunikuje s okolím a vytváří skupinu vrstevníků s různými dovednostmi.

Sítování a networking

- Navazuje dobré vztahy s lidmi s podobnými zájmy, nejen s vrstevníky a aktivně s nimi diskutuje a konzultuje své zájmy.
- Sdílí své zkušenosti a zájmy v novém prostředí a navazuje nové kontakty.
- Během setkání s inspirativními lidmi si na jejich příkladech uvědomuje, co ho zajímá a co ne, a poté konkrétně pojmenovává, čemu by se chtěl více věnovat.
- Na vyžádání konkrétně pojmenovává své silné stránky, které si již uvědomuje.

Adaptabilita a flexibilita

- Adaptuje se na změny a příležitosti během výuky i v každodenních situacích mimo školu.
- Je otevřený novým znalostem a aktivně rozvíjí své dovednosti.
- Projevuje odvahu a vytrvalost při realizaci nových nápadů a prosazování vlastních myšlenek.

Popis fáze Splněno

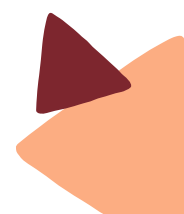
- Postupně objevuje svůj tvůrčí potenciál.
- Sestavuje seznam zdrojů potřebných pro svou nebo skupinovou aktivitu, navrhuje, odkud zdroje získat, a aktivně se zapojuje do jejich zajištění.

- Motivuje ostatní, aby se zapojili do určité činnosti nebo jednoduchého projektu a podíleli se na dosahování společných cílů.
- Navazuje dobré vztahy s lidmi s podobnými zájmy, nejen s vrstevníky a aktivně s nimi diskutuje a konzultuje své zájmy.
- Adaptuje se na změny a příležitosti během výuky i v každodenních situacích mimo školu..

Minimální doporučená úroveň

- Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces praktické realizace aktivit a projektů rozvíjejících aktivní, efektivní či inovativní přístupy k profesi a životu.

1. stupeň, 5. ročník

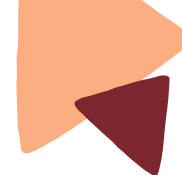
[KPP-REA-000-ZV5-001](#)

Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.

Vzdělávací strategie učitele

- Motivuji a vyzývám žáky k přebírání iniciativy v učení i praktickém životě.
- Nabízím žákům volnější úkoly, projekty, které jim umožňují aktivně se ptát, vybrat si témata, rozhodovat se, plánovat své akce, nést za ně odpovědnost a řešit je nezávisle, novými originálními přístupy.
- Začleňuji do výuky bloky přiměřené věku žáků zabývající se základy projektového managementu (plánování, organizování, řízení a sledování projektů od počáteční fáze až po dokončení).
- Poskytuji žákům nástroje a techniky pro rozhodování, jako je vytváření seznamů pro a proti.
- Zapojuji žáky do řízení a realizace akcí, žáci jsou (spolu)organizátory, (spolu)tvůrci různých aktivit školy: školní časopisy, besídky, výstavy, zahradní slavnosti, sportovní turnaje, aktivity žakovského parlamentu, školní výlety, divadelní představení, dobrovolnické akce apod.
- Podporuji žáky a zaměřuji se na práci se zpětnou vazbou a reflexí – žáci oceňují, co se jim povedlo, pojmenovávají, co příště udělat jinak a jak, aby proces řízení a realizace zkvalitnili, pracují s chybou.
- Předkládám žákům téma hodnocení a minimalizace rizik, podporuji aplikaci jejich prevence do žakovských aktivit, projektů.
- Přináším žákům příležitosti pro praktické trénování schopnosti rychle reagovat na změny, aplikovat kreativní a nové myšlenky do praxe, měnit tradiční postupy.
- Zprostředkovávám žákům možnosti účasti na akcích s inovačním potenciálem, jako jsou například programy v otevřených dílnách typu FabLab, programy ve Střediscích ekologické výchovy.
- Reaguji na poptávku žáků, ve kterých nových dovednostech se chtějí zlepšit.
- Inspiruji a motivuji žáky pro rozvoj jejich nových/inovačních dovedností ve volnočasových aktivitách, například zprostředkováním nabídky či realizací kroužků, táborů, letních žakovských škol zaměřených na výchovu k podnikavosti.
- Podporuji ve škole interdisciplinární vzdělávání, které umožňuje žákům vidět věci z různých perspektiv a přicházet s novými/inovačními myšlenkami.
- Začleňuji inovativní myšlenky a přístupy do svých vzdělávacích aktivit, jsem pro žáky inspirací.

Možné projevy žáka

Přebírání iniciativy

- Zahajuje aktivity, menší akce a projekty nebo řešení drobných problémů ve škole i mimo ni, například při hře nebo při spolupráci s vrstevníky.
- Motivuje vrstevníky k větší aktivitě.
- Stanovuje si své cíle, kterých chce dosáhnout v rámci konkrétní aktivity.
- Zajímá se o konkrétní aktivity ve svém okolí, které přispívají k udržitelnému rozvoji místa.

Rozvažování a volba

- Rozpozná situaci nebo problém, který potřebuje volbu z možností.
- Shromáždí základní informace potřebné pro rozhodnutí, vychází z vlastních zkušeností a různých konzultací.
- Intuitivně nebo podle zadaných kritérií porovná různé možnosti a vybere tu nejlepší; poté se rozhodne, co udělá nebo jak se zachová.

Řízení realizace

- Vytyčuje konkrétní cíl a jednoduchý časový plán pro realizaci aktivity.
- V realizačním týmu rozděluje dílčí úkoly a odpovědnost za jejich plnění.
- Usiluje o zajištění komunikace a spolupráce mezi vrstevníky v realizačním týmu.
- Usiluje o aktivní sledování a vyhodnocování průběhu realizace, srovnává ho s plánem.
- Přizpůsobuje proces realizace měnícím se okolnostem.
- Projevuje samostatnost a zdravé sebevědomí i při náročnějších aktivitách.

Minimalizace rizik

- Postupně rozpoznává úskalí a rizika v rámci žákovských aktivit.
- Navrhuje jednoduchá opatření k omezení rizik.
- Průběžně kontroluje stav rizik a upravuje plán realizace tak, aby minimalizoval negativní dopady.
- Odhaduje možné dopady realizace nápadů na okolí a životní prostředí.

Aplikace kreativních myšlenek či inovací

- Zavádí nové, netradiční myšlenky do her, své práce a skupinových aktivit.
- Navrhuje a plánuje nezbytné kroky ke zlepšení procesů, například jak si efektivně rozdělit práci ve skupině.
- Reflektuje kvalitu toho, co dělá, a uvědomuje si, jak jeho nápady a dovednosti ovlivňují výsledek skupinových aktivit.

Popis fáze Splněno

- Zahajuje aktivity, menší akce a projekty nebo řešení drobných problémů ve škole i mimo ni.
- Intuitivně nebo podle zadaných kritérií porovná různé možnosti a vybere tu nejlepší; poté se rozhodne, co udělá nebo jak se zachová.
- Vytyčuje konkrétní cíl a jednoduchý časový plán pro realizaci aktivity..
- Průběžně kontroluje stav rizik a upravuje plán realizace tak, aby minimalizoval negativní dopady.
- Zavádí nové, netradiční myšlenky do her, své práce a skupinových aktivit.

Minimální doporučená úroveň

- Realizuje aktivity ve stanovených krocích.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj efektivní spolupráce prostřednictvím uvědomění skupinových, týmových rolí či odpovědnosti za společný výsledek.

1. stupeň, 5. ročník

[KPP-TYM-000-ZV5-001](#)

Podílí se na spolupráci ve skupině.

Vzdělávací strategie učitele

- Zadávám pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu.
- Vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáhám žákům nastavit role, nabízím možnost výběru rolí.
- Posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce).
- Užívám různé komunikační strategie (tážu se, kladu doplňující otázky, shrnuji názor).
- Diskutuji se žáky, co bylo přínosné pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit.
- Nastavuji se žáky pravidla komunikace při spolupráci (vizualizace pravidel – skupinová práce).
- Podporuji sdílené znalosti a vzájemné učení – vrstevnické učení.
- Jsem připravený pomoci, poradit, poskytnout zdroje, pokud je budou žáci potřebovat v průběhu činnosti
- V případě potřeby zastavím skupinovou práci a žákům pojmenuji to, čeho jsem si všiml – zařazuji také průběžný prostor pro reflexi žáků.
- Sleduji, aby každý dostal příležitost přispívat do týmové spolupráce podle svých možností
- Pposkytuji žákům různé úkoly a aktivity k rozvoji jejich individuálních dovedností a schopností, které mohou přinášet do skupiny.
- Zařazuji do výuky centra aktivit a aktivity k rozvoji kooperativního učení.
- Pomáhám žákům ve skupině rozdělit úkoly a povinnosti tak, aby měl každý člen jasně definovanou roli a odpovědnost (přispívám k efektivnímu fungování pracovních týmů i celé třídy).
- Vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině a pomáhám jim pojmenovat, které role jim vyhovují nejvíce a proč.
- Společně s kolegy jdeme příkladem žákům ve vzájemné spolupráci, empatii a respektu k názorům druhých
- Pokud jsem v roli třídního učitele, pracuji se třídou jako s týmem a usiluji o rozvoj kvalitních vztahů ve třídě; vedu cílené třídnické hodiny / aktivity se zaměřením mj. na body uvedené výše.

Možné projevy žáka

Role ve skupině / role v týmu

- Prakticky si zkouší různé role ve skupině (v týmu).
- Pojmenuje, která role ve skupině je mu příjemná.
- Plní aktivně své úkoly v rámci skupiny.
- Rozumí tomu, že každý může být prospěšný v tom, v čem je dobrý.
- Dokáže rozpoznat, pokud mu nějaká role nevyhovuje, a za pomoci dospělého, případně celé skupiny nachází náhradní řešení.

Odpovědnost za společný výsledek

- Snaží se být pro skupinu prospěšným členem.
- Dokáže se společně domluvit na pravidlech.
- Respektuje pravidla ve skupině (neruší).
- V případě potřeby požádá o pomoc nebo ji nabídne druhým.
- Spolupracuje s učitelem a skupinou při rozdělení úkolů, povinností a zodpovědností.
- Hodnotí práci skupiny (svůj přínos pro dosažení cílů a plnění úkolů).
- Rozpozná, díky zkušenostem, proč se práce skupiny nedaří.
- Přemýšlí nad možnostmi, jak pomoci práci týmu jinak než jen plněním úkolů (motivace, inspirace).

Respekt k názorům druhých

- Navrhne možnost kombinace více nápadů, je ochotný dělat kompromisy.
- Seznamuje se s pohledy dalších členů skupiny, týmu.
- Komunikuje zdvořile.
- Naslouchá názorům členů skupiny bez předsudků.

Popis fáze Splněno

- Prakticky si zkouší různé role ve skupině (v týmu).
- Snaží se být pro skupinu prospěšným členem.
- Navrhne možnost kombinace více nápadů, je ochotný dělat kompromisy.

Minimální doporučená úroveň

- Podílí se na spolupráci ve skupině.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací |
poznání | Badatelství |

Kritické hodnocení a využití vědeckého
Práce s informacemi a kritické myšlení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

1. stupeň, 5. ročník

[KRP-RPS-000-ZV5-001](#)

Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

Vzdělávací strategie učitele

- Zahajují diskusi ve třídě o běžných problémech dětí (např. neshody mezi kamarády) a brainstorming o možných řešeních.
- Organizují třídní diskuse o běžných problémech, jako jsou neshody mezi kamarády, a vedu žáky k tomu, aby navrhovali řešení.
- Zdůrazňují, jak mohou různé pocity a perspektivy ovlivnit to, co považujeme za problém.
- Organizují skupinové činnosti, kde žáci společně řeší problémy.
- Vyzývám žáky k brainstormingu a zdůrazňuji, že může existovat více řešení.
- Po diskusi zkoumáme různé nápady a hodnotíme jejich proveditelnost.

Možné projevy žáka

Definice běžných problémů

- Identifikuje problém a navrhuje jednoduchá řešení.
- Zohledňuje přitom pocity ostatních.
- Rozpoznává a popisuje různé situace ve svém každodenním životě a mezi vrstevníky.
- Používá jednoduché metody k analýze a porovnávání těchto situací.
- Chápe jejich příčiny a důsledky.
- Identifikuje problém a navrhuje možná řešení během třídních diskusí.
- Vyjadřuje, jak se různé situace mohou dotknout různých lidí.
- Ukazuje začínající pochopení, empatii.
- Pracuje ve skupině a snaží se najít kompromis a společné řešení.

Rozpoznání subjektivity v problematizaci

- Identifikuje situace, kde mohou mít různí lidé odlišné názory nebo pocity, a diskutuje o nich.
- Vyjadřuje porozumění pro to, že něco, co je pro něj problémem, může být pro jiného výzvou.
- Vytváří příběhy nebo kresby, které ilustrují, jak mohou různí lidé vnímat stejnou situaci různě.

Různorodost řešení

- Identifikuje různá řešení pro běžné situace.
- Porovnává různá řešení.
- Volí nejvhodnější řešení v závislosti na okolnostech.
- Argumentuje a usiluje o obhajobu vhodného řešení.
- Při řešení problému navrhuje různé možnosti a poslouchá návrhy spolužáků.
- Uznává, že může existovat více správných řešení.

Popis fáze Splněno

- Identifikuje problém a navrhuje jednoduchá řešení.
- Identifikuje situace, kde mohou mít různí lidé odlišné názory nebo pocity, a diskutuje o nich.
- Porovnává různá řešení.

Minimální doporučená úroveň

- Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací
poznání

Badatelství

Práce s informacemi a kritické myšlení

Kritické hodnocení a využití vědeckého

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

1. stupeň, 5. ročník

[KRP-VED-000-ZV5-001](#)

Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.

Vzdělávací strategie učitele

- Dávám žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, tvrzení hypotetické (hypotéza) a prostý názor, a to v jednoduchém textu (dětská knížka, pojednání v dětském časopise, pohádkový příběh, encyklopedie ad.) či v mluveném projevu (dětská rozhlasová hra, vyprávění, žákovská prezentace ad.).
- Rozlišování netestuji v testu, žákům ho nabízím pravidelně v hodině při vhodných příležitostech, tj. když je význam rozlišování mezi faktickým tvrzením, hypotézou nebo názorem zřetelný; rozlišování se žáky ve vhodné míře uplatňuji také v jejich běžných interakcích.
- Vyzdvihuji operátory, které činí faktické tvrzení faktickým tvrzením, názor názorem a hypotézu hypotézou („víme, že“; „vyslovuji hypotézu, že“; „možným vysvětlením je“; „myslím si“, „domnívám se“, „přijde mi“ ad.).
- Poskytuji žákům psané, mluvené či obrazové materiály, v nichž se nacházejí tvrzení (různých typů) s vědeckým obsahem, a společně s nimi vyzdvihuji příznaky jeho vědeckého zázemí (konstatování stavu s využitím měření, vysvětlení přírodního principu, popis přírodního procesu, tvrzení o zákonitostech přírody, pravidelnostech v životě společností apod.).
- Dávám žákům podněty k rozlišování mezi faktickými tvrzeními s vědeckým obsahem („voda se vaří při 100 °C“), hypotézami („astronomové se domnívají, že srážka asteroidu se Zemí nehrozí“) a názory („podle mě se tedy určitě srazí!“).
- Dávám žákům podněty k rozpoznávání odborných výrazů užitých v jednoduchém textu (dětská knížka, pojednání v dětském časopise, pohádkový příběh, encyklopedie ad.) či v mluveném projevu (dětská rozhlasová hra, vyprávění, žákovská prezentace ad.); vybízím žáky k tomu, aby tyto výrazy přiřazovali k některé oblasti vědění (živá příroda, neživá příroda, vesmír, společnost atp.).
- Vyzdvihuji a diskutuji se žáky rozdíly mezi významy slov v jejich odborném a běžném užití (např. „růst“ rostliny, který pro biologii není pouze jejím zvětšováním, ale také změnami tvaru a vnitřního uspořádání).
- Vedu žáky k rozřazování odborných výrazů podle různých kritérií příbuznosti (výrazy spadají do společné oblasti poznání, výrazy popisují procesy, výrazy označují pouhému oku skrytý svět atp.).
- Zaměřuji se na to, aby žáci v různých typech tvrzení, která v jednoduchém textu (dětská knížka, pojednání v dětském časopise, pohádkový příběh, encyklopedie ad.) či mluveném projevu (dětská rozhlasová hra, vyprávění, žákovská prezentace ad.) rozlišují, správně určovali jejich mluvčí.

- Podporují žáky v systematické pozornosti k autorství čteného textu, slyšeného mluveného slova nebo sledovaného audiovizuálního obsahu (vyžadují například, aby žáci při prezentaci knihy, básničky, divadelní hry atd. vždy uváděli autora).
- Podporují žáky v systematické pozornosti k typu zdroje/nosiče textu, slyšeného mluveného slova nebo sledovaného audiovizuálního obsahu (knihy, časopisy, noviny, televizní stanice, youtube, web školy, sociální sítě...).
- Poskytují žákům příležitost k vyjádření pocitů, které v nich nově získaná informace vyvolává.
- Vybízí žáky k rozlišení věrohodných a nevěrohodných tvrzení, diskutují s nimi znaky nevěrohodnosti (tvrzení může být například nadsazené, v něm obsažená informace zjevně zkrácená nebo vymyšlená).
- Ke čtenému či slyšenému tvrzení předkládám žákům doplňující informace a jako jejich průvodce usměrňuji jimi formulované závěry o důvěryhodnosti tvrzení.
- Vyzdvihují význam otázky autorství a důvěryhodnosti zdroje tvrzení s vědeckým obsahem pro posouzení jeho relevance.
- Podporují žáky ve zpochybňování nedůvěryhodných tvrzení, a to i v případech, kdy mají jejich zdroje v očích dětí autoritativní povahu (tištěný časopis, kniha, internet apod.).

Možné projevy žáka

Rozlišování různých typů tvrzení

- Rozlišuje mezi faktickými tvrzeními, hypotézami a názory v jednoduchých textech.
- Rozpoznává základní vědecký obsah ve tvrzeních, která jsou mu prezentována (např. „vědci zjistili, že se voda za obvyklých podmínek vaří při 100 °C“, ale také „voda se přece vaří při 100 stupních, prohlásil důležité malé Pavlík“, versus „voda mu připadala studená, vůbec se mu do ní nechtělo“).
- Rozlišuje mezi různými typy tvrzení s vědeckým obsahem..

Propojenost vědeckého poznání

- Rozpoznává základní vědecké koncepty a chápe jejich propojenost (např. „rostliny potřebují světlo pro fotosyntézu, která jim pomáhá růst“).
- Rozeznává několik klíčových pojmů a jejich vztahy v určitém vědeckém oboru.

Důvěryhodnost prezentovaných vědeckých informací

- Pečlivě sleduje, kdo je mluvčím tvrzení, jejichž základní typy rozlišuje.
- Rozpoznává, když některá informace zní „příliš dobrá, aby byla pravdivá“, a hledá způsoby jejího ověření.
- Zpochybňuje nebo se kriticky vymezuje k nedůvěryhodným tvrzením.

Popis fáze Splněno

- Rozlišuje mezi faktickými tvrzeními, hypotézami a názory v jednoduchých textech.
- Rozpoznává základní vědecké koncepty a chápe jejich propojenost (např. „rostliny potřebují světlo pro fotosyntézu, která jim pomáhá růst“).
- Zpochybňuje nebo se kriticky vymezuje k nedůvěryhodným tvrzením.

Minimální doporučená úroveň

- Využívá při řešení problémů objektivní data a informace.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací | Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání | **Badatelství** | Práce s informacemi a kritické myšlení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

1. stupeň, 5. ročník

[KRP-BAD-000-ZV5-001](#)

Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

Vzdělávací strategie učitele

- Rozvívám dovednost žáků „klást jednoduché výzkumné otázky“ – se žáky se zaměřím na klíčové pojmy v otázce; upozorňuji na jednoduchost a jasnost otázek; na vícevýznamovost slov; na rozlišení mezi otevřenou a uzavřenou otázkou a na to, jaké odpovědi mohou generovat; rozebírám se žáky možnosti proveditelnosti pozorování, měření nebo zkoumání pomocí otázky.
- Zaměřuji pozornost žáků na denní pozorování věcí, které souvisejí s klíčovými pojmy otázek.
- Upozorňuji žáky na různé věci k pozorování, které se mohou zdát být věcmi běžnými (automatizovanými), kterých si už žáci nemusí všimnout.
- Upozorňuji, že všímavost je základ vědeckého bádání – zadávám úkoly, aby žáci identifikovali to, čeho si ve svém okolí všimli, a vybízím k charakterizování všimnutých věcí.
- Chystám si zdroje a informace k formulování otázek o věcech, kterých si žáci všimají.
- Poukazuji na to, že je vždy důležité si k věcem načíst co nejvíce (a proto potřebuji mít otázky jednoduché).
- Vedu žáky k formulování otázek a následnému výběru takových, které můžeme zkoumat (jednoduchých, ověřitelných v našich podmínkách).
- Rozvívám dovednost žáků odhadovat výsledky bádání (formulovat předpokládanou odpověď na výzkumnou otázku).
- Pomáhám žákům najít potřebné materiály a zdroje pro jejich individuální či skupinové bádání
- Vedu žáky k tomu, aby si vytvářeli konkrétní plán, který jim umožní získat odpovědi na jejich výzkumné otázky. Nabízím žákům různé postupy bádání, které souvisejí s formulovanou výzkumnou otázkou a jejich předpokládanými výsledky bádání (např. jak spolužákům chutnají školní obědy – mohou řešit rozhovorem, dotazníkem, pozorováním nedojedených zbytků apod.; jak rychle vyklíčí hrách a ječmen, pokud mají stejné podmínky – pozorováním, metrikou času, archem pro zaznamenávání, stanovením záznamového času apod.).
- Upozorňuji na vlastnosti výzkumu – přesnost, pečlivost a poctivost.
- Pomáhám žákům shrnout relevantní závěry z jejich bádání a poukazuji na důležité informace pro sdílení se spolužáky.
- Mluvím se žáky o tom, jak rozpoznat podložené a nepodložené informace v souvislosti s jimi řešeným výzkumným problémem.

- Poskytují konstruktivní zpětnou vazbu k práci žáků, vyzdvihují to, co dělali dobře, a mluví s nimi o tom, co by mohli udělat jinak a jak se mohou propříště zlepšit.

Možné projevy žáka

Výzkumný problém

- Formuluje jednoduché otázky, na které lze hledat odpovědi pozorováním, měřením či zkoumáním.
- Odhaduje odpovědi na výzkumné otázky na základě svých dosavadních znalostí.

Postupy a realizace bádání

- Naplňuje postup a realizuje pozorování, měření či zkoumání s ohledem na zvolený problém (výzkumnou otázku).
- Představí základní zjištění z bádání.
- Zhodnotí zodpovězení výzkumné otázky a naplnění svého předpokladu.

Podloženost řešení

- Popíše rozdíl mezi podloženými a nepodloženými názory a tvrzeními.

Popis fáze Splněno

- Formuluje jednoduché otázky, na které lze hledat odpovědi pozorováním, měřením či zkoumáním.
- Naplňuje postup a realizuje pozorování, měření či zkoumání s ohledem na zvolený problém (výzkumnou otázku).
- Popíše rozdíl mezi podloženými a nepodloženými názory a tvrzeními.

Minimální doporučená úroveň

- Rozpozná jednoduchý problém.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací | Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání | Badatelství | **Práce s informacemi a kritické myšlení**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

1. stupeň, 5. ročník

[KRP-KRP-000-ZV5-001](#)

Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

Vzdělávací strategie učitele

- Organizují exkurze, přírodní vycházky, pozorování živých organismů a provádím se žáky různé experimenty
- Umožňuji využívat prostředky digitální techniky za účelem ověřování zdrojů a poskytují zpětnou vazbu.
- Využívám reálné příklady tvrzení na základě ověřených dat nebo vlastního názoru a podporuji následnou diskusi žáků.
- Vedu žáky ke schopnosti rozkládat komplexní informace na menší části pomocí poznámek, grafů, tabulek či diagramů.
- Využívám myšlenkové mapy k lepšímu porozumění celkové struktury a důležitosti jednotlivých informací
- Povzbuzuji žáky, aby uváděli důvody pro svá tvrzení a argumentovali na základě relevantních důkazů a informací.
- Využívám hry s užitím rolí, ve kterých mohou žáci lépe porozumět různým perspektivám a motivacím, které mohou ovlivnit důležitost informace.

Možné projevy žáka

Práce s informacemi – data, zdroje, informace – poznání

- Pracuje se základními termíny a pojmy a rozumí jim.
- Poznává okolní svět na základě pozorování a prožívání.
- V modelových situacích pracuje s daty, zdroji, informacemi.
- Rozlišuje méně a více relevantní informace a jejich zdroje.
- Rozliší, co je fakt a co názor.

Kritické myšlení

- Rozkládá jednotlivé informace na menší části.
- Vyhodnocuje, které informace jsou důležité.

- Vyhledává aktuální informace a zdroje.
- Uvede důvody pro svá tvrzení.

Hodnocení informací a zdrojů dat

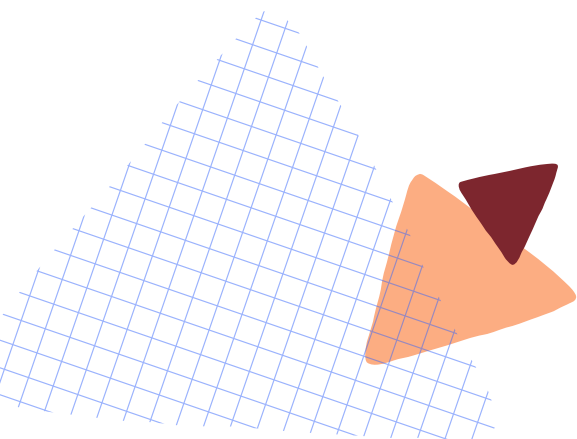
- Rozlišuje význam informace vzhledem ke zdroji.
- Odliší podstatné informace od nepodstatných.

Popis fáze Splněno

- Rozliší, co je fakt a co názor.
- Uvede důvody pro svá tvrzení.
- Rozlišuje význam informace vzhledem ke zdroji.

Minimální doporučená úroveň

- Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext | Umění a kultura jako prostředek komunikace
Kulturní a umělecké sebevyjádření | Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost vnímat, interpretovat a hodnotit základní koncepty a události v oblasti kultury a umění v daném prostředí i v širším místním a historickém kontextu a účast v uměleckých a kulturních projektech.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKT-KON-000-ZV5-001](#)

Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Pravidelně vedu diskuse o různých kulturních tématech, jako jsou tradiční svátky, kulturní události v okolí nebo regionální umělci, díky těmto diskusím se žáci seznamují s různorodostí kulturního dění.
- Poskytují prostor žákům, aby popsali a zhodnotili i kulturní a umělecké akce, kterých se zúčastnili mimo školu, a diskutují o tom s nimi.
- Vyhledávám a se žáky navštěvuji místní kulturní instituce, které nabízejí k zážitkům z uměleckého díla i doprovodné programy pro školy, jako jsou knihovny, galerie, divadla, kina nebo umělecké skupiny, abych žákům umožnil přímý kontakt s profesionálními umělci a kulturními pracovníky.
- Organizuji výlety do místních muzeí, galerií, divadel, kin, knihoven nebo historických památek, během těchto exkurzí si žáci prohlížejí umělecká díla, učí se o historii a kultuře regionu.
- O návštěvách kulturních institucí, návštěvách uměleckých skupin a umělců a kulturních pracovníků ve škole vedu portfolio – v papírové podobě nebo v dokumentu sdíleném s rodiči žáků.
- Diskutuji se žáky o tom, jak digitální média ovlivňují dostupnost a úroveň kultury a umění.

Možné projevy žáka

Znalost kultury a umění

- Pojmenuje některé kulturní instituce (galerie, muzea, divadla, kina, koncertní sály, knihovny) a popíše aktivity, které v nich probíhají.
- Vyjmenuje druhy umění (výtvarné umění, literatura, hudba, tanec, divadlo, film) a popíše některé jejich prostředky sdělování.
- Pojmenuje několik významných umělců a významných uměleckých děl.
- Popíše některé projevy kultury a umění v digitálním prostředí.

Orientace v místní kultuře a umění

- Popíše některé nejbližší (místní, oblastní) kulturní instituce, jako jsou muzea, galerie, divadla, kina, knihovny, historické památky.
- Popíše místní kulturní a umělecké akce a projekty, kterých se účastnil.

Popis fáze Splněno

- Pojmenuje některé kulturní instituce (např. galerie, muzea, divadla, kina) a popíše jejich aktivity.
- Vyjmenuje druhy umění (např. hudba, výtvarné umění, divadlo) a uvede příklady jejich prostředků.
- Popíše některé místní kulturní instituce (např. muzeum, knihovna, divadlo) a uvede příklady kulturních a uměleckých akcí, kterých se zúčastnil.

Minimální doporučená úroveň

- Uvede příklad kulturní události a uměleckého díla ve svém okolí.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj schopnosti přijímat, interpretovat a reflektovat různé formy umění a kulturních projevů jako efektivní komunikaci, jako sdílení myšlenek, emocí, postojů a hodnot mezi jednotlivci a skupinami v různých kulturních kontextech.

1. stupeň, 5. ročník

KKT-UMK-000-ZV5-001

Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.

Vzdělávací strategie učitele

- Zajišťuji výuku, která aktivně zapojuje žáky do procesu objevování a zkoumání různých forem umění a kultury, používám různé didaktické metody, jako jsou diskuse, skupinové aktivity a praktická cvičení, abych podpořil jejich zájem a aktivní účast.
- Používám umělecká díla, abych představil žákům různé kulturní a umělecké projevy.
- Organizuji exkurze do muzeí, galerií, divadel a dalších kulturních institucí, aby si žáci mohli prohlédnout umělecká díla a získat praktické zkušenosti s různými formami umění a kultury.
- Pořádám diskuse a reflexe o uměleckých dílech a kulturních událostech, které žákům umožňují analyzovat a interpretovat různé aspekty umění a kultury a vyjadřovat své názory a dojmy.
- Pořádám návštěvy umělců ve škole, pořádám výstavy, projekce, vystoupení uměleckých skupin, aby žáci mohli přímo komunikovat s tvůrci a umělci z praxe, získat inspiraci a podněty pro vlastní tvůrčí činnost a lépe porozumět procesu tvorby uměleckých děl.
- O návštěvách kulturních institucí, návštěvách uměleckých skupin a umělců a kulturních pracovníků ve škole vedu třídní portfolio – v papírové podobě nebo v dokumentu sdíleném s rodiči žáků.

Možné projevy žáka

Porozumění uměleckému a kulturnímu vyjádření

- Rozlišuje a pojmenovává různé typy uměleckých děl (obrazy, sochy, písně, básně...) a kulturních projevů (zvyky, tradice, slavnosti, lidová kultura).
- Popisuje umělecká díla a kulturní projevy se snahou porozumět jejich sdělení.
- Vyjadřuje své pocity a myšlenky vyvolané uměleckými díly.
- Diskutuje o tom, jak umění a kultura přispívají k poznávání světa a vypovídání o něm.

Reflektování kulturního a uměleckého vyjádření

- Zhlédnutá umělecká díla přiřadí k druhům umění (výtvarné umění, hudba, divadlo, film a audiovize, tanec, literatura) a pojmenuje hlavní prostředky, které byly ke sdělení použity.
- Jednoduše interpretuje témata v uměleckých dílech.
- Popíše některé projevy umění a kultury v digitálním prostředí a svou zkušenost s nimi.

Popis fáze Splněno

- Popíše umělecké dílo a vyjádří, jak na něj působí.
- Zařadí zhlédnuté dílo k druhu umění a popíše jeho hlavní vyjadřovací prostředky.
- Jednoduše interpretuje téma uměleckého díla

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost individuálně i v týmu kreativně vyjádřit své myšlenky, emoce, postoje, hodnoty a témata prostřednictvím různých uměleckých a kulturních projevů.

1. stupeň, 5. ročník

[KKT-SVJ-000-ZV5-001](#)

Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.

Vzdělávací strategie učitele

- Organizují tvůrčí aktivity, ve kterých mají žáci možnost vyjádřit své myšlenky a pocity prostřednictvím malby, kresby, hudby, divadla, tance, filmu a audiovize nebo psaní literárních textů; tímto způsobem podporují jejich kreativitu a sebevyjádření.
- Propojují žáky do skupin podle jejich uměleckého zaměření a podporují je ve tvorbě společných uměleckých projektů, jako jsou divadelní nebo taneční výstupy, výstavy, projekce audiovizuálních děl, hudební vystoupení; tímto způsobem posilují jejich schopnost spolupráce a komunikace.
- Poskytují žákům prostor k psaní vlastních textů (básní, příběhů, dialogů), ve kterých mohou sdílet své myšlenky, pocity a prožitky; texty mohou ilustrovat, zhudebnit, drammatizovat, inscenovat apod.
- Pořádá kulturní akce, jako jsou výstavy, divadelní a taneční představení, projekce nebo koncerty, literární čtení, na kterých mají žáci možnost prezentovat svá umělecká díla a sdílet je se spolužáky, učiteli a rodiči.

Možné projevy žáka

Sebevyjádření

- Vybírá k vyjádření svých myšlenek a emocí druh umění a umělecké prostředky podle svého zájmu a zaměření.
- Vytváří a sdílí vlastní dílo a vysvětlí, jaký měl záměr a co chtěl vyjádřit.
- Vypráví o svých zkušenostech s tvůrčím procesem, popíše překážky, které musel překonat, a úspěchy, kterých dosáhl.
- V týmové tvorbě nachází pro sebe prostor podle svých zájmů a schopností.
- Přijímá zpětnou vazbu a podněty ke zlepšení své tvůrčí činnosti.
- Zapojí se podle svých zájmů a schopností do kulturních a uměleckých aktivit v rámci třídy a školy/okolí.

Umělecké zpracování námětů a témat

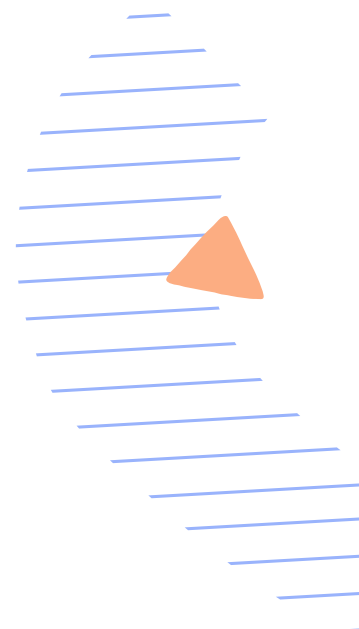
- Pracuje samostatně na vyjádření vlastních i zadaných námětů a témat.
- Sdílí výsledky své tvůrčí činnosti s ostatními a vysvětluje, jak zpracoval námět, téma a co chtěl vyjádřit.
- Přispívá svými nápady a návrhy řešení k týmové tvorbě a přijímá a oceňuje nápady a řešení druhých v týmu.

Popis fáze Splněno

- Vytváří jednoduché umělecké dílo sám nebo ve skupině a popíše, co chtěl vyjádřit.
- Pracuje na vyjádření vlastních i zadaných námětů a sdílí výsledky tvorby.
- V týmové tvorbě přispívá svými nápady a oceňuje přínos ostatních.

Minimální doporučená úroveň

- Vyjadřuje své myšlenky a pocity některým z druhů umění.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext | Umění a kultura jako prostředek komunikace
Kulturní a umělecké sebevyjádření | **Kulturní identita a rozmanitost**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvíjení vnímání vlastní kulturní identity i respektu k odlišnostem ostatních. Žáci se učí chápat a oceňovat rozmanitost kulturních projevů, tradic, zvyků a hodnot jak v rámci své společnosti, tak v globálním kontextu. Gradační očekávaný výsledek učení podporuje schopnost orientovat se v multikulturním světě, rozvíjí empatii, toleranci a připravuje žáky na život ve společnosti, kde je nutné spolupracovat a komunikovat s lidmi různých národností, etnik, náboženství a kultur.

1. stupeň, 5. ročník

» [KKT-IDR-000-ZV5-001](#)

Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazují aktivity, kde žáci sdílejí vlastní zkušenosti s tradicemi a kulturními projevy, a zároveň je povzbuzují, aby se ptali spolužáků na jejich kulturní zvyklosti, tím si uvědomují kulturní rozmanitost ve své třídě.
- Využívám zdroje, jako jsou dokumenty, filmy, knihy a hudba z různých kultur, aby se žáci mohli seznámit s různými způsoby života a uměleckými projevy, které nejsou součástí jejich každodenní zkušenosti.
- Organizují projektové aktivity, ve kterých žáci vyhledávají informace o kulturních zvycích, uměleckých dílech a tradicích jiných zemí a následně je porovnávají s vlastní kulturou.
- Vedu exkurze nebo online návštěvy kulturních institucí (muzeí, galerií, divadel), aby se žáci setkali s různými formami umění a kulturních tradic a přemýšleli nad tím, jak jsou podobné nebo odlišné od jejich vlastní zkušenosti.
- Povzbuzují žáky, aby sledovali a sdíleli své postřehy o různých kulturních projevech v médiích nebo ve své komunitě, a následně diskutujeme o tom, jak tyto projevy odrážejí zvláštnosti jednotlivých kultur.

Možné projevy žáka

Kulturní povědomí a identita

- Popíše konkrétní příklady kulturních projevů (jazyk, zvyky a tradice, umění, kulturní instituce, architektura, odívání, kulinářství, vyprávění příběhů).
- Uvede příklady kulturních tradic, kulturních institucí a uměleckých děl ve svém okolí.
- Vybere kulturní projevy, které jsou podle něj typické pro jeho vlastní kulturu, a ty, které považuje pro sebe za důležité.
- Uvažuje nad významem umění a kultury pro svůj vlastní život

Respekt ke kulturní a umělecké rozmanitosti

- Má povědomí o tom, že existuje mnoho různých kultur a lidé na světě mají různé zvyklosti, tradice a jazyky.
- Zajímá se o různé projevy kultury a umění ve svém okolí i v médiích, zkoumá a porovnává jiné kultury prostřednictvím uměleckých děl (knih, pohádek, filmů atd.).
- Dozvídá se o kulturních zvyklostech a tradicích svých spolužáků, nachází v nich společné znaky i rozdíly.
- Je ohleduplný k tradicím a zvyklostem jiných kultur, pokud jsou odlišné od jeho vlastních.

Popis fáze Splněno

- Popíše vybrané kulturní projevy a tradice ze svého okolí.
- Popíše s ohleduplností kulturní zvyklosti a tradice ve svém okolí odlišné od jeho vlastních

Minimální doporučená úroveň

- Uvede příklady kulturních projevů, tradic a uměleckých děl jiných kultur.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií** | **Tvorba digitálního obsahu** | **Bezpečnost v digitálním prostředí**
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

1. stupeň, 5. ročník

[KDI-DAT-000-ZV5-001](#)

Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazují do výuky drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se žáci osobně zajímají.
- Zařazují do výuky úkoly, při nichž žáci potřebují něco zjistit, ověřit nebo doplnit, a předem jim připravují přehled doporučených digitálních zdrojů, ze kterých mohou vycházet.
- Názorně předvádím postup vyhledávání informace a komentuju své uvažování při formulaci otázky, orientaci na stránce i výběru relevantní odpovědi.
- Strukturují práci s informacemi pomocí jednoduchých otázek, pracovních listů nebo kontrolních bodů, které žákům pomáhají soustředit se na podstatné informace.
- Zařazují práci s různými formáty digitálních informací (text, obrázek, schéma, mapa, audio, video) a vytvářím situace, v nichž žáci porovnávají, co jim který formát přináší.
- Vytvářím bezpečné prostředí pro práci s doporučenými digitálními zdroji a postupně otevírám téma jejich spolehlivosti a rozdílů mezi nimi.
- Zařazují krátké reflexe, při nichž se společně vracíme k původní otázce a hodnotíme, zda a jak nalezené informace pomohly úkol splnit.
- Postupně zavádím jednoduché postupy ukládání souborů a odkazů tak, aby se k nim žáci mohli vracet, a vysvětluji základní rozdíly mezi typy úložišť přiměřeně jejich věku.
- Podporuji žáky ve tvorbě a sdílení archivů relevantních digitálních vzdělávacích zdrojů, a to při samostatné i skupinové práci.

Možné projevy žáka

Získávání dat, informací a obsahu

- Při řešení problému rozpozná (projeví, sdělí) potřebu informací a vyhledá je v doporučených zdrojích a formuluje otázku.
- Vyhledá informaci v doporučeném zdroji.
- Získá informaci ze zdrojů v různých formátech (v jeho věku přiměřených textech, obrázcích, schématech, audio a video záznamech).

Posuzování důvěryhodnosti a spolehlivosti zdrojů dat a jejich obsahu

- Uvědomuje si, že různé zdroje informací mohou mít různou spolehlivost, na základě doporučení si vytváří portfolio spolehlivých digitálních zdrojů pro své zájmy a ke svému učení.
- Posoudí, zda (a jak moc) mu informace získané v daném zdroji pomohou odpovědět na původní otázku.

Správa dat, informací a obsahu

- Soubory a odkazy na zajímavé digitální zdroje si ukládá tak, aby je znovu našel a mohl použít, vyhledává podle názvu nebo data, rozlišuje typ úložiště (místní disk, cloud) a vysvětlí jeho základní výhody a nevýhody.

Popis fáze Splněno

- Vyhledá potřebnou informaci v doporučených zdrojích.
- Posoudí relevanci získané informace.
- Ukládá si získaná digitální data, informace a obsah tak, aby je znovu našel a mohl použít.

Minimální doporučená úroveň

- Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií** | Tvorbba digitálního obsahu | Bezpečnost v digitálním prostředí
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

1. stupeň, 5. ročník

[KDI-ZAP-000-ZV5-001](#)

Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím situace, ve kterých má sdílení konkrétní smysl například při odevzdávání práce, společné tvorbě nebo informování rodičů a předem volím doporučený digitální nástroj.
- Postupně seznamuji žáky s rozdíly mezi nástroji pro komunikaci a nástroji pro společnou práci a při práci s nimi modeluji základní pravidla jejich používání.
- Vedeme společně rozhovory o tom, kdy, komu a proč něco sdělíme, a vracím žáky k přemýšlení nad účelem sdílení i nad tím, zda bylo promyšlené a přiměřené.
- Vytvářím a udržuji srozumitelná pravidla digitální komunikace ve třídě a průběžně je reflektuji v konkrétních situacích (slušnost, respekt, jasnost sdělení).
- Zařazuji aktivity, při nichž se žáci zapojují do života školy také prostřednictvím digitálních nástrojů (např. sdílení výstupů, příspěvek na školní nástěnku, spolupráce na třídním projektu).
- Otevírám téma digitální identity a digitální stopy prostřednictvím konkrétních příkladů a situací z dětského světa a vedu žáky k uvědomění, že mohou ovlivnit, co o nich v digitálním prostředí zůstane.
- Vedu žáky k tomu, aby přemýšleli, jaké informace o sobě zveřejňují, a podporuji je v rozlišování mezi informacemi vhodnými ke sdílení a těmi, které mají zůstat soukromé.

Možné projevy žáka

Sdílení dat, informací a obsahu prostřednictvím digitálních technologií s vědomím kulturních a generačních odlišností

- Rozlišuje, které doporučené digitální nástroje a služby slouží ke komunikaci a které na práci na společných výstupech, s jistotou používá jejich základní ovládací prvky, komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií.

- Soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie, uvědomuje si význam správného používání informací, na vyžádání okomentuje, za jakým účelem sdílel data a informace (a projeví tak, zda sdílení bylo promyšlené a účelné, je schopen o tom vést rozhovor).
- V digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování.

Zapojení se do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb a aktivního občanství

- Zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií.
- Charakterizuje digitální nástroje a zdroje, které využívá při svém učení.

Kontrola digitální stopy, utváření digitální identity

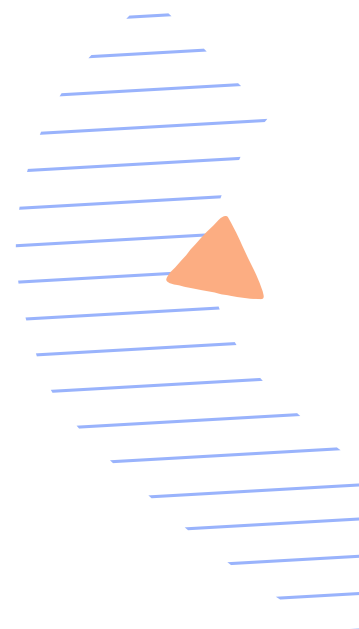
- Vysvětlí rozdíly mezi fyzickým a digitálním světem, chápe, že může ovlivnit, co o něm zůstane online, uvede příklady údajů, které mohou tvořit digitální stopu.
- Vybírá informace, které o sobě může zveřejnit.

Popis fáze Splněno

- Zapojuje se do výuky a do života školy také prostřednictvím digitálních technologií.
- Využívá doporučené digitální nástroje a služby ke skupinové práci a plnění týmových úkolů.
- Vybírá informace, které o sobě může zveřejnit.

Minimální doporučená úroveň

- Sdílí informace a jiná digitální data podle potřeby se svými blízkými a učiteli.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | **Tvorba digitálního obsahu** | Bezpečnost v digitálním prostředí
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

1. stupeň, 5. ročník

[KDI-TDO-000-ZV5-001](#)

Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazují úkoly, v nichž digitální tvorba slouží buď jako prostředek k vyjádření porozumění učivu (např. krátký text, jednoduchá tabulka, obrázek, audiozáznam či video), nebo jako samostatný tvůrčí cíl (např. hudební doprovod, digitální koláž, jednoduchá animace).
- Modelují základní postupy práce s vybranými digitálními nástroji a ukazují, jak volba nástroje souvisí s tvůrčím záměrem.
- Vedu žáky ke zkoumání různých možností, jak vyjádřit své představy či prezentovat informace
- Vytvářím příležitosti k úpravě a kombinování existujícího digitálního obsahu tak, aby žáci chápali digitální tvorbu jako proces experimentování a hledání řešení.
- Vedu žáky k rozlišování mezi vlastním a cizím obsahem a přirozeně otevíráám otázku autorství a uvádění zdroje.
- Zařazují aktivity, při nichž žáci formulují jednoduché postupy nebo instrukce (např. pracovní postup, scénář, posloupnost kroků), a společně reflektujeme jejich srozumitelnost.
- Podporuji reflexi digitální tvorby – společně pojmenováváme, co se podařilo, co bylo obtížné a jak digitální prostředek ovlivnil výsledný výstup.
- Vedu žáky ke spolupráci na tvorbě digitálního obsahu v týmových projektech.

Možné projevy žáka

Tvorba nového digitálního obsahu

- Vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video).
- Využívá digitální nástroje k vyjádření svých myšlenek a nápadů.

Úprava a integrace existujícího digitálního obsahu do stávajícího souboru poznatků

- Provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný s cílem přizpůsobit ho novým účelům.
- Odliší vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj.

Předávání srozumitelných instrukcí počítačovým systémům

- Vytvoří posloupnost instrukcí k provedení jednoduchého úkolu.

Popis fáze Splněno

- Vytváří jednoduchý digitální obsah.
- Provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný s cílem přizpůsobit ho novým účelům.
- Vytvoří posloupnost instrukcí pro digitální technologie k provedení jednoduchého úkolu.

Minimální doporučená úroveň

- Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | Tvorb digitálního obsahu | **Bezpečnost v digitálním prostředí**
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

1. stupeň, 5. ročník

[KDI-BZK-000-ZV5-001](#)

Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.

Vzdělávací strategie učitele

- Společně se žáky vytvářím jednoduchá a srozumitelná pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními a pravidelně je propojuji s konkrétními situacemi z výuky.
- Modeluji odpovědné zacházení s digitálními zařízeními a daty (přihlašování, ukládání, práce s heslem) a vysvětluji smysl těchto postupů jako ochranu sebe i ostatních.
- Otevírám téma osobních údajů a soukromí prostřednictvím příkladů blízkých dětskému světu a vedu žáky k přemýšlení o tom, jak mohou sami ovlivnit svou digitální stopu.
- Vytvářím atmosféru důvěry, ve které je přirozené mluvit o nepříjemných nebo nejasných situacích v digitálním prostředí, a společně si ujasňujeme, kdo a jak může v takové situaci pomoci.
- Zařazuji činnosti, při nichž žáci přemýšlejí o tom, jak digitální technologie ovlivňují jejich pohodu, vztahy a každodenní návyky, a společně hledáme vyvážené způsoby jejich používání.
- Podporuji respektující a ohleduplnou komunikaci v digitálním prostředí a průběžně reflektujeme, jak naše chování působí na druhé.
- Otevírám jednoduché rozhovory o tom, že používání digitálních technologií má dopad i mimo školu – například na životní prostředí nebo společnost – a propojuji toto téma s konkrétními příklady z praxe.

Možné projevy žáka

Ochrana zařízení, dat a soukromí v digitálním prostředí

- S porozuměním dodržuje základní pravidla ochrany zařízení a dat, respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných digitálních zařízeních.
- Uvědomuje si důležitost ochrany osobních údajů a soukromí v online prostředí, zapojuje se do diskuze o soukromí v souvislosti s online prostředím, v diskuzi projevuje vědomí důležitosti ochrany soukromí v online prostředí.

- Rozpozná a reaguje na nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí, v případě potřeby si vyžádá pomoc dospělého (rodiče, učitele).

Vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění

- Respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi.
- Uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat, používá digitální technologie ke spolupráci s vrstevníky, učí se respektovat ostatní online.

Dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí

- Vyjmenuje příklady dopadů používání digitálních technologií životní prostředí.

Popis fáze Splněno

- S porozuměním dodržuje základní pravidla ochrany zařízení a dat.
- S porozuměním dodržuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při své práci s digitálními technologiemi.

Minimální doporučená úroveň

- Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | Tvorba digitálního obsahu | Bezpečnost v digitálním prostředí

Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

1. stupeň, 5. ročník

[KDI-VIN-000-ZV5-001](#)

Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazují úkoly, při nichž mohou žáci porovnávat různé způsoby řešení (s digitální podporou i bez ní) a společně reflektujeme, kdy technologie práci skutečně usnadnila.
- Modelují jednoduché postupy řešení běžných technických situací a vedu žáky k tomu, aby se nejprve pokusili o základní kontrolu (např. připojení), než vyhledají pomoc.
- Vytvářím prostředí, ve kterém je přirozené mluvit o potížích při práci s technikou, a podporuji hledání řešení krok za krokem.
- Zařazují krátké reflexe práce s digitálními nástroji, při nichž společně pojmenováváme, které postupy byly efektivní a které nás zdržovaly.
- Umožňuji žákům přizpůsobovat si své digitální pracovní prostředí v základním rozsahu (uspořádání, hlasitost, přehlednost) a vysvětluji, jak může vhodné nastavení podpořit soustředění a pohodu.
- Zařazují jednoduché týmové aktivity, při nichž žáci využívají digitální nástroje ke společnému vytvoření výstupu a společně zvažujeme různé cesty k dosažení cíle.
- Průběžně upozorňuji na to, že digitální nástroje se vyvíjejí, a vytvářím příležitosti učit se novým funkcím společně, bez tlaku na bezchybný výkon.
- Propojuji školní zkušenosti s příklady z běžného života, aby žáci vnímali, kde a jak digitální technologie pomáhají lidem v každodenních situacích.
- Dbám na to, aby měl každý žák dostatek času a příležitostí se s každou novou technologií seznámit, vedu žáky ke vzájemné pomoci.

Možné projevy žáka

Efektivní využití digitálních technologií

- Identifikuje nestandardní technickou situaci a vyžádá si pomoc při jejím řešení, vyřeší jednoduché problémy (např. zkontroluje připojení k internetu).
- Identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií.
- Reflektuje práci s danou technologií s cílem identifikovat efektivní a neefektivní postupy při práci s ní.
- Přizpůsobuje si digitální pracovní prostředí (např. hlasitost, uspořádání ikon na ploše).

Využití digitálních nástrojů k inovaci procesů a produktů

- Reflektuje, které školní činnosti je možné efektivně zvládnout s využitím digitálních technologií.
- Účastní se týmových aktivit, kde se podílí na tvorbě základních produktů (např. prezentace) a zvažuje různé způsoby, jak dosáhnout cíle.

Držet krok s vývojem digitálních technologií

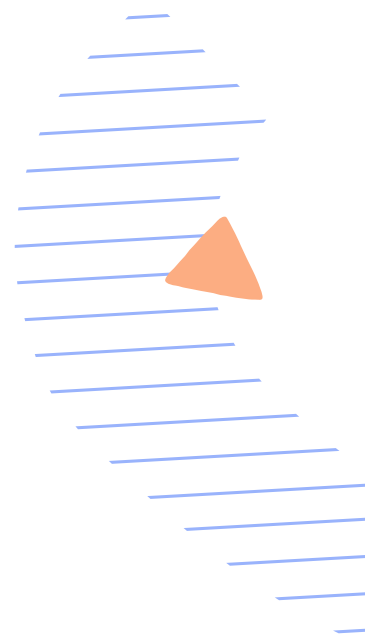
- Identifikuje změny v aplikacích a službách, které používá, hledá způsoby, jak se naučit s nimi pracovat.
- Uvede příklady použití digitálních technologií v každodenním životě člověka.

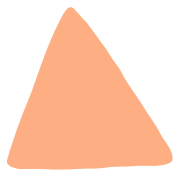
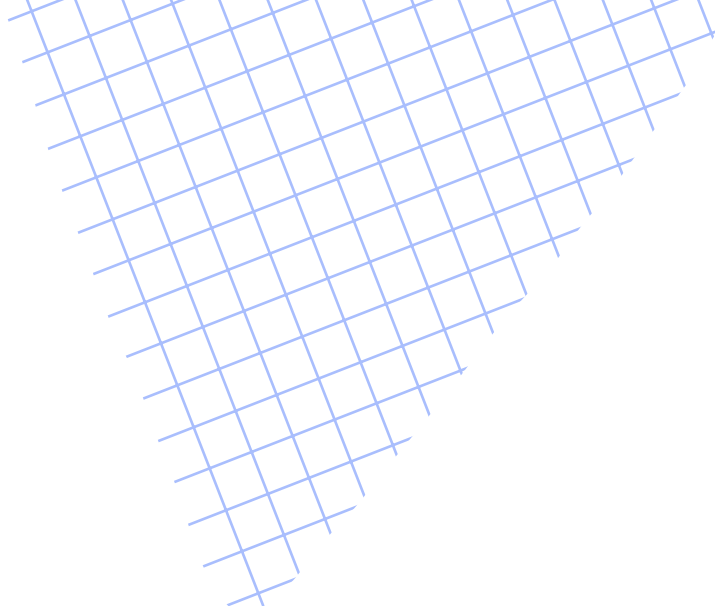
Popis fáze Splněno

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby.
- Reflektuje, které školní činnosti je možné efektivně zvládnout s využitím digitálních technologií.
- Přizpůsobuje využití digitálních nástrojů změnám, ke kterým v těchto nástrojích dochází..

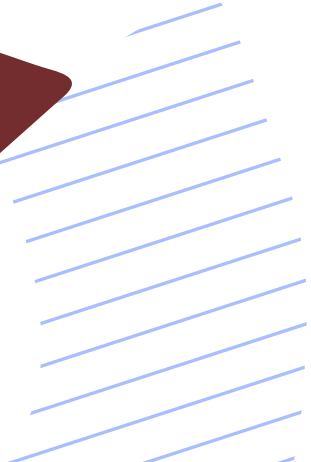
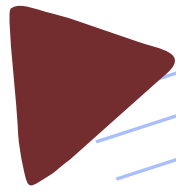
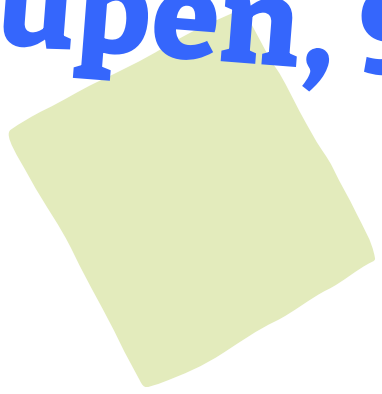
Minimální doporučená úroveň

- Využívá digitální technologie doporučeným způsobem ke zjednodušení vlastní práce.

2. stupeň, 9. ročník

Klíčová kompetence k učení

Umění se učit | Smysl a cíl učení, celoživotní učení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na tvorbu efektivních strategií, na učení se s ohledem na práci s cíli a reflektování vlastního učení během procesu učení.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKU-USU-000-ZV9-001](#)

Řídí vlastní procesy učení.

Vzdělávací strategie učitele

- Plánuji sekvence navazujících vyučovacích hodin směřujících k dlouhodobým cílům.
- Plány učení či kritéria práce vytvářím společně se žáky.
- Před započatím práce mapuji se žáky osvojení prozatímních postupů práce, učení.
- Nastavuji přiměřené vzdělávací cíle pro každého ze žáků.
- Provázím žáky diskusí o tom, které postupy mohou využít v následující práci.
- Navozuji takové situace, při nichž si žák zkouší odhadování vlastních sil a možností, definování překážek v učení apod..
- Zamýšlím se se žáky nad tím, co jim pomáhá k rozvoji (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení aj.).
- Shromažďuji a sdílím zdroje, které mohou žákům pomoci v učení (např. různé procvičovací digitální programy, portfolio kompetencí).
- Poskytuji doplňkové materiály a nástroje, aby si žáci mohli hlouběji rozšířit své znalosti.
- Podporuji odpovědnost žáků za jejich učení tím, že jim vytvářím příležitosti aktivně využívat to, co se naučili.
- Nechávám žáky samostatně při výuce objevovat, co se učí.
- Dávám prostor žákům učit se mezi sebou navzájem.
- Učím žáky pracovat s nástroji, které umožňují sledovat a zaznamenávat jejich pokrok (práce s portfoliem, mapa učebního pokroku, mapa rozvoje kompetencí, kompetenční karty).
- Učím žáky shromažďovat důkazy o jejich posunu v učení.
- Aktivitu žáků podporuji prostorem pro dotazy žáků, odpovídání na otázky, podporuji zvědavost žáků a vytvářím prostor pro bádání a zjišťování nových poznatků (o sobě i o světě).
- Vytvářím bezpečný prostor pro práci s chybou (za chybu žáky netrestám, společně hledáme cestu, jak chybu příště eliminovat a jak ji využít k dalšímu rozvoji).
- Průběžně se žáky reflektuji, co zvládli, co mají a nemají upevněno (podle toho měním dlouhodobý plán výuky a přizpůsobuji ho potřebám žáků).
- Dávám žákům prostor pro reflexi toho, co se naučili a jak k tomu došli (metakognitivní stránka učení).
- Zamýšlím se se žáky nad tím, co jim pomáhá k učení (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení).

- Jsem důsledný ve vyžadování domluvených pravidel.
- Učím žáky využívat čas (využívám časomíru apod. i pro běžné úkoly).
- Pokud žák neplní úkoly, intervenuji – snažím se v diskusi se žákem / s rodiči dopátrat toho, proč tomu tak je, ve spolupráci se snažím nastavit další cíle a plány učení.
- Vedu žáky ke spolupráci a vzájemné podpoře při učení (s prvky konkurence a soutěživosti při výuce nakládám tak, aby nebyla narušena spolupráce a vzájemná podpora ve třídě).

Možné projevy žáka

Reflexe učení

- Posuzuje, která učební metoda a strategie mu vyhovuje na základě předchozích zkušeností.
- Vybírá ze zásobníku užitých metod (tu, kterou vnímá jako nejefektivnější pro konkrétní činnost).
- Reflektuje své vlastní učení v jeho průběhu (nahlíží, popisuje, využívá různé strategie k učení, v případě potřeby v nich dělá změnu).
- Identifikuje různé přístupy k učení a porozumí jejich specifikům.
- Pojmenuje, kde jsou jeho silné a slabé stránky (v dovednostech, kompetencích, učivu, tématech).
- Využívá práci s chybou při svém učení.

Efektivní strategie učení

- Vyhodnocuje vlastní učení samostatně i v návaznosti na zpětnou vazbu jiných.
- Aktivně využívá různé učební strategie k organizaci a plánování svého učení.
- UVědomuje si, kdy potřebuje pauzu a kdy je třeba zintenzivnit své úsilí.
- Rozkládá si těžší učivo na dílčí kroky.
- Využívá na modelových situacích proces nastavení cíle, výběru strategie, nastavení plánu, reflexe plánu i cíle.
- Kriticky posuzuje proces, přínosy a vlastní pokroky učení, zjištění promítá do zvýšení efektivity dalšího učení a učení v nových souvislostech.
- Ke zhodnocení vlastní práce využívá sebehodnocení, hodnocení učitele a také vrstevnické hodnocení.

Učení s ohledem na práci s cíli

- Sestaví portfolio vlastního učení (portfolio, graf učení, tabulky, učební kruhy, mapy pokroku v oblasti rozvoje kompetencí, kompetenční karty) jako podklad pro plánování dalšího rozvoje.
- Sestaví si jednoduchý výukový plán, dodržuje ho a s dopomocí učitele ho vyhodnocuje (při sestavování plánu bere v potaz různé druhy hodnocení, včetně vlastního hodnocení).
- Uvede, jaké pomůcky, aplikace či strategie může použít při doplňování učiva či při učení se něčemu novému.
- Stanovuje si zvládnutelné cíle pro učení (v modelových příkladech si vyzkouší principy metody SMART).
- Stanovuje si cíle aktuální, cíle dlouhodobé s akcentem na oblasti, v nichž by rád dosáhl rozvoje, zlepšení.

Popis fáze Splněno

- Reflektuje své vlastní učení v jeho průběhu (nahlíží, popisuje, využívá různé strategie k učení, v případě potřeby v nich dělá změnu).
- Pojmenuje, kde jsou jeho silné a slabé stránky (v dovednostech, kompetencích, učivu, tématech).
- Aktivně využívá různé učební strategie k organizaci a plánování svého učení.
- Kriticky posuzuje proces, přínosy a vlastní pokroky učení, zjištění promítá do zvýšení efektivity dalšího učení a učení v nových souvislostech.
- Sestaví portfolio vlastního učení (portfolio, graf učení, tabulky, učební kruhy, mapy pokroku v oblasti rozvoje kompetencí, kompetenční karty) jako podklad pro plánování dalšího rozvoje.
- Stanovuje si cíle aktuální, cíle dlouhodobé s akcentem na oblasti, v nichž by rád dosáhl rozvoje, zlepšení.

Minimální doporučená úroveň

- Řídí procesy vlastního učení dle stanoveného postupu.

Klíčová kompetence k učení

Umění se učit | **Smysl a cíl učení, celoživotní učení**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní koncentrací a motivací do učení, ale také na práci s volnými procesy a zpětnou vazbou při rozvoji.

2. stupeň, 9. ročník

[KKU-SMU-000-ZV9-001](#)

Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.

Vzdělávací strategie učitele

- Propojuji výuku se zkušeností žáků a zprostředkovávám jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí).
- Podporuji žáky k dalšímu učení tím, že oceňuji jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy.
- Zprostředkovávám žákům konkrétní příklady výstupů úspěšného učení ve vztahu ke škole i celkovému rozvoji osobnosti.
- Podporuji u žáků postoje (nastavení mysli), které jim pomáhají rozvinout a udržet motivaci (např. Mé schopnosti nejsou fixní, ale mohu je rozvinout a rostou s mým úsilím; Mohu uspět a už jsem v minulosti mnohokrát uspěl; Překonávám překážky a to mě posiluje).
- Umožním žákům vidět celkový rámec učiva a porozumět, jak jednotlivé lekce přispívají k jejich celkovému rozvoji osobnosti.
- Vytvářím dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků.
- Při projektové výuce umožním žákům výběr témat, která jsou pro ně zajímavá, a přizvu je k plánování.
- Podporuji žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili, odkrývám žákům vlastní chyby jako příležitosti k učení.
- Dlouhodobě pozoruji snahu a vůli.
- Poskytuji zpětnou vazbu, která je konkrétní a umožňuje žákům cíleně zlepšovat jejich dovednosti.
- Poskytuji průběžnou zpětnou vazbu nejen k výsledkům, ale také k postupu a přístupu k učení.
- Pro hodnocení práce žáků a jejich pokroku v učení využívám popisná kritéria (která jsou srozumitelná a korespondují s cíli výuky).
- Při nastavování kritérií zohledňuji nejen očekávané výstupy, ale i evidenci o dosavadním pokroku žáků
- Vedu žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporuji tím jejich odpovědnost za vlastní učení.
- Vedu žáky ke vzájemnému hodnocení pokroku v učení (vrstevnické hodnocení) na základě jim srozumitelných kritérií, a to za předpokladu, že se při tom daří zachovávat bezpečné prostředí.
- Poskytuji zpětnou vazbu tak, aby byla efektivně využitelná pro další učení žáků (ukazuje další krok ke zlepšení, je respektující, konkrétní, včasná a konstruktivní).

- Preferuji pozitivní zpětnou vazbu.
- Rozlišuji mezi popisným a hodnoticím jazykem, využívám popisný jazyk jako podstatnou součást zpětné vazby a vedu k tomu žáky.
- Využívám různé způsoby poskytování zpětné vazby žákům a jejich práci (rychlejší zpětná vazba: ústní ocenění, palec nahoru, úsměv / časově náročnější zpětná vazba: písemná zpětná vazba, slovní hodnocení apod.).
- Inspiruji žáky tím, že se sám neustále učím, a to i od žáků a spolu s nimi.

Možné projevy žáka

Snaha, vůle

- Trénuje jednotlivé strategie učení.
- Vyhodnocuje strategie učení při výuce i mimo ni.
- Popisuje jednoduše proces vlastního učení (rozvoje).
- Rozliší, kdy se mu učí nejlépe a kdy mu to naopak nejde.
- Experimentuje s různými způsoby učení se (sám / ve skupině / ve dvojici; dělání si poznámek a jejich pročitání / učení z učebnice / učení prostřednictvím digitálních technologií, učení ze zkušeností apod.) s dopomocí učitele a reflektuje, jak mu vyhovují.
- Hodnotí úspěšnost zvolených strategií učení na základě pozorování vlastních výsledků a zaznamenávání pokroku (vybírání, které učební strategie použije v modelových případech za účelem organizace vlastního učení).
- Uvědomuje si nové možnosti učebního rozvoje skrze vrstevnické učení, kooperativní práci s ostatními lidmi (Učím se i tím, že někoho učím..., Využívám pomoc druhých při učení...).

Motivace k učení

- Je nadšený pro učení a má vnitřní motivaci k získávání nových znalostí a dovedností.
- Hledá smysl a důležitost ve svém vzdělávání (popisuje, proč se učí, proč se snaží o rozvoj svých dovedností).
- Vybírá situace k učení, které ho motivují k dalšímu pokroku v učení (setrvání u učení, informální učení, kariérní rozvoj).
- Chápe, že učení neprobíhá jen ve školních lavicích.
- Je si vědom toho, proč je třeba, aby se učil po celý život (odpovědnost za vlastní celoživotní učení).

Koncentrace

- Soustředí se na učení s minimálním rozptylováním (uzpůsobuje podmínky učení pro zvýšení vlastní koncentrace).
- Dokončuje dílčí kroky úkolů.
- Zapojuje se aktivně při postupném poznávání, učení.

Zpětná vazba, rozvoj

- Přijímá konstruktivní zpětnou vazbu od učitelů a spolužáků a využívá ji ke zlepšení svých dovedností a znalostí (buduje si postoje a vztahy).
- Učí se z vlastních chyb a aktivně pracovat na svém osobním rozvoji.
- Vybírá a zařazuje mezi své učení i úkoly, které nejsou jednoduché, jednoznačné.
- Reflektuje svoji práci, uvědomuje si kvalitu toho, co dělá, pracuje s nedostatky a plánuje nezbytné kroky ke zlepšení.
- Přijímá rady, pochvaly, doporučení, využívá je v oblasti zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů.

Vzájemná pomoc při učení

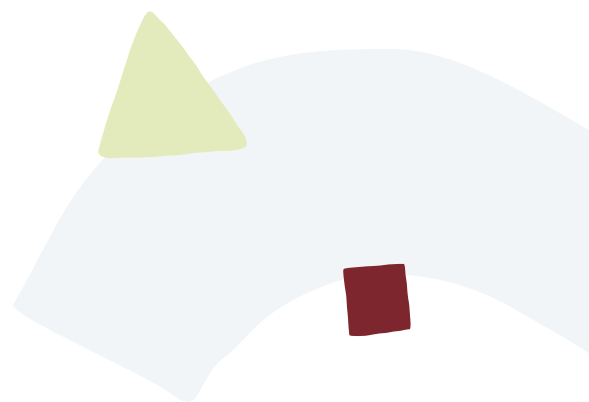
- Ochotně spolupracuje a pomáhá ostatním při učení, chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů.
- Uvědomuje si benefity vzájemného hodnocení, pozitivní podpory druhých.
- Využívá prostředky informálního učení.

Popis fáze Splněno

- K učení přistupuje s odhodláním (vysvětlí význam tvrzení „Snažím se, jak nejlépe umím.“ – Uvede příklady, kde se tato snaha dá pozorovat).
- Uvědomuje si, že úsilí a praxe jsou klíčem ke zlepšení dovedností, je ochotný pracovat na svém rozvoji a neustále se učit novým věcem (uvádí příklady situací ze života).
- Vysvětlí, že učení neprobíhá jen ve školních lavicích.
- Je si vědom toho, proč je třeba, aby se učil po celý život (odpovědnost za vlastní celoživotní učení).
- Dokončuje dílčí kroky úkolů.
- Reflektuje svoji práci, uvědomuje si kvalitu toho, co dělá, pracuje s nedostatky a plánuje nezbytné kroky ke zlepšení.
- Ochotně spolupracuje a pomáhá ostatním při učení, chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů.

Minimální doporučená úroveň

- Poznává důležitost celoživotního charakteru učení.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | Aktivní naslouchání | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka vyjadřovat se smysluplně a samostatně, na šíří k tomu užitých výrazových prostředků a na jejich volbu v kontextu komunikační situace. Součástí očekávaného výsledku jsou také prezentační dovednosti žáka.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKK-VYJ-000-ZV9-001](#)

Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky, pocity na dané téma (párové diskuse, debatní kroužky atd.).
- Při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se neorientuji pouze na obsah jejich sdělení, ale také na jeho výstižnost.
- Během výuky pokládám dostatečné množství otevřených otázek, které podněcují žáky k přemýšlení a hlubší argumentaci.
- Pravidelně organizuji aktivity, ve kterých žáci prezentují ve skupinách či před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností; představuji jim a nabádám je při tom k využívání různých forem prezentace obsahu (písmem, slovem, vizualizací prostřednictvím grafů či tabulek atd.).
- Nabízím žákům možnosti vyjadřovat se skrze různá, i nová média (např. zakládáním, tvorbou a údržbou společných blogů či online encyklopedií, tvorbou příspěvků na sociálních sítích).
- Využívám techniku vzájemného tutorství, v rámci které si žáci vysvětlují nový koncept či jiné učivo navzájem.
- Do hodin zahrnuji prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých mohou žáci experimentovat s různými perspektivami a formami vyjádření v různých, i potenciálně konfliktních komunikačních situacích.
- Pomáhám žákům rozvíjet schopnost reflexe vlastního vyjadřování i vyjadřování druhých (např. retrospektivním zamýšlením se nad prožitými komunikačními situacemi, s nimi spojenými úspěchy a neúspěchy).
- Po aktivitách či projektech poskytuji modelovou konstruktivní zpětnou vazbu a zároveň povzbuzuji žáky k reflexi vlastní práce nebo práce spolužáků.
- Ukazuji žákům různé možnosti neverbální komunikace v souladu s danou komunikační situací.
- Podporuji žáky ve vyhledávání příležitostí k rozvíjení vlastních (vyjadřovacích) komunikačních schopností (např. ve formě jazykových či debatních kroužků).

Možné projevy žáka

Smysluplnost a samostatnost

- Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, přičemž zvolená forma vyjádření bývá výstižná.

Šíře výrazových prostředků

- Využívá repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větného přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoj těla atd.) či vizuálních a grafických (náčrty, grafická znázornění atd.).
- Zejména v prostředí výuky využívá omezený repertoár odborných výrazových prostředků.

Funkčnost a situačnost

- Dorozumívá se v běžných komunikačních situacích, přičemž pro své vyjádření volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci.
- Formu i obsah vyjádření přizpůsobuje úrovni sdílených znalostí (např. nezasvěcenému komunikačnímu partnerovi dodá potřebný kontext; nevolí výrazové prostředky, které mohou být druhému neznámé).
- V běžných komunikačních situacích záměrně uzpůsobuje svoje vyjadřování tak, aby negativně nepůsobil na myšlení a prožívání druhých (např. při vyjadřování nesouhlasu, sdílení potenciálně konfliktního názoru či zadávání pokynů druhým využívá různé zdvořilostní prostředky).

Prezentační dovednosti

- Prezентuje sebe a výstupy vlastní či skupinové práce před známým i neznámým publikem.
- Využívá různé způsoby prezentace obsahu (písmem, slovem, vizualizací prostřednictvím grafů či tabulek atd.).

Popis fáze Splněno

- Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, přičemž zvolená forma vyjádření bývá výstižná.
- Využívá repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větného přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoj těla atd.) či vizuálních a grafických (náčrty, grafická znázornění atd.).
- Zejména v prostředí výuky využívá omezený repertoár odborných výrazových prostředků.
- Dorozumívá se v běžných komunikačních situacích, přičemž pro své vyjádření volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci.
- V běžných komunikačních situacích záměrně uzpůsobuje svoje vyjadřování tak, aby negativně nepůsobil na myšlení a prožívání druhých (např. při vyjadřování nesouhlasu, sdílení potenciálně konfliktního názoru či zadávání pokynů druhým využívá různé zdvořilostní prostředky; reflektuje úroveň sdílených znalostí, popřípadě dodává potřebný kontext či nepoužívá výrazy, které jsou druhému neznámé, atd.).
- Prezентuje sebe a výstupy vlastní či skupinové práce před známým i neznámým publikem.
- Využívá různé způsoby prezentace obsahu (písmem, slovem, vizualizací prostřednictvím grafů či tabulek atd.).

Minimální doporučená úroveň

- Komunikuje s partnerem dle svého záměru.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | **Porozumění** | Aktivní naslouchání | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka porozumět různým vrstvám komunikačního aktu a na volbu receptivních strategií k tomu potřebných.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKK-POR-000-ZV9-001](#)

Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.

Vzdělávací strategie učitele

- Do výuky pravidelně zařazují také autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (novinové články, příspěvky na sociálních sítích, fotografie, ilustrace, mapy, schémata a diagramy, videa apod.).
- Pravidelně se žáky problematizují interpretaci jazykových či obrazných sdělení, diskutují s nimi o jejich možných významech a o komunikačním záměru, kterého chtěl autor dosáhnout.
- Vytváří situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi, např. zadáním konkrétního cíle poslechu či čtení (abstrahovat hlavní myšlenku, odpovědět na vytyčené otázky, doplnit chybějící informace, připravit poznámky pro další využití apod.) nebo vytyčením časového limitu; zpětně se žáky tento proces reflektují.
- Uvědomují si, že žákův neúspěch v řešení úkolu nemusí vyplývat z jeho nepochopení dané látky, ale pouze ze způsobu zadání takového úkolu.

Možné projevy žáka

Úroveň pozornosti a zapojení do komunikačního aktu

- Rozpozná, popř. reaguje na většinu nepřímě vyjádřených významů.
- Částečně zhodnotí záměr autora a způsob, kterým ho chce uskutečnit (např. klamání adresáta, zamlčování některých informací, subjektivní vs. objektivní postoj autora).

Receptivní strategie

- Vybírá mezi různými receptivními strategiemi (např. mezi vyhledávacím, orientačním a studijním čtením, mezi praktickým, kritickým a aktivním nasloucháním), ačkoli není vždy schopný použít tu, která by odpovídala komunikačnímu záměru a komunikační situaci.

Popis fáze Splněno

- Rozpozná, popřípadě reaguje na většinu nepřímě vyjádřených významů.
- Částečně zhodnotí záměr autora a způsob, kterým ho chce uskutečnit (např. klamání adresáta, zamlčování některých informací, subjektivní vs. objektivní postoj autora).
- Vybírá mezi různými receptivními strategiemi (např. mezi vyhledávacím, orientačním a studijním čtením, mezi praktickým, kritickým a aktivním nasloucháním), ačkoli není vždy schopný použít tu, která by odpovídala komunikačnímu záměru a komunikační situaci.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | **Aktivní naslouchání** | Vícejazyčnost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka soustředit se během mluvené interakce na projev ostatních účastníků interakce, flexibilně přizpůsobovat svůj projev potřebám komunikačního partnera a také na schopnost zpětně tento proces reflektovat.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKK-AKN-000-ZV9-001](#)

Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.

Vzdělávací strategie učitele

- Na začátek hodiny čas od času zařadím krátké dýchací či meditační cvičení, které pomáhá žákům uklidnit mysl a soustředit se na daný okamžik.
- Zařazuji do výuky prvky dramatické výchovy a role-play, v rámci kterých žáci přebírají různé role v simulovaných komunikačních situacích a experimentují s různými způsoby vyjadřování reakcí na verbální i neverbální jednání komunikačních partnerů.
- Nechávám žáky shrnovat obsah právě ukončených párových či skupinových diskusí.
- Nechávám žáky reflektovat prožité komunikační situace a s nimi spojené úspěchy a neúspěchy; prostřednictvím různých nástrojů (např. deníky a reflexivní záznamy, společné diskuse) nechávám žáky vcítit se do spolužáků, identifikovat komunikační fauly, zaznamenávat vlastní pokroky v komunikačních dovednostech apod.
- Vystupuji jako model aktivního naslouchání a efektivní komunikace, demonstruji, jak se adaptovat na různé komunikační styly a situace.

Možné projevy žáka

Pozornost a soustředěnost

Během mluvené interakce v běžných, každodenních situacích

- Demonstruje ve své reakci na předchozí sdělení porozumění jazykovým (např. obsahu otázky, žádosti, sdělení) i tělesným (gestům, výrazům tváře apod.) prostředkům komunikačního partnera, přičemž se zvládne soustředit i na delší a komplikovanější sdělení.

FLexibilita

Během mluvené interakce v běžných, každodenních situacích

- Uzpůsobuje vlastní jazykový i tělesný projev potřebám komunikačního partnera (např. zaujatý výraz pro vyjádření zájmu, neutrální výraz pro vyjádření soucitu).
- Využívá omezený repertoár vhodných otevřených otázek (např. Co si o tom myslíš ty?), které podněcují komunikačního partnera k detailnější odpovědi a rozvíjejí komunikační proces.

Reflektování komunikačních problémů

- Samostatně zpětně reflektuje kvalitu komunikačního procesu, identifikuje silné a slabé momenty a jejich příčiny (např. komunikační fauly, nedorozumění), s pomocí učitele formuluje oblasti ke zlepšení.

Popis fáze Splněno

- Demonstruje ve své reakci na předchozí sdělení porozumění jazykovým (např. obsahu otázky, žádosti, sdělení) i tělesným (např. gestu, výrazu tváře) prostředkům komunikačního partnera, přičemž se zvládne soustředit i na delší a komplikovanější sdělení.
- V situacích, které jsou mu nepříjemné (např. při nesouhlasu či hádce) se neprojevuje způsobem, který by vůči komunikačnímu partnerovi mohl působit nezdvořile či rušivě (např. nesouhlasným kýváním hlavou, zdviženým obočím, skákáním do řeči, popř. vykonáváním paralelní aktivity, která je v dané situaci nevhodná).
- Uzpůsobuje vlastní jazykový i tělesný projev potřebám komunikačního partnera (např. zaujatý výraz pro vyjádření zájmu, neutrální výraz pro vyjádření soucitu).
- Využívá omezený repertoár vhodných otevřených otázek (např. Co si o tom myslíš ty?), které podněcují komunikačního partnera k detailnější odpovědi a rozvíjejí komunikační proces.
- Samostatně zpětně reflektuje kvalitu komunikačního procesu, identifikuje silné a slabé momenty a jejich příčiny (např. komunikační fauly, nedorozumění), s pomocí učitele formuluje oblasti ke zlepšení.

Minimální doporučená úroveň

- Přizpůsobuje svůj projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera.

Klíčová kompetence komunikační

Vyjadřování | Porozumění | Aktivní naslouchání | **Vícejazyčnost**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vícejazyčného repertoáru jedince, tedy jeho schopnosti mobilizovat všechny dostupné jazykové prostředky (mateřského, prvního i druhého cizího jazyka atd.) a kulturní zkušenosti k dosažení komunikačního záměru v situacích, při kterých mluvčí nesdílí společný jazyk.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKK-VJZ-000-ZV9-001](#)

Využívá svůj vícejazyčný repertoár, aby se vypořádal s jednoduchými každodenními situacemi vyžadujícími komunikaci v cizím jazyce a překonání odlišností mezi lidmi z různých prostředí či kultur.

Vzdělávací strategie učitele

- Nechávám žáky objevovat vlastní jazykovou identitu i jazykové bohatství ve světě kolem nich, a pomáhám jim tak pěstovat si pozitivní vztah k jazykové diverzitě: např. prostřednictvím tvorby jazykových portrétů či sebehodnotících profilů a jejich interpretace; zkoumáním bezprostřední jazykové krajiny (tj. jazyků a jejich využití na fyzických nápisích a znacích ve veřejném prostoru).
- Podněcuji žáky k vedení vlastního jazykového portfolia.
- I v rámci nejazykových předmětů do své výuky čas od času zařazuji cizojazyčné prvky, a to zejména formou mediačních aktivit: např. extrakce a shrnutí klíčových informací z krátkých textů a jiných forem sdělení v prvním i druhém cizím jazyce (z příspěvků na sociálních sítích, nápisů ve veřejném prostoru, stručných novinek, muzejních brožurek, online recenzí krátkých videí apod.); žáky při tom vedu k hledání podobností (např. internacionalismy, celková struktura sdělení), které jim pomohou odhadnout význam.
- I v rámci nejazykových předmětů do své výuky čas od času zařazuji cizojazyčné prvky formou tzv. „jazykových sprch“: např. představení několika slovíček k danému tématu a jejich procvičování formou aktivit a her.
- Prostřednictvím různých jazykových aktivit, hlavolamů či her nechávám žáky hledat podobnosti a rozdíly mezi strukturami různých jazyků, a zároveň tak objevovat a reflektovat strategie učení se cizím jazykům.
- Vyhledávám příležitosti pro zprostředkování a udržování kontaktů s mluvčími odlišných jazyků a/nebo z odlišných kultur (online komunikace prostřednictvím e-mailu, sociálních sítí či videokonferenčních platforem, krátké výměny a zahraniční pobyty, návštěvy zajímavých osobností, eTwinning apod.).

Možné projevy žáka

Vícejazyčné porozumění

Rozpozná internacionalismy a slova/znaky, které jsou společné více jazykům (např. haus/hus/house), aby:

- odhadl význam jednoduchých cedulí a vývěsek
- určil pravděpodobný význam krátkého, jednoduchého textu
- zhruba sledoval krátké, jednoduché rozhovory, které jsou za jeho přítomnosti vedeny velmi pomalu a zřetelně
- vyvodil význam toho, co se mu ostatní snaží sdělit, za předpokladu, že mluvčí artikulují velmi pomalu a zřetelně, a sdělení případně zopakují

Využívání vícejazyčného repertoáru

- používá některé výrazy ze svého omezeného vícejazyčného repertoáru, aby v běžných, každodenních situacích a za přítomnosti vstřícných mluvčích vyjádřil své základní potřeby
- využívá svůj vícejazyčný repertoár k objevování jiných kultur či společenství (např. sledováním filmů či jiných video- a audioformátů, poslechem hudby, čtením zjednodušených cizojazyčných textů, přímou komunikací s mluvčími dané kultury)

Využívání kulturních zkušeností

Při komunikaci, která zahrnuje lidi z odlišných prostředí a kultur a/nebo mluvčí odlišných jazyků:

- rozpozná a uplatňuje základní kulturní konvence spojené s každodenními rozhovory (např. odlišné pozdravy, poděkování, omluvy či jiné rituály), ačkoli může mít obtíže vypořádat se s odchylkami od zavedené rutiny
- případně jednoduchým způsobem vysvětlí ostatním, proč jeho vlastní jednání vyznělo jinak, než původně plánoval

Překonávání odlišností v komunikaci

Komunikaci, která může zahrnovat lidi z jiných kultur či prostředí a/nebo mluvčí jiných jazyků, zprostředkuje:

- prostřednictvím vstřícného vystupování
- užíváním jednoduchých slov/znaků a neverbálních signálů
- povzbuzováním ostatních, aby se zapojili do komunikace
- dáváním najevo, zda rozumí, pokud je přímo osloven

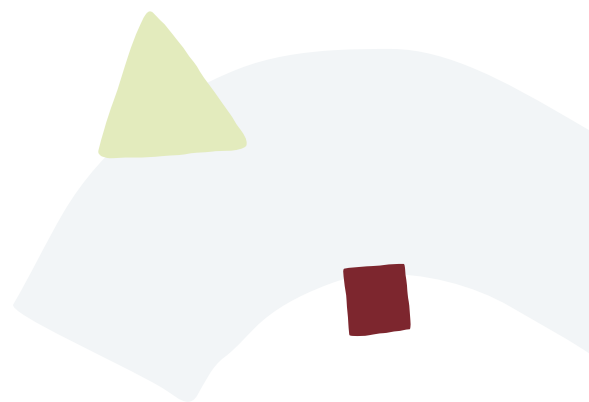
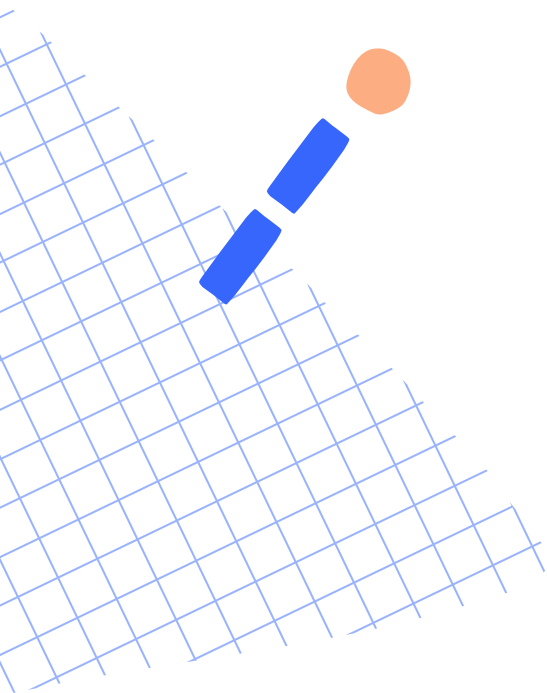
Popis fáze Splněno

- Rozpozná internacionalismy a slova/znaky, které jsou společné více jazykům (např. haus/hus/house), aby odhadl význam jednoduchých cedulí, vývěsek a krátkých, jednoduchých textů.
- Rozpozná internacionalismy a slova/znaky, které jsou společné více jazykům (např. haus/hus/house), aby zhruba sledoval krátké, jednoduché rozhovory, které jsou za jeho přítomnosti vedeny velmi pomalu a zřetelně, a vyvodil význam toho, co se mu ostatní snaží sdělit.
- Používá některé výrazy ze svého omezeného vícejazyčného repertoáru, aby v běžných, každodenních situacích a za přítomnosti vstřícných mluvčích vyjádřil své základní potřeby.
- Využívá svůj vícejazyčný repertoár k objevování jiných kultur či společenství (např. sledováním filmů či jiných videoformátů a audioformátů, poslechem hudby, čtením zjednodušených cizojazyčných textů, přímou komunikací s mluvčími dané kultury).
- Při komunikaci zahrnující lidi z odlišných prostředí a kultur a/nebo mluvčí odlišných jazyků rozpozná a uplatňuje základní kulturní konvence spojené s každodenními rozhovory (např. odlišné pozdravy, poděkování, omluvy či jiné rituály), ačkoli může mít obtíže vypořádat se s odchylkami od zavedené rutiny,

- Při komunikaci zahrnující lidi z odlišných prostředí a kultur a/nebo mluvčí odlišných jazyků v případě nutnosti jednoduchým způsobem vysvětlí ostatním, proč jeho vlastní jednání vyznělo jinak, než původně plánoval.
- Prostřednictvím vstřícného vystupování, povzbuzování a užíváním jednoduchých slov/znaků a neverbálních signálů (např. dáváním najevo, zda rozumí, pokud je přímo osloven) zprostředkuje komunikaci, která může zahrnovat lidi z jiných kultur či prostředí a/nebo mluvčí jiných jazyků.

Minimální doporučená úroveň

- Používá základní fráze z cizího jazyka a chápe jazykovou bariéru při komunikaci s lidmi z různých prostředí a kultur.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vlastního wellbeingu prostřednictvím práce se samostatností, hledání podpory v případě potřeby a psychohygieny. Následně navazuje na wellbeing v jeho celé šíři.

2. stupeň, 9. ročník

[KOS-WEL-000-ZV9-001](#)

Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopní sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas.
- Naplňuji základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry (znám žáky jménem, jednám s nimi konzistentně a předvídatelně, dodržuji dohodnutá pravidla, uznávám vlastní chyby).
- Komunikuji se žáky s respektem, tj. partnersky, vstřícně a otevřeně; projevuji zájem o každého žáka, nabízím žákům dialog a spolupráci, respektuji sebepojetí, identitu a potřebu autonomie v jednání jednotlivých žáků.
- Vytvářím situace a prostředí, ve kterých mají žáci příležitost poznávat sami sebe a rozvíjet sebeuvědomění (reflektivní aktivity, deníky, přehledy, diskuse o emocích aj.).
- Vytvářím situace, při nichž se žáci mohou aktivně podílet na svém vlastním učení a rozhodování.
- Zařazuji prostor pro projektovou práci, volbu tématu či metod práce.
- Buduji kulturu vzájemné podpory a respektu mezi žáky (pravidla třídy, cíle třídy na dílčí etapy, mapu rozvoje KK třídy).
- Vytvářím situace pro týmovou spolupráci a diskutuji se žáky o týmové spolupráci, sdílení pozitivních zážitků a vzájemnou pomoc.
- Přemýšlím o možnostech hodnocení, zpětné vazby ve vztahu k budování vlastního wellbeingu žáků.
- Zařazuji trénink relaxačních technik, aktivní odpočinek, pohybové chvilky, aktivní přestávky (na školní zahradě).
- Vnímám pohybové aktivity žáků a jejich pobyt ve venkovním prostředí jako nedílnou součást vzdělávání.
- Výuku nevedu pouze ve školní třídě, vyhledávám benefity učení venku, v netradičním prostředí, pořádám exkurze.
- Pravidelně měním aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků.
- V návaznosti na modelové situace upozorňuji žáky na otázky o významu péče o duševní zdraví (výživa, spánek, fyzická aktivita) a dalších faktorech ovlivňujících pohodu.
- Uvědomuji si liv prostředí a prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek na učení žáků.

- Efektivně využívám různé možnosti přizpůsobení prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek v závislosti na zvolených cílech (aktivní výzdoba třídy – práce žáků, originalita, centra aktivit).
- Nastavím jasná pravidla i v rámci digitální komunikace o výuce, úkolech, důležitých organizačních informacích, hodnocení.

Možné projevy žáka

Osobní naplnění

- Pojmenuje význam sebehodnoty a postupně se učí, jak využívat vlastní potenciál.
- Pojmenovává, co ho baví, a ví, že dělat věci, které mu přinášejí radost, je v životě důležité.
- Reflektuje vlastní chování a jednání a jeho dopady.
- Uvede příklady využití vlastního potenciálu.

Vlastní pohoda

- Pojmenuje situace, které mu způsobují stres.
- Pojmenuje, co může v každodenním životě udělat, aby se cítil dobře/lépe.
- Zapojuje do svého života aktivity, které mu pomáhají cítit se lépe.

Hledání podpory v případě potřeby

- Orientuje se ve zdrojích podpory v blízkém i vzdálenějším okolí.
- Ví, jaké existují možnosti podpory (zdroje poznání: vlastní prožitek pomoci od jiných, zkušenost s poskytováním podpory, teoretická základna, dostupné aplikace).
- Řekne si o pomoc – chápe důležitost psychologické pomoci a podpory.
- Ví, že všestranná pohoda (wellbeing) je jeho spoluzodpovědnost a je nutné na ní aktivně pracovat.

Samostatnost, psychohygienu

- Hledá rovnováhu mezi společenskými aktivitami a hodnotně tráveným osobním časem.
- Reflektuje, že duševní zdraví je stejně důležité jako to fyzické.
- Pojmenuje alespoň základní návyky vlastní psychohygieny v modelových situacích i běžném životě.
- Rozpoznává nežádoucí stres ve svém životě.
- Aktivně odstraňuje případné stresory.

Popis fáze Splněno

- Uvede příklady využití vlastního potenciálu.
- Popíše, jak zapojuje do svého života aktivity, které mu pomáhají cítit se lépe.
- Ví, jaké existují možnosti podpory (zdroje poznání: vlastní prožitek pomoci od jiných, zkušenost s poskytováním podpory, teoretická základna, dostupné aplikace).
- Ví, že wellbeing je jeho spoluzodpovědnost a je nutné na ní aktivně pracovat.
- Hledá rovnováhu mezi společenskými aktivitami a hodnotně tráveným osobním časem.

Minimální doporučená úroveň

- Podílí se na osobním wellbeingu (osobní všestranné pohody).

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | **Resilience: odolávání obtížným situacím** | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj resilience prostřednictvím práce na psychické odolnosti a postupném překonávání překážek.

2. stupeň, 9. ročník

[KOS-ODO-000-ZV9-001](#)

Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím příležitosti pro diskuse a aktivity, které podporují mentální pohodu.
- Učím žáky na příkladech, skrze zážitky či dramatizaci, jak si vytvářet a udržovat pozitivní mentální modely i při konfrontaci s výzvami.
- Poskytuji inspirativní příklady úspěšných jednotlivců, kteří překonali obtíže, a diskutuji o jejich strategiích.
- Zvažuji takové situace, které umožní žákům lépe porozumět emocím ve vztahu k různým tématům.
- Zvažuji takové situace, které v rámci mezilidských vztahů podporují KK komunikační a empatii.
- Vytvářím takové prostředí, které na žáky působí bezpečně, prostředí, kde se mohou otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity.
- Začleňuji do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, další scénáře nebo příběhy překonávání překážek a následného růstu.
- Vytvářím návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží.
- Vytvářím prostředí vzájemné podpory a spolupráce mezi žáky a učiteli.
- Podniknu společné aktivity, které posilují kolektivní sílu a vytvářejí síť podpory.
- Sdílím myšlenku, že každý neúspěch, překážku i chybu, kterou žák udělá, je dobré brát jako příležitost něco se naučit, jako výzvu k překonání sama sebe, k nápravě, k učení.
- Poskytuji podněty pro práci s přiznáním chyby či neúspěchu a pomáhám žákům s analyzováním příčiny.
- Pomáhám žákům uvědomit si, že umějí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě.

Možné projevy žáka

Práce na psychické odolnosti

- Popíše, jak pečovat o své duševní, sociální a fyzické zdraví.
- Pojmenuje konkrétní strategie, jak lze pracovat na rozvoji duševního a fyzického zdraví (pracuje se zkušeností).
- Pojmenuje příležitosti k vlastnímu rozvoji.
- Reflektuje své schopnosti, nadání a talent z hlediska možností dalšího růstu.

- Reflektuje, pokud se něco nedaří, proč tomu tak je, proč je třeba předejít některým situacím.
- Snaží se i v obtížných situacích hledat účinná řešení.

Překonávání překážek

- Obtížné úkoly přijímá jako výzvu, nesnaží se jim vyhýbat.
- Oslavuje úsilí a dílčí pokrok, nejen konečný úspěch.
- Přijímá překážky jako příležitosti k učení a růstu, nikoli jako důvody ke vzdávání úsilí.
- Nevzdává se při prvním nezdaru.

Popis fáze Splněno

- Pojmenuje konkrétní strategie, jak lze pracovat na rozvoji duševního a fyzického zdraví (pracuje se zkušeností).
- Snaží se i v obtížných situacích hledat účinná řešení.
- Vyhodnotí benefity úsilí dosahování dílčích pokroků ve vztahu výslednému cíli.

Minimální doporučená úroveň

- Podílí se na rozvoji vlastní psychické a fyzické odolnosti.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní jedinečností a identitou pomocí seberozvoje (sebepečení, seberegulace, sebeorganizace, sebereflexe, sebeřízení a sebevědomí).

2. stupeň, 9. ročník

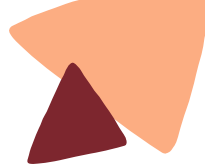
[KOS-SEB-000-ZV9-001](#)

Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.

Vzdělávací strategie učitele

- Přispívám k vytváření osobních plánů rozvoje pro žáky, ve kterých si stanovují krátkodobé a dlouhodobé cíle.
- Poskytuji pravidelnou zpětnou vazbu a podporu při dosahování cílů a upřesňování jejich seberozvojových plánů.
- Vedu se žáky debaty o tom, jak se jim daří využívat to, co se naučili v OSEV – tematika poznání sebe samotného.
- Začleňuji pravidelné aktivity na sebereflexi, kde si žáci mohou uvědomovat své úspěchy, výzvy a osobní růst (umožním žákům psát deníky, reflektovat své zkušenosti a sdílet své myšlenky v diskusích ve třídě, zaznamenávat seberozvoj do kompetenčních kruhů, map pokroku).
- Nabízím aktivity, které posilují sebevědomí žáků (umožnění prezentace jejich prací před třídou, zapojení do projektů nebo získávání nových dovedností, možnost nahlížet na téma nadoborově, různými metodami ho poznávat).
- Poskytuji žákům prostor pro poznávání sebe sama (kým jsou, kým by chtěli být, kam se mohou posunout, kým by být nechtěli, kam patří, jak působí na ostatní lidi a prostředí).
- Pomáhám žákům poznávat jejich zájmy, schopnosti a hodnoty (zaměřuji se na propojení témat výuky či dovedností a postojů z učení).
- Debatuji se žáky o budoucnosti (kariéra, životní cesta, vize, plány).
- Vedu žáky k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých.
- Vedu žáky k tomu, aby si uvědomovali dopady vlastního chování na sebe, ostatní lidi i přírodu.
- Učím žáky efektivním strategiím sebeorganizace a plánování času (stanovování priorit, vytváření rozvrhu činností, nastavování reálných cílů).
- Poskytuji podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce.
- Poskytuji uznání a pozitivní zpětnou vazbu, aby žáci pocítili svou hodnotu a úspěchy.
- Pracuji se žáky tak, aby chápali, že jejich schopnosti, dovednosti a zájmy spolu souvisejí.

Možné projevy žáka

Sebepojetí

- Vlastními slovy popíše své vlastnosti, temperament i výrazné rysy osobnosti.
- Vází si vlastní jedinečnosti (osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál).
- Promítá vlastní jedinečnost do modelových situací.
- Vysvětlí, proč je důležité mít pozitivní vztah sám k sobě.
- Pojmenuje, jak na své osobnosti může pracovat.
- Popisuje představu ideální budoucnosti (uvědomění si vlastního já i okolního světa, společenství lidí apod.).
- Nachází vstřícný postoj k sobě samotnému (akcentuje, že se vše netočí jen kolem jeho osoby).
- Pracuje na aktivním rozvoji své osobnosti (rozvoj jednotlivých složek).
- Odpovídá na otázku: Kdo jsem já? (využívá různé úhly pohledu).

Seberegulace, sebeorganizace

- Uvědomuje si odpovědnost sebe samého za svůj osobnostní rozvoj.
- Reguluje své chování a emoce jak v pozitivních, tak v méně komfortních situacích.

Sebereflexe, sebeřízení

- Pojmenuje své silné a slabší stránky.
- Reflektuje své jednání a chování, rozhodnutí a jejich následky.
- Ovládá vlastní chování.
- Rozpozná, kdy je třeba přizpůsobit se novým situacím a kontextům (aktivně pracuje na svém sebeřízení).

Sebevědomí

- Rozhoduje se samostatně a svá rozhodnutí zdůvodní.
- Vyhledává konstruktivní zpětnou vazbu, která mu pomáhá v osobním rozvoji.
- Popíše své ideální já (jak k němu směřuje).
- Důvěřuje ve své schopnosti a dovednosti (zkouší je i v nových situacích a za jiných okolností využít).
- Je ochotný zkoušet nové věci.
- Popíše své ideální já (jaký bych chtěl být), reálné já (jaký jsem), požadované já (jaký bych měl být), nechtěné já (kým nechci být).
- Důvěřuje ve své schopnosti a dovednosti, které měl možnost dříve vyzkoušet, a zkouší je i v nových situacích a kontextech.

Popis fáze Splněno

- Vází si vlastní jedinečnosti (osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál - Odpovídá na otázku: Kdo jsem já? (využívá různé úhly pohledu).
- Pojmenuje, jak na své osobnosti může pracovat (rozvoj jednotlivých složek).
- Uvědomuje si odpovědnost sebe samého za svůj osobnostní rozvoj.
- Reguluje své chování a emoce jak v pozitivních, tak v méně komfortních situacích.
- Reflektuje své jednání a chování, rozhodnutí a jejich následky.
- Rozpozná, kdy je třeba přizpůsobit se novým situacím a kontextům (aktivně pracuje na svém sebeřízení).

- Rozhoduje se samostatně a svá rozhodnutí zdůvodní.
- Popíše své ideální já (jak k němu směřuje).

Minimální doporučená úroveň

- Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing

Resilience: odolávání obtížným situacím

Identita

Empatie a porozumění druhým

Budování a udržování zdravých vztahů

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj empatie, respektu, tolerance a etického chování v rámci socializace.

2. stupeň, 9. ročník

[KOS-EMP-000-ZV9-001](#)

Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.

Vzdělávací strategie učitele

- Uvědomuji si, že jsem pro žáky aktivním vzorem etického chování a empatie.
- Ve výuce v rámci různých témat věnuji pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázím žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt.
- Vědomě pracuji s vlastními předsudky.
- Představím žákům příběhy, které zdůrazňují důležitost respektu k odlišnostem.
- Mapuji se žáky, co se podle nich skrývá pod pojmem respekt.
- Při reflexi aktivit se zaměřuji na tematiku empatie a respektu k různým přístupům a názorům.
- Diskutuji se žáky o různých tradicích, zvyklostech, kulturních specifikách podle oborových témat.
- Navozuji praktické situace, ve kterých se žáci mohou naučit empatii a hledání kompromisů (např. domluvy na třídních výjezdech, pravidlech, dělení práce ve skupině).
- Podporuji vzájemnou pomoc mezi žáky (ve výuce, ale i při překonávání osobních výzev).
- Oceňuji žáky za ohleduplné chování a projevy empatie.
- Do výuky řadím aktivity, hry, modelové hry, dramatizaci a cvičení zaměřená na aktivní poslech, komunikaci (umožnění nahlížení problematiky z různých úhlů).
- Podporuji žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili (odkrývám žákům vlastní chyby jako příležitosti k učení).
- Dávám žákům prostor spoluvytvářet pravidla (pracuji se sankcemi za porušení pravidel transparentně a v souladu s pravidly školy; usiluji o to, aby co nejvíce odpovídaly přirozeným důsledkům přečinu).
- Důsledně reaguji na případné chování žáků, které závažně narušuje prostředí pro učení nebo vztahy ve třídě i se mnou.

Možné projevy žáka

Empatie

- Odmítne komunikaci nebo chování, které mu není příjemné nebo je v rozporu s pravidly.
- Chápe propojení citů a chování jiných lidí, hodnotí danou situaci také z pohledu jiné osoby.
- Reaguje na pocity a potřeby druhých, aktivně je podporuje.
- Využívá dovednosti empatie pro mezilidské porozumění a nekonfliktní řešení problémových situací.

Respekt, tolerance

- Respektuje rozdíly mezi lidmi, neodsuzuje ostatní kvůli odlišnostem.
- Podporuje rovnost všech.
- Vyjadřuje se s úctou a bez předsudků k rodinnému pozadí, kultuře nebo víře ostatních lidí.

Etika

- Jedná v souladu se všeobecně přijímanými a uznávanými pravidly slušnosti a chování ve třídě, škole, společnosti.
- Analyzuje různé situace a problémy z etického hlediska.
- Činí morální rozhodnutí na základě etických principů společnosti a argumentace.

Popis fáze Splněno

- Chápe propojení citů a chování jiných lidí, hodnotí danou situaci také z pohledu jiné osoby.
- Využívá dovednosti empatie pro mezilidské porozumění a nekonfliktní řešení problémových situací.
- Respektuje rozdíly mezi lidmi, neodsuzuje ostatní kvůli odlišnostem.
- Vyjadřuje se s úctou a bez předsudků k rodinnému pozadí, kultuře nebo víře ostatních lidí.
- Jedná v souladu se všeobecně přijímanými a uznávanými pravidly slušnosti a chování ve třídě, škole, společnosti.

Minimální doporučená úroveň

- Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing | Resilience: odolávání obtížným situacím | Identita
Empatie a porozumění druhým | **Budování a udržování zdravých vztahů**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj začleňování sebe do skupiny, sociální soudržnost a pospolitost.

2. stupeň, 9. ročník

[KOS-VZT-000-ZV9-001](#)

Rozšiřuje okruh vztahů.

Vzdělávací strategie učitele

- Aplikuji aktivity na podporu pocitu sounáležitosti se třídou a školou (hry, projekty, výlety, zájezdy, sportovní aktivity, společné oslavy apod.).
- Usiluji o to, aby se žáci mezi sebou znali a věděli o sobě více informací (adaptační kurzy, společná volná hra, poznávací aktivity, projektová výuka, třídnické hodiny apod.).
- Podporuji ocenění přínosu jednotlivce do společné aktivity.
- Cíleně reaguji na rizikové chování žáků.
- Stanovuji spolu se žáky pravidla pro jednání ve třídě (včetně digitálního prostředí), jejichž cílem je vytváření prostředí vhodného pro učení a bezpečného prostředí.
- Pravidelně se žáky hovořím o očekávaném chování při výuce a věnuji se praktickému nácviku vhodného chování se žáky, oceňuji a upevňuji chování podporující rozvoj.
- Vedu rozhovory rozvíjející pozitivní atmosféru.
- Hraji se žáky hry se zaměřením na třídní kolektiv (citlivost k druhým, zájem o spolužáky).
- Podporuji sdělování emocí, pocitů, názorů (např. komunitní kruh).
- Poskytuji prostor pro argumentaci názorů a sdílení, přehodnocení vlastních názorů a zpětnou vazbu.

Možné projevy žáka

Začleňování

- Hledá a vytváří spojení s ostatními (interakce, na základě zájmů, sympatií).
- Rozlišuje různou intenzitu vzájemných vztahů.
- Pečuje vědomě o pocitově blízké vztahy, přátelství.
- Reflektuje své chování ve vztazích.
- Reflektuje chování jiných lidí ve vztazích (dvojice a skupiny).

Sociální soudržnost, pospolitost

- Reflektuje vlastní vztahy (kvalita, společné cíle, sdílené hodnoty, zájmy, wellbeing).
- Podílí se na činnostech ve prospěch komunity.
- Naplňuje potřeby ostatních (vzájemná prospěšnost, respekt k sobě i druhým lidem).

Popis fáze Splněno

- Hledá a vytváří spojení s ostatními (interakce, na základě zájmů, sympatií).
- Reflektuje vlastní vztahy (kvalita, společné cíle, sdílené hodnoty, zájmy, wellbeing).
- Podílí se na činnostech ve prospěch komunity.

Minimální doporučená úroveň

- Rozšiřuje okruh vztahů.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vnímavosti a citlivosti k živým bytostem a ohleduplnosti k přírodě a světu.

2. stupeň, 9. ročník

[KOB-RES-000-ZV9-001](#)

Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím situace, při nichž se žáci dostávají do četných přímých kontaktů s různými lidmi, rozmanitými živými jedinci, venkovním (přírodním i člověkem přetvořeným) prostředím.
- Vytvářím situace, při nichž žáci mohou pečovat o živé bytosti/organismy.
- Vytvářím situace, při nichž žáci mohou pečovat o své okolí.
- Vytvářím prostor pro vzájemné sdílení zkušeností a zážitků z kontaktu a péče o živé bytosti/organismy a prostředí mezi žáky.
- Svým příkladem modeluji vhodné chování vůči živým bytostem/organismům a okolnímu prostředí.
- Vytvářím prostor pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování svých i ostatních, facilituji diskusi a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Vnímovost a citlivost k živým jedincům

- Projevuje respekt k životu a vnímá ho jako důležitou hodnotu.
- Projevuje citlivost k živým bytostem/organismům.

Ohleduplnost k přírodě, místu a světu

- Projevuje respekt k rozmanitosti přírody, lidské společnosti a světa a vnímá je jako důležitou hodnotu.
- Pojmenovává hodnoty a postoje, které ovlivňují jeho vlastní chování i chování druhých směrem k přírodě, místu a světu.
- Nachází příklady, jak se hodnoty a postoje promítají do chování lidí k okolí.
- Upravuje podle toho své chování k okolí.

Popis fáze Splněno

- Projevuje respekt k životu a vnímá ho jako důležitou hodnotu.
- Projevuje citlivost k živým bytostem/organismům.
- Projevuje ve svém chování k okolí respekt k rozmanitosti přírody, lidské společnosti a světa a vnímá je jako důležitou hodnotu.
- Nachází příklady, jak se promítají zastávané hodnoty a postoje do jeho vlastního chování i chování druhých směrem k přírodě, místu a světu.

Minimální doporučená úroveň

- Chová se citlivě k živým bytostem a svému okolí.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj souvislostního (systémového) myšlení a odhalování příčin a následků, dále na rozvoj celostního (holistického, globálního) myšlení a porozumění propojenosti světa.

2. stupeň, 9. ročník

[KOB-ZPS-000-ZV9-001](#)

Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím společně s kolegy z jiných oborů zadání, při jejichž řešení/naplnění žák potřebuje kombinovat znalosti a dovednosti z různých oborů.
- Vytvářím situace a zadání vyžadující prozkoumávání a interpretaci různých souvislostí v místním prostředí a mezi místní, regionální, národní a globální úrovní (využívám postupy místně zakotveného učení a globálního vzdělávání).
- Vytvářím zadání, při nichž žák potřebuje srovnávat shodné a odlišné rysy různých situací a systémů – v rámci oboru i napříč různými oblastmi.
- Využívám techniky zviditelňující (skryté) souvislosti různých procesů a jevů – např. simulace a simulační hry, myšlenkové mapy, grafická znázornění a schémata.
- Podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí.
- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro diskuse žáků o souvislostech různých jevů, procesů a systémů, o významu systémového a celostního přístupu a využívám k jejich vedení osvědčené diskusní techniky.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Souvislostní (systémové) myšlení – odhalování příčin a následků

- Prozkoumává, jak jsou různé situace, jevy a procesy v okolním světě propojené od roviny osobní přes místní, národní a regionální až po celosvětovou.
- Prozkoumává, jak jsou různé situace, jevy a procesy v okolním světě propojené z hlediska historického vývoje.

- Prozkoumává a pojmenovává příčinné souvislosti mezi sociálními, kulturními, ekonomickými, politickými a ekologickými stránkami vybraných situací, jevů a procesů v okolním světě.
- Hodnotí významnost těchto různých vazeb.
- Na příkladech vysvětluje, co vše je v okolním světě možné považovat za systém – na různých úrovních v prostoru (od osobní po světovou) a na různých úrovních komplexnosti – od dílčích oblastí po komplexní „nadoborové“ systémy.
- Na příkladech vysvětluje, jak se ovlivňují jednotlivé prvky uvnitř sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických systémů i různé systémy navzájem.
- Odvozuje obecné zákonitosti fungování sociálních, ekonomických, politických a ekologických systémů (např. fungování zpětných vazeb zesilujících nebo tlumících změny, zpoždění mezi příčinou a následkem).

Celostní (holistický) přístup k životu v propojeném světě

- Zobecňuje, jak je okolní svět propojený prostorově i mezi různými oblastmi života (ze sféry sociální, kulturní, ekonomické i ekologické).
- Hodnotí kladné stránky a rizika těchto propojení.
- Navrhuje v konkrétních situacích a při řešení různých výzev, jaká sociální, kulturní, ekonomická a ekologická hlediska uplatnit a jak je uplatnit, propojovat a vyvažovat.

Popis fáze Splněno

- Na příkladech vysvětluje, co vše je v okolním světě možné považovat za systém – na různých úrovních v prostoru (od osobní po světovou) a na různých úrovních komplexnosti – od dílčích oblastí po komplexní „nadoborové“ systémy.
- Na příkladech vysvětluje, jak se ovlivňují jednotlivé prvky uvnitř sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických systémů i různé systémy navzájem, a odvozuje z toho obecné zákonitosti fungování takových systémů (např. fungování zpětných vazeb zesilujících nebo tlumících změny, zpoždění mezi příčinou a následkem).
- Zobecňuje, jak je okolní svět propojený prostorově (od roviny osobní přes místní, národní a regionální až po celosvětovou) i mezi různými oblastmi života (ze sféry sociální, kulturní, ekonomické i ekologické), jak se tato propojení vyvíjela v čase a hodnotí kladné stránky a rizika těchto propojení.
- Navrhuje v konkrétních situacích a při řešení různých výzev, jaká sociální, kulturní, ekonomická a ekologická hlediska uplatnit a jak je propojovat a vyvažovat.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj předvídavého (anticipačního) myšlení, porozumění hlediskům a principům udržitelnosti a uskutečňování změn.

2. stupeň, 9. ročník

[KOB-UDR-000-ZV9-001](#)

Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje.

Vzdělávací strategie učitele

- Představuji příklady ilustrující, že budoucí vývoj různých procesů, jevů a systémů nelze přesně předpovídat a že v různých případech jeho směřování zásadně ovlivňují i naše rozhodnutí.
- Vytvářím zadání, při nichž žáci potřebují uvažovat o budoucím vývoji a porovnávat jeho různé možné vize a scénáře.
- Vytvářím zadání, při nichž žáci mohou zjistit hlediska a principy udržitelnosti (viz např. [zde](#)) a aplikují je do jednotlivých oborů.
- Modeluji svým profesním, osobním a občanským chováním vhodné postupy z hlediska udržitelnosti.
- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování ve vztahu k udržitelnosti, facilituji diskusi a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Využívám techniky zviditelňující minulý a možný budoucí vývoj různých procesů, jevů a systémů – např. simulace a simulační hry, myšlenkové mapy, grafická znázornění a schémata.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

Předvídavé (anticipační) myšlení

- Navrhuje, jaké jsou různé možnosti budoucího vývoje jevů, procesů a systémů – od místa, kde žije, po celý svět.
- Formuluje vize žádoucího vývoje.
- Porovnává, vyhodnocuje scénáře budoucího vývoje z hlediska jejich udržitelnosti, uskutečnitelnosti a pravděpodobnosti.
- Rozlišuje, co považuje za žádoucí a co za pravděpodobný budoucí vývoj.

Porozumění hlediskům a principům udržitelnosti

- Vyhodnocuje, které způsoby chování jednotlivců, skupin, regionů, zemí i mezinárodního společenství považuje za dlouhodobě neudržitelné a udržitelné z environmentálních a socioekonomických hledisek.

Navrhování a uskutečňování změn

- Navrhuje a odůvodňuje, jaké změny by si ve svém blízkém i širším okolí přál a co pro jejich uskutečnění může dělat.
- Uskutečňuje alespoň dílčí kroky směřující k větší udržitelnosti v osobní či širší rovině.

Popis fáze Splněno

- Formuluje vize žádoucího vývoje
- Navrhuje, porovnává a vyhodnocuje scénáře budoucího vývoje jevů, procesů a systémů v místě i širším světě z hlediska jejich udržitelnosti uskutečnitelnosti a pravděpodobnosti
- Vyhodnocuje, které způsoby chování jednotlivců, skupin, regionů, zemí i mezinárodního společenství považuje za dlouhodobě neudržitelné a udržitelné z environmentálních a socioekonomických hledisek.
- Navrhuje a odůvodňuje, jaké změny by si ve svém blízkém i širším okolí přál a co pro jejich uskutečnění může dělat.
- Uskutečňuje alespoň dílčí kroky směřující k větší udržitelnosti v osobní či širší rovině.

Minimální doporučená úroveň

- Uskutečňuje dílčí kroky směřující k udržitelnosti ve svém blízkém okolí.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na spravedlnost, přebírání odpovědnosti a svobodné a odpovědné rozhodování.

2. stupeň, 9. ročník

» [KOB-ODP-000-ZV9-001](#)

Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor.
- Podněcuji žáky ke kladení otázek a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení argumentace.
- Umožňuji žákovi převzít odpovědnost za uskutečnění přiměřeného úkolu, který si sám zvolí nebo s nímž se vnitřně ztotožní – nezaměřuji prostě vykonání zadaného úkolu či příkazu se skutečným převzetím odpovědnosti.
- Stavím žáky před situace vyžadující přijetí jejich vlastního rozhodnutí (např. při řešení praktického úkolu), nezaměřuji uskutečnění něčeho na příkaz za rozhodnutí, které žák svobodně a odpovědně zvolil.
- Stavím žáky před dilemata týkající se sociální, ekonomické a environmentální spravedlnosti a podněcuji je k zaujetí odůvodněných stanovisek, k argumentaci a diskusi (např. formou vhodné diskusní aktivity); v případě potřeby vyjádřím a odůvodním i svůj odůvodněný pohled a názor, ale nemanipuluji.
- Vytvářím prostor pro otevřenou diskusi žáků o významu svobody a odpovědnosti, o jejich konkrétních projevech v různých konkrétních situacích, představuji jim a nechávám je navrhovat různé příklady, facilituji diskusi žáků a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů (reflektivní postupka).

Možné projevy žáka

sociální, ekonomická a environmentální spravedlnost

- Argumentuje, proč je důležitá sociální, ekonomická a environmentální spravedlnost.
- Určí významné příčiny nespravedlnosti.
- Určí, čím lze přispět k jejímu odstraňování či snižování na osobní i systémové úrovni.

Převzetí odpovědnosti

- Přebírá samostatně odpovědnost za něco, co je užitečné pro ostatní či okolí.
- Vyhodnocuje, zda a do jaké míry převzetí odpovědnosti zvládl.
- Vyhodnocuje, co se naučil nového o sobě, procesech, společnosti a světě.

Svobodné a odpovědné rozhodování

- Vyhodnocuje, zda a jaké konkrétní dopady má každodenní jednání na ostatní lidi a svět.
- Uskutečňuje kroky ke zlepšení dopadů svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět.
- Přijímá rozhodnutí podle své vůle a na základě odpovědného zvážení možných dopadů na okolí.

Popis fáze Splněno

- Argumentuje, proč je důležitá sociální, ekonomická a environmentální spravedlnost.
- Určí významné příčiny nespravedlnosti a čím lze přispět k jejich odstraňování či snižování na osobní i systémové úrovni.
- Přebírá samostatně odpovědnost za něco, co je užitečné pro ostatní či okolí
- Vyhodnocuje, zda a do jaké míry převzetí odpovědnosti zvládl a vyhodnocuje, co se naučil nového o sobě, procesech, společnosti a světě.
- Vyhodnocuje, zda a jaké konkrétní dopady má každodenní jednání na ostatní lidi a svět a uskutečňuje kroky ke zlepšení těchto dopadů.
- Přijímá rozhodnutí podle své vůle a na základě odpovědného zvážení možných dopadů na okolí.

Minimální doporučená úroveň

- Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

Zohledňování propojenosti světa

Směřování k udržitelné budoucnosti

Odpovědné rozhodování a jednání

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj zájmu žáka o veřejné dění, kritickou tvorbu svobodného názoru, na individuální a kolektivní zapojení do veřejného dění, na práci s vlastním vlivem a demokratickým přístupem, ale také na rozvoj respektování a uplatňování práv a zájmů.

2. stupeň, 9. ročník

[KOB-PCP-000-ZV9-001](#)

Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků na dění okolo nich, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor.
- Podněcuji žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě.
- Podněcuji žáky k vytváření a vyjádření vlastního odůvodněného názoru na různé aspekty veřejného dění a ke kladení souvisejících otázek, k hledání a kritickému vyhodnocování informací a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení názoru.
- Umožňuji žákovi vybrat si veřejně prospěšnou aktivitu, kterou si sám či společně se spolužáky zvolí nebo s níž se vnitřně ztotožní – nezaměřuji to s účastí na akci z vnějšího popudu (vykonání zadaného úkolu či příkazu).
- Umožňuji žákům zažít společné plánování, uskutečnění a vyhodnocení akce, a to opakovaně, podporuji je při tom vhodnými technikami vedení týmové práce.
- Navozuji situace umožňující porozumět potřebám, postojům a zájmům druhých – využívám vžívání se do rolí a postojů jiných (např. rolové hry).
- Vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro otevřenou diskusi o významu vlastní aktivity, demokratických postupů, respektování a uplatňování práv, uplatňování různých zájmů – představuji jim a nechávám je navrhnout různé příklady, facilituji diskusi žáků a využívám osvědčené diskusní techniky.
- Podněcuji žáky k reflexi jejich zkušeností s uplatňováním vlastního vlivu na dění v jejich okolí.

Možné projevy žáka

Zájem o veřejné dění

- Svobodně si utváří vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí i ve světě na základě kritického myšlení.
- Orientuje se ve veřejném dění a veřejném prostoru.

- Sleduje veřejné dění v různých oblastech života ve svém okolí a ve světě.
- Hodnotí veřejné dění v různých oblastech života ve svém okolí a ve světě.

Kritická tvorba svobodného názoru

- Svobodně si utváří vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí i ve světě na základě kritického myšlení a využití více zdrojů informací.

Individuální a kolektivní zapojení do veřejného dění

- Uskutečňuje individuální akci ve prospěch svého okolí na základě vyhodnocení jejího přínosu s využitím různých zdrojů informací.
- Vyhodnocuje, v čem by se chtěl společně s jinými zapojit do dění ve svém okolí.
- Zapojuje se do kolektivní akce ve prospěch svého okolí na základě svého vyhodnocení, do čeho by se chtěl společně s jinými zapojit.

Přesvědčení o vlastním vlivu

- Vyhodnocuje své zkušenosti s uplatňováním vlivu na dění ve svém okolí – ve škole, doma či v komunitě.
- Usiluje o změnu alespoň v jednoduchých situacích či v oblastech, které považuje za důležité; má s uplatňováním vlastního vlivu první praktické zkušenosti.

Demokratický přístup, respektování a uplatňování práv a zájmů

- Uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých.
- Vyjadřuje otevřeně své zájmy v některých oblastech života a porovnává je se zájmy druhých.
- Vyhodnocuje, zda jsou zájmy uplatňovány demokratickou cestou.

Popis fáze Splněno

- Orientuje se ve veřejném dění a veřejném prostoru ve svém okolí i ve světě
- Hodnotí veřejné dění v různých oblastech života ve svém okolí a ve světě.
- Svobodně si utváří vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí i ve světě na základě kritického myšlení a využití více zdrojů informací.
- Uskutečňuje individuální akci ve prospěch svého okolí na základě vyhodnocení jejího přínosu s využitím různých zdrojů informací.
- Zapojuje se do kolektivní akce ve prospěch svého okolí na základě svého vyhodnocení, do čeho by se chtěl společně s jinými zapojit.
- Vyhodnocuje své zkušenosti s uplatňováním vlivu na dění ve svém okolí – ve škole, doma či v komunitě.
- Usiluje o změnu alespoň v jednoduchých situacích či v oblastech, které považuje za důležité; má s uplatňováním vlastního vlivu první praktické zkušenosti.
- Uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých.
- Vyjadřuje otevřeně své zájmy v některých oblastech života, porovnává je se zájmy druhých a vyhodnocuje, zda jsou zájmy uplatňovány demokratickou cestou.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Realizace akcí, aktivit, projektů

Mobilizování zdrojů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces vyhledávání příležitostí a výzev, generování a rozvíjení nových nápadů v různých oblastech života.

2. stupeň, 9. ročník

[KPP-NAP-000-ZV9-001](#)

Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.

Vzdělávací strategie učitele

- Podporuji aktivní účast žáků na tvorbě školního prostředí, které pracuje s jejich nápady a respektuje jejich přínosy a potřeby, například žákovské parlamenty, sněmy, akce žáků pro žáky.
- Zapojuji žáky do participace – ve škole, v komunitě aj.
- podněcuji vztah žáků k místu, kde žijí, například tím, že mapují, jak se místo (obec, krajina) vyvíjelo v minulosti, zkoumají souvislosti, přicházejí za místní samosprávou či komunitou s představami, vizemi o dalším vývoji
- Podporuji přetváření nápadů žáků a příležitostí v realitu, například prakticky pečujeme o místa v okolí školy, v obci.
- Učím v krajině, pracuji při výuce s geniem loci.
- podněcuji divergentní myšlení žáků.
- Integruji do výuky například: otevřené diskuse, otevřené otázky, kreativní úkoly, projekty.
- Podporuji nepřímé učení prostřednictvím zkušeností – například experimentování a bádání; tvůrčí čtení a psaní; umělecké vyjádření – malování, divadlo aj.
- Využívám se žáky různé nástroje k zachycení myšlenek a nápadů, mj. brainstorming, brainwriting, myšlenkovou mapu, metodu 6-3-5, nástroj „rybí kost“, který slouží k rozpoznání a vizualizaci možných příčin dané situace; online brainstorming nástroje.
- Zaměřuji se na to, aby žáci vhodně používali různé typy vyhodnocování a výběru reálných a smysluplných nápadů, například: podle stanovených kritérií, hlasování/bodování, škálování nápadů – jejich uspořádání do skupin podle jejich podobnosti nebo tématu.
- Pro pokročilejší žáky zařazuji:
  - SWOT analýzu – silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby.
  - Prioritizace – vybíráme nápady, které mají největší potenciál dosáhnout cíle.
  - Testování a prototypování – vybíráme několik nejlepších nápadů a testujeme je prostřednictvím prototypů, průzkumů nebo jiných metod, abychom ověřili jejich účinnost a proveditelnost.
  - Zapojení zainteresovaných stran – zaručuje to, že vybrané nápady budou podporovány a mohou být úspěšně realizovány.

- Vedu žáky k tomu, aby revidovali výběr nápadů podle potřeb a nových informací, které se objeví během procesu realizace.
- Zájemce o založení žákovských firem seznamuji se zjednodušenými metodami, které se zaměřují na klíčové aspekty podnikání, například s metodou Lean Canvas.
- Nabízím žákům příležitost zapojit se do dobrovolných veřejně prospěšných projektů, známých jako dobrovolnictví – například podpora vrstevníků při učení, pomoc seniorům, asistence dospělým při osvojování nových dovedností, ochrana přírody, rozvoj komunitního života, humanitární pomoc a rozvojová spolupráce.
- Seznamuji žáky s principy, přínosy a formami vizualizací budoucích scénářů, vizí.
- Podporuji žáky ve vytváření a sdílení jejich představ o tom, jak by se mohly vyvíjet situace v životě školy či v místě, kde žijí, a poskytuji prostor pro diskusi nad návrhy jejich scénářů.
- Jako žákův průvodce usměrňuji tvorbu jeho vision boardu (koláž, kresba, online verze aj.) směrem k profesnímu, eventuálně i podnikatelskému a životnímu směřování.
- Průběžně se žáky pracuji na rozkrývání jejich priorit, hodnot, kompetenčního portfolia atd.
- Diskutuji se žáky o hodnotách osobních, společenských, environmentálních, profesních.
- Usiluji o to, aby žáci lépe porozuměli světu kolem.
- Upozorňuji žáky na možnosti a příležitosti k jejich profilaci a rozvoji silných stránek.

Možné projevy žáka

Rozpoznávání příležitostí a výzev

- Vyhodnocuje situace v různých oblastech života.
- Rozpoznává příležitosti a výzvy pro změnu k lepšímu.

Produkce nápadů a divergentní myšlení

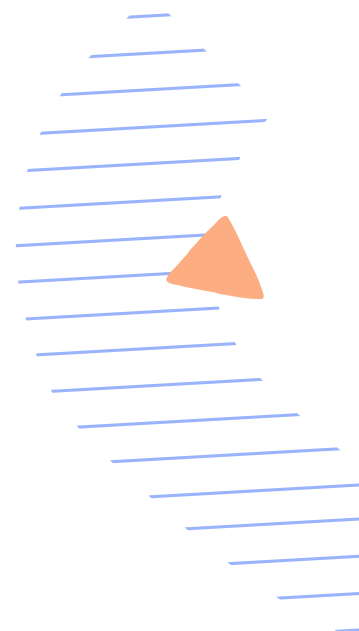
- Navrhne komplexnější opatření ke zlepšení situace a prostředí v místě, kde žije.
- Nápady nechává volně plynout, v počáteční fázi je nehodnotí a otevřeně je sdílí.
- Využívá složitější metody a nástroje k zachycení myšlenek a nápadů.

Výběr nápadů a jejich hodnocení

- Vyhodnocuje nápady – posuzuje jejich hodnotu z pohledu různých zúčastněných stran.
- Třídí nápady na základě stanovených kritérií či aktuálních možností svých nebo okolí.
- Selektuje nápady – rozhoduje se, které nápady mají potenciál být realizovány.
- Vybírá, které nápady budou přijaty a které odmítnuty, a je otevřený novým přístupům, bádání a experimentování.

Vizualizace budoucích scénářů

- Formuluje své představy a promyšlené vize týkající se budoucího vývoje současné situace.
- Vizualizuje své dlouhodobé cíle v osobním i profesním životě a svoje priority.
- Prozkoumává historický kontext různých situací, událostí a vývoje přírody a krajiny v místě, kde žije, v blízkém okolí, případně i ve světě, a vizualizuje budoucí scénáře.
- Pravidelně přehodnocuje svou vizi, nezdá se jako zkušenost, nevzdává se a vytrvale hledá nová východiska, příležitosti či výzvy.

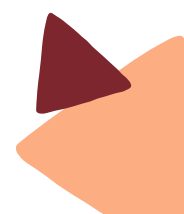

Popis fáze Splněno

- Rozpoznává příležitosti a výzvy pro změnu k lepšímu.
- Nápady nechává volně plynout, v počáteční fázi je nehodnotí a otevřeně je sdílí.
- Selektuje nápady – rozhoduje se, které nápady mají potenciál být realizovány.
- Vizualizuje a pravidelně přehodnocuje své dlouhodobé cíle v osobním i profesním životě a svoje priority.

Minimální doporučená úroveň

- Rozpoznává příležitosti v různých oblastech vlastního života.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces získávání a spravování zdrojů k zajištění podpory a rozvoje tvůrčího potenciálu jedince i skupiny potřebného k adaptaci na změny.

2. stupeň, 9. ročník

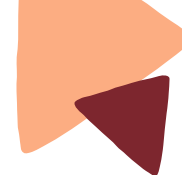
[KPP-ZDR-000-ZV9-001](#)

Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

Vzdělávací strategie učitele

- Soustředím se na podporu žáků při objevování specifických aspektů jejich tvůrčího potenciálu.
- Podněcuji žáky k přemýšlení mimo ustálené vzorce (out of the box) a k nalézání vnitřní motivace pro objevování a využívání nových příležitostí a výzev.
- Podporuji samostatné myšlení prostřednictvím bádání, experimentování a otevřeného dialogu, aktivních projektů a diskusí motivovaných reálnými situacemi.
- Organizuji besedy, setkání žáků s inspirativními podnikavými osobnostmi a pozitivními vzory – úspěšnými absolventy školy, rodiči, odborníky.
- Poskytuji žákům konstruktivní zpětnou vazbu, včetně formativního hodnocení, které jim pomáhá hlouběji porozumět jejich tvůrčímu procesu a posiluje jejich schopnosti zdokonalovat se.
- Umožňuji žákům získat zkušenosti.
  - V sebereprezentaci, což zahrnuje představení osobních kvalit a schopností jedince.
  - V prezentaci osobních i skupinových úspěchů a témat, která inspirují jejich okolí.
- Nabízím žákům možnost účasti na akcích typu inovační kemp, letní školy aktivního občanství, což jsou intenzivní a interaktivní akce zaměřené na rozvoj inovace, kreativity, spolupráce i sebezpoznání (silné stránky, talenty).
- Podporuji u žáků porozumění principům práce s externími zdroji, zejména s ohledem na projektový trojimperativ (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou), usiluji o jejich praktickou aplikaci, konkrétně zapojením žáků do projektového učení a do řešení reálných problémů.
- Zařazením kooperativního učení a nastavením jasných očekávání a kritérií pro hodnocení kvality práce žáků jim umožňuji při plánování a realizaci projektů efektivně sdílet a využívat zdroje a zkušenosti.
- Rozvíjím u žáků dovednosti síťování a budování kontaktů, což zahrnuje budování a udržování vztahů s ostatními lidmi jak v jejich osobním, tak v budoucím profesním prostředí.
- Umožňuji žákům účast na konferencích, absolvování exkurzí v různých firmách a organizacích.
- Vyzývám žáky k tomu, aby si sami vybrali a kontaktovali firmu/organizaci, do které se chtějí podívat a něco se o ní dozvědět.

- Podporuji zapojení žáků do debatní ligy, kde mohou rozvíjet dovednosti v oblasti veřejného projevu, kritického myšlení, argumentace apod.
- Rozvíjím spolupráci mezi školami a vítám aktivity připravované žáky středních škol pro žáky základních škol, jako jsou odborné a zájmové kroužky.
- Vyzývám žáky k budování svého profesního profilu a sítování s lidmi ve svém oboru zájmu, mimo jiné zapojením do programů typu Europass, Start iD.
- Zprostředkovávám žákům příležitosti spolupracovat s profesionály, se staršími spolužáky nebo absolventy školy, kteří jim poskytují užitečné rady a podporu, například při jejich profesním směřování a sítování (tzv. mentorství).
- Podporuji propojování žáků s komunitou a místní samosprávou, například formou rozmanitých žákovských projektů/miniprojektů.
- Pestrou škálou metod a forem výuky přináším do procesu výuky nečekané změny, kterým musí žáci flexibilně čelit, jsou nuceni předvídat situace, události a plánovat opatření k jejich zvládnutí, adaptovat se.
- Nabízím žákům příležitosti ke zdokonalování dovedností, které jsou důležité pro jimi zvolené obory a pro jejich budoucnost práce.
- Se zájemci zakládám malé žákovské firmy, například typu JA firma (Junior Achievement).
- Propojuji žáky i školu s firmami programy typu Firemní dny aj.

Možné projevy žáka

Vlastní tvůrčí potenciál

- Vyhledává a využívá příležitosti k hlubšímu poznání svého tvůrčího potenciálu.
- Přichází s novými nápady a inovativními přístupy, nezávisle experimentuje a je schopný sám ověřit správnost svého postupu.
- Inspiruje se z různých, i náročnějších zdrojů a spolupracuje s kreativními a tvůrčími lidmi, čímž posouvá své vlastní hranice.
- Využívá výzvy jako prostředek k osobnímu růstu.

Externí zdroje a prostředky

- Na konkrétním příkladu vysvětluje projektový trojimperativ (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou).
- Projektový imperativ prakticky využívá při realizaci aktivit, při jejich plánování vyvažuje všechny položky, vizualizuje časový plán.
- Zajišťuje a spravuje externí zdroje potřebné k dosažení svých cílů nebo cílů projektu, včetně materiálních, nemateriálních, technických, digitálních, finančních a dalších zdrojů.
- Průběžně během plánování i realizace aktivity reflektuje, zda má stále dostatek zdrojů.

Podněcování spolupráce

- Motivuje ostatní, aby se zapojili do různých činností či náročnějších projektů a podíleli se na dosahování společných cílů.
- Komunikuje s okolím a vytváří tým lidí s různými dovednostmi, schopnostmi, zájmy, zkušenostmi a úhly pohledu.

Sítování a networking

- Buduje, udržuje a prohlubuje dobré vztahy s lidmi sdílejícími podobné zájmy, uvědomuje si, že tyto vztahy přispívají k jeho osobnímu rozvoji nebo k rozvoji týmu.
- Sdílí své zkušenosti, zájmy i širší spektrum informací v novém prostředí a navazuje kontakty s inspirativními lidmi.
- Při setkáních s podnikavými vzory si na jejich příkladech uvědomuje své potenciální klíčové profesní dovednosti, které poté konkrétně pojmenovává a popisuje.
- Popisuje své silné stránky a záměrně je přiměřeně prezentuje ve vhodných situacích.

Adaptabilita a flexibilita

- Adaptuje se na změny, příležitosti a výzvy během výuky i v běžných životních situacích.
- Je otevřený novým znalostem a cíleně rozvíjí dovednosti důležité pro své profesní směřování.
- Projevuje odvalu a vytrvalost při realizaci nových nápadů, prosazování vlastních myšlenek, případně při zakládání žákovských firem či přispění k udržitelnému životu.

Popis fáze Splněno

- Vyhledává a využívá příležitosti k hlubšímu poznání svého tvůrčího potenciálu.
- Projektový imperativ (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou) prakticky využívá při realizaci aktivit, při jejich plánování vyvažuje všechny položky, vizualizuje časový plán.
- Motivuje ostatní, aby se zapojili do různých činností či náročnějších projektů a podíleli se na dosahování společných cílů.
- Buduje, udržuje a prohlubuje dobré vztahy s lidmi sdílejícími podobné zájmy, uvědomuje si, že tyto vztahy přispívají k jeho osobnímu rozvoji nebo k rozvoji týmu.
- Adaptuje se na změny, příležitosti a výzvy během výuky i v běžných životních situacích.

Minimální doporučená úroveň

- Poznává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces praktické realizace aktivit a projektů rozvíjejících aktivní, efektivní či inovativní přístupy k profesi a životu.

2. stupeň, 9. ročník

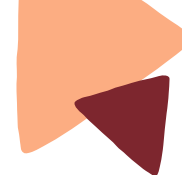
[KPP-REA-000-ZV9-001](#)

Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.

Vzdělávací strategie učitele

- Motivuji a vyzývám žáky k přebírání iniciativy v učení i praktickém životě.
- Nabízím žákům volnější úkoly, projekty, které jim umožňují aktivně se ptát, vybrat si témata, rozhodovat se, plánovat své akce, nést za ně odpovědnost a řešit je nezávisle, inovativními originálními přístupy.
- Začleňuji do výuky kurzy přiměřené věku žáků zabývající se základy projektového managementu (plánování, organizování, řízení a sledování projektů od počáteční fáze až po dokončení).
- Pracuji se žáky na komplexním inovativním procesu Design Thinking, který je strukturovaný do pěti klíčových kroků: empatie – porozumění potřebám cílové skupiny, definice – co je třeba řešit, generování nápadů, vytváření různých prototypů a jejich testování s uživateli.
- Poskytuji žákům nástroje a techniky pro rozhodování, jako je vytváření seznamů pro a proti a využívání rozhodovacích tabulek, kde sloupce reprezentují různé možnosti a řádky kritéria nebo faktory.
- Zapojuji žáky do řízení a realizace akcí, žáci jsou (spolu)organizátory, (spolu)tvůrci různých aktivit školy: školní časopisy, besídky, výstavy, zahradní slavnosti a organizace zájmových kroužků pro veřejnost (spojení školy a komunity), sportovní turnaje, aktivity žákovského parlamentu, školní výlety, divadelní představení, dobrovolnické akce apod.
- Podporuji žáky a zaměřuji se na práci se zpětnou vazbou a reflexí – žáci oceňují, co se jim povedlo, pojmenovávají, co příště udělat jinak a jak, aby proces řízení a realizace zkvalitnili, pracují s chybou
- Předkládám žákům téma hodnocení a minimalizace rizik, podporuji aplikaci jejich prevence do žákovských aktivit, projektů.
- Přináším žákům příležitosti pro praktické trénování schopnosti rychle reagovat na změny, aplikovat kreativní myšlenky a inovace do praxe, transformovat tradiční procesy.
- Zprostředkovávám žákům možnosti účasti na soutěžích a akcích s inovačním potenciálem, například Soutěž a podnikaj, startupové aktivity inovačních center, Impact Hubu, otevřené dílny pro žáky typu FabLab, programy a metodická podpora pro žáky ve střediscích ekologické výchovy.
- Reaguji na poptávku žáků, v kterých inovačních dovednostech se chtějí zlepšit.
- Inspiruji a motivuji žáky pro rozvoj jejich inovačních dovedností ve volnočasových aktivitách, například zprostředkováním nabídky či realizací kroužků, táborů, letních žákovských škol zaměřených na výchovu k podnikavosti.

- Podporuji ve škole interdisciplinární vzdělávání, které umožňuje žákům vidět věci z různých perspektiv a přicházet s inovačními myšlenkami.
- Začleňuji inovativní myšlenky a přístupy do svých vzdělávacích aktivit, jsem pro žáky inspirací.

Možné projevy žáka

Přebírání iniciativy

- Zahajuje aktivity i náročnější akce a projekty nebo řešení problémů ve škole i v běžném životě mimo školu.
- Motivuje vrstevníky k větší aktivitě v rámci školy i v běžném životě mimo školu.
- Přebírá zodpovědnost za proces seberozvoje.
- Z vlastní iniciativy se účastní nebo organizuje aktivity zaměřené na udržitelný rozvoj ve svém okolí i mimo něj.

Rozvažování a volba

- Identifikuje situaci nebo problém, který vyžaduje volbu z možností.
- Shromáždí informace nezbytné pro rozhodování, čerpá z vlastních zkušeností i konzultací a získává data prostřednictvím bádání nebo experimentování.
- Po zvážení priorit stanoví kritéria, která mu pomohou porovnat různé možnosti a vybrat z nich tu nejlepší; poté se rozhodne, co udělá nebo jak se zachová.

Řízení realizace

- Vytyčuje konkrétní cíle a podrobný časový harmonogram pro realizaci každé větší akce.
- V realizačním týmu rozděluje menší i větší úkoly a deleguje odpovědnosti za jejich plnění.
- Zajišťuje komunikaci a spolupráci mezi členy realizačního týmu.
- Pravidelně sleduje a vyhodnocuje průběh realizace, porovnává ho s plánem.
- Přijímá opatření k nápravě odchylek a přizpůsobuje proces realizace měnícím se okolnostem.
- Projevuje samostatnost a zdravé sebevědomí při náročnějších aktivitách, akcích i složitějších projektech.

Minimalizace rizik

- Zařazuje do žákovských aktivit a projektů pravidelný proces vyhodnocení a minimalizace rizik.
- Stanovuje kroky k minimalizaci rizik, pravidelně přezkoumává jejich stav a upravuje plány realizace podle aktuální situace.
- Vyhodnocuje potenciální dopady realizace nápadů a využívání příležitostí na cílovou skupinu a životní prostředí.

Aplikace kreativních myšlenek či inovací

- Začleňuje kreativní myšlenky a inovativní přístupy do své práce, různých aktivit a projektů.
- Transformuje procesy tak, aby dokázal rychle a efektivně reagovat na změny.
- Reflektuje kvalitu toho, co dělá, a uvědomuje si, jak jeho kreativní nápady a inovativní přístupy ovlivňují výsledek aktivit či projektů.

Popis fáze Splněno

- Zahajuje aktivity i náročnější akce a projekty nebo řešení problémů ve škole i v běžném životě mimo školu.
- Po zvážení priorit stanoví kritéria, která mu pomohou porovnat různé možnosti a vybrat z nich tu nejlepší; poté se rozhodne, co udělá nebo jak se zachová.
- Vytyčuje konkrétní cíle a podrobný časový harmonogram pro realizaci každé větší akce.

- Stanovuje kroky k minimalizaci rizik, pravidelně přezkoumává jejich stav a upravuje plány realizace podle aktuální situace.
- Začleňuje kreativní myšlenky a inovativní přístupy do své práce, různých aktivit a projektů.

Minimální doporučená úroveň

- Podílí se na realizaci aktivity podle vlastních či skupinových postupů.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Nápady, příležitosti a výzvy

Mobilizování zdrojů

Realizace akcí, aktivit, projektů

Spolupráce a týmová práce

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj efektivní spolupráce prostřednictvím uvědomění skupinových, týmových rolí či odpovědnosti za společný výsledek.

2. stupeň, 9. ročník

» [KPP-TYM-000-ZV9-001](#)

Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.

Vzdělávací strategie učitele

- Zadávám pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu.
- Vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáhám žákům nastavit role, nabízím možnost výběru rolí.
- Posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce).
- Užívám různé komunikační strategie, tážu se, kladu doplňující otázky, shrnuji názor.
- Diskutuji se žáky, co bylo přínosné pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit.
- Nastavuji se žáky pravidla komunikace při spolupráci (vizualizace pravidel – skupinová práce).
- Podporuji sdílené znalosti a vzájemné učení se jeden od druhého – vrstevnické učení.
- Jsem připravený pomoci, poradit, poskytnout zdroje, pokud je budou žáci potřebovat v průběhu činnosti
- V případě potřeby zastavím skupinovou práci a žákům pojmenuji to, čeho jsem si všiml – zařazuji také průběžný prostor pro reflexi žáků.
- Sleduji, aby každý dostal příležitost přispívat do týmové spolupráce podle svých možností
- Poskytuji žákům různé úkoly a aktivity k rozvoji jejich individuálních dovedností a schopností, které mohou přinášet do skupiny.
- Zařazuji do výuky centra aktivit a aktivity k rozvoji kooperativního učení
- Podporuji společné rozhodování a řešení problémů.
- Podporuji mentorství mezi žáky, kde si žáci pomáhají navzájem a umožňují porozumět různým rolím a úkolům
- Zapojuji žáky do procesu plánování a rozhodování ohledně skupinových aktivit a projektů (žáci se cítí být více zapojení a mají větší zájem na dosažení společného cíle).
- Pomáhám žákům ve skupině rozdělit úkoly a povinnosti tak, aby měl každý člen jasně definovanou roli a odpovědnost (přispívám k efektivnímu fungování pracovních týmů i celé třídy).
- Vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině a pomáhám jim pojmenovat, které role jim vyhovují nejvíce a proč.

- Společně s kolegy jdeme příkladem žákům ke vzájemné spolupráci, empatii a respektu k názorům druhých
- Pokud jsem v roli třídního učitele, pracuji se třídou jako s týmem a usiluji o rozvoj kvalitních vztahů ve třídě; vedu cílené třídnické hodiny / aktivity se zaměřením mj. na body uvedené výše.
- Vytvářím podmínky pro efektivní spolupráci (naslouchám názorům, vyjadřuji svůj názor s respektem, vytvářím přátelské, bezpečné a otevřené prostředí, poskytuji zpětnou vazbu k práci týmu, přijímám zpětnou vazbu od žáků – podporuji práci s chybou, podporuji pozitivní vztahy).

Možné projevy žáka

Role ve skupině / role v týmu

- Uvede, která role v týmu je pro něj nejpřijatelnější.
- Plní různé role, na základě zkušeností odůvodňuje v týmu, ve které roli může být pro tým nejvíce prospěšný.
- Zkouší si i vedení týmu a vyjádří, jak se v této roli cítí.
- Podílí se na určení a plnění společných cílů.

Odpovědnost za společný výsledek

- Konstruktivně hodnotí činnost svou a jiných, vyhodnotí silné stránky členů týmu.
- Přichází s vlastními nápady pro zvýšení efektivity práce skupiny.
- Hodnotí práci týmu v součinnosti s ostatními členy skupiny.
- Podporuje ostatní členy týmu (motivace, inspirace).
- Uvede příklady, na nichž ilustruje, že každý člen týmu je důležitý pro společný výsledek.

Respekt k názorům druhých

- Neodsuzuje názory, které se liší od jeho vlastních.
- Komunikuje zdvořile, uplatňuje základní pravidla slušného chování.
- Hledá společné body, kde je možné dosáhnout shody.
- Přijímá pohledy dalších členů skupiny, týmu na určitou problematiku, uvědomuje si přínos náhledu na věc z více úhlů pohledu.
- Srovná práci skupiny, ve které jsou členové ochotní dělat kompromisy, a skupiny, kde kompromisy nefungují.

Popis fáze Splněno

- Plní různé role, na základě zkušeností odůvodňuje v týmu, ve které roli může být pro tým nejvíce prospěšný.
- Konstruktivně hodnotí činnost svou a jiných, vyhodnotí silné stránky členů týmu.
- Přijímá pohledy dalších členů skupiny, týmu na určitou problematiku, uvědomuje si přínos náhledu na věc z více úhlů pohledu.

Minimální doporučená úroveň

- Přispívá k úspěšné týmové spolupráci.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací |
poznání | Badatelství |

Kritické hodnocení a využití vědeckého
Práce s informacemi a kritické myšlení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

2. stupeň, 9. ročník

KRP-RPS-000-ZV9-001

Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.

Vzdělávací strategie učitele

- Nabízím skutečné společenské problémy, kde musí žáci zvážit různé perspektivy a navrhnout udržitelná řešení, kde vyjadřují vlastní hodnoty a přesvědčení o svém vlivu na vnímání problému.
- Zadávám projekty nebo eseje na zadané téma, které vyžadují analýzu problému.
- Nabízím ve třídě případové studie nebo projekty zaměřené na skutečné sociální problémy.
- Zaměřuji se na to, aby žáci analyzovali tyto situace z různých perspektiv a diskutovali o možných řešeních a jejich důsledcích.
- Podporuji reflexi vlastních reakcí a srovnání s reakcemi ostatních.
- Podněcuji žáky k aktivitě, nabízím ve třídě brainstormingové situace na konkrétní témata nebo problémy s ohledem na etické a sociální důsledky.
- Stanovuji žákům kritéria pro to, jak kriticky hodnotit nápady a zvažovat různé možnosti.
- Podporuji žáky v tom, aby viděli hodnotu procesu hledání řešení.
- Nabízím řešení, která mají různé etické a sociální dopady.

Možné projevy žáka

Definice běžných problémů

- Analyzuje problém z různých úhlů pohledu.
- Diskutuje o možných důsledcích řešení a podává argumenty pro své návrhy.
- Identifikuje problémy v každodenních situacích.
- Rozděluje problémy na menší části a zkoumá jejich klíčové proměnné.
- Používá vhodné metody k analýze problémů.
- Vyvozuje ze svých zjištění závěry a aplikuje je do praxe.

Rozpoznání subjektivity v problematizaci

- Analyzuje případové studie nebo skutečné situace, kde se projevuje subjektivita vnímání problémů.
- Vede diskuse nebo píše eseje o tom, jak mohou rozdílné perspektivy vnímat stejnou situaci jako problém nebo příležitost.
- Reflektuje vlastní reakce a srovnává je s reakcemi ostatních v různých kontextech (vyučovacích předmětech).

Různorodost řešení

- Zkoumá různá řešení pro komplexnější problémy.
- Hodnotí důsledky různých řešení a jejich přiměřenost.
- Stanovuje kritéria výběru.
- Rozhoduje se pro nejefektivnější alternativu řešení.
- Argumentuje a relevantně obhajuje vhodné řešení.
- Účastní se brainstormingu v třídních projektech, přispívá více nápady a hodnotí možná řešení s ohledem na jejich praktičnost a kreativitu.

Popis fáze Splněno

- Analyzuje problém z různých úhlů pohledu.
- Reflektuje vlastní reakce a srovnává je s reakcemi ostatních v různých kontextech (vyučovacích předmětech).
- Zkoumá různá řešení pro komplexnější problémy.

Minimální doporučená úroveň

- Rozpozná a popíše běžné osobní a společenské problémy ve svém okolí a popíše je jednoduchými větami.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací
poznání

Badatelství

Kritické hodnocení a využití vědeckého
Práce s informacemi a kritické myšlení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

2. stupeň, 9. ročník

[KRP-VED-000-ZV9-001](#)

Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.

Vzdělávací strategie učitele

- Dávám žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, tvrzení hypotetické (hypotéza) a prostý názor, a to ve složitějších textech (výklad v učebnici, vědecký popularizační text, novinový text apod.), v mluveném projevu i audiovizuálním obsahu (televizní pořad, dokumentární film, film s vědeckou tematikou apod.) s vědeckým obsahem.
- Rozlišování nabízím žákům pravidelně v hodině, vyhledávám i takové příležitosti, kdy není hranice mezi faktickým tvrzením, hypotézou nebo názorem zcela jasně zřetelná.
- Poskytuji žákům psané, mluvené či obrazové materiály, v nichž se nacházejí tvrzení vědeckých odborníků, a vyzdvihuji jejich příznaky (vědecké autorství, přesnost vyjádření, potlačení subjektivity / neosobnost, vymezení podmínek platnosti, kontext apod.).
- Zaměřuji se na to, aby žáci při posuzování relevance získávané vědecké informace systematicky zohledňovali povahu zdrojů tvrzení s vědeckým obsahem (učebnice, vědecký text, novinový text, dokumentární film, autorské video, sociální sítě apod.).
- Vybízím žáky k rozpoznání vědeckých konceptů užitých ve složitějších textech (výklad v učebnici, vědecký popularizační text, novinový text apod.), v mluveném projevu i audiovizuálním obsahu (televizní pořad, dokumentární film, film s vědeckou tematikou apod.).
- Vyzdvihuji souběžnost konceptů náležejících k různým vědním oborům v jednom textu, výkladu, promluvě (např. fotosyntéza – chemie, rostlina – biologie, světlo – fyzika, energie – fyzika, chemie), a podtrhuji tak vzájemnou prostupnost jednotlivých vědních oborů.
- Podněcuji žáky k posuzování míry přesnosti v užití odborných výrazů v různých typech textů či jiného mediálního obsahu (např. „deprese“ v rozvolněném vs. technickém užití).
- Začleňuji do výkladu a diskutuji se žáky konkrétní příklady praktických dopadů vědeckých objevů či poznatků na život společnosti.
- S oporou v konkrétních příkladech se žáky diskutuji o společenských dopadech mylných či záměrně manipulativních tvrzení, která se nacházela v konfliktu s dostupným vědeckým poznáním (např. zatajování historických faktů, manipulace s výsledky přírodovědného výzkumu, intuice „zdravého rozumu“).

- Navádím žáky k uplatňování systematické pozornosti k autorství tvrzení s vědeckým obsahem a k zohledňování povahy zdroje, z něhož je dané tvrzení čerpáno, při posuzování jeho relevance.
- Předkládám žákům tvrzení s vědeckým obsahem získaná v různých zdrojích (odborných i neodborných) a provázím je při porovnávání jejich obsahu.
- Vyzdvihuji možné důsledky zaujatosti a předsudků (cizích i vlastních) pro formulaci tvrzení s vědeckým obsahem i pro jeho interpretaci.
- Předkládám žákům konkrétní příklady pokřivení objektivitu vědeckého sdělení v důsledku zaujatosti či předsudků.
- Podporuji žáky v posuzování kvality prezentovaných tvrzení s vědeckým obsahem podle předem diskutovaných kritérií (neselektivnost, zohlednění míry nejistoty, míra shody relevantních aktérů na správnosti informace, vsazení tvrzení do příslušného kontextu apod.).
- Nacvičuji se žáky rozpoznání typických chyb a manipulací v argumentaci s vědeckým obsahem (např. argumentace příkladem proti pravděpodobnostnímu tvrzení, útoky ad hominem, nepodložená zobecnění).
- Zaměřuji se na to, aby žáci reflektovali postavení nově získané vědecké informace z hlediska její shody či konfliktu s jejich očekáváními, preferencemi, názory.

Možné projevy žáka

Rozlišování různých typů tvrzení

- Rozlišuje mezi faktickými tvrzeními, názory a hypotézami ve složitějších sděleních s vědeckým obsahem.
- Využívá charakteristiky tvrzení vědeckých odborníků k jejich odlišení od tvrzení neodborných.
- Při posuzování relevance tvrzení s vědeckým obsahem si klade otázku jejich autorství a zohledňuje povahu zdroje, v nichž se tato tvrzení nacházejí.

Propojenost vědeckého poznání

- Rozpoznává složitější vědecké koncepty a určuje, jak jsou vzájemně propojené a závislé (např. „Fotosyntéza je proces, kdy rostliny přeměňují energii světla na energii chemickou. Tato energie je následně využita v celém potravním řetězci“).
- Rozlišuje různou míru nároku na přesnost užití odborných termínů v různých typech textů a jiných médií.
- Zohledňuje společenský dopad vědy a to, jak může vědecký výzkum pozitivně i negativně ovlivnit společnost.

Důvěryhodnost prezentovaných vědeckých informací

- Při posuzování důvěryhodnosti tvrzení s vědeckým obsahem si klade otázku jejich autorství a zohledňuje povahu zdroje, v nichž se tato tvrzení nacházejí.
- Využívá tvrzení s vědeckým obsahem z různých zdrojů, aby ověřil jejich spolehlivost.
- Kriticky posuzuje zaujatost, předsudky nebo chybné argumenty v prezentovaných tvrzeních s vědeckým obsahem.
- Reflektuje a rozpoznává svá vlastní předpojetí a své názory i to, jak mohou ovlivnit jeho vnímání nově získaných vědeckých informací.

Popis fáze Splněno

- Rozlišuje mezi faktickými tvrzeními, názory a hypotézami ve složitějších sděleních s vědeckým obsahem.
- Zohledňuje společenský dopad vědy a to, jak může vědecký výzkum pozitivně i negativně ovlivnit společnost.
- Využívá tvrzení s vědeckým obsahem z různých zdrojů, aby ověřil jejich spolehlivost.

Minimální doporučená úroveň

- Rozliší základní fakta od názorů při řešení každodenních situací.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací | Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání | **Badatelství** | Práce s informacemi a kritické myšlení

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

2. stupeň, 9. ročník

[KRP-BAD-000-ZV9-001](#)

Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

Vzdělávací strategie učitele

- Poskytují příklady výzkumných otázek vyžadujících od žáků pozorování, měření a zkoumání.
- Organizují diskuse žáků o tom, jak formulovat výzkumné otázky tak, aby byly jasné a zaměřené na konkrétní aspekty zkoumaného jevu či problému.
- Pomáhám žákům rozpoznat klíčové aspekty výzkumného problému a formulovat otázky a předpokládané odpovědi, které povedou ke smysluplnému bádání.
- Pomáhám žákům formulovat předpokládané výsledky jejich bádání (odhady) a využívat pro formulaci SMART kritéria.
- Nabízím ukázky praktických postupů, které mohou žákům pomoci efektivně řešit výzkumný problém (jako např. brainstorming, mindmapování, online databáze, kritické čtení, SMART kritéria, případové studie, vedení deníků).
- Zajišťuji, aby měli žáci přístup k potřebným materiálům a zdrojům pro své bádání.
- Zdůrazňuji, že bádání neprobíhá bez vyhledání relevantních zdrojů.
- Používám pojmy, jako je rešerše, přehled poznatků, které k otázce byly realizovány, nebo se ptám, co již bylo k tématu vyzkoumáno.
- Pomáhám žákům plánovat jejich bádání v rámci stanovených postupů, aby efektivně používali informace potřebné k řešení výzkumného problému.
- Provázím žáky v konkrétních badatelských krocích a pomáhám jim vyhodnotit, zda jejich postupy odpovídají na výzkumnou otázku.
- Vybízím žáky, aby odůvodňovali zvolené postupy ve vztahu k formulovaným otázkám.
- Vedu žáky k pečlivosti, preciznosti, poctivosti, pravidelnosti měření apod..
- Vedu žáky k tvorbě výzkumných závěrů potřebných k tomu, aby prezentovali výsledky svého bádání.
- Poskytují žákům kritéria „dobré“ prezentace a zdůvodnění jejich výzkumných zjištění.
- Vedu se žáky diskuse o rozdílech mezi podloženými a nepodloženými názory, povzbuzuji žáky k formulaci otázek o posuzování věrohodnosti informací.

- Pomáhám žákům reflektovat význam kritického myšlení při interpretaci a vyhodnocování výsledků jejich bádání.
- Poskytuji konstruktivní zpětnou vazbu k práci žáků, zdůrazňuji silné stránky a nabízím zpětnou vazbu pro možné zlepšení.
- pravidelně se žákem reflektuji proces bádání, hodnotím jeho postupy a zdůrazňuji význam kritického myšlení v rámci výzkumného procesu.

Možné projevy žáka

Výzkumný problém

- Formuluje výzkumný problém svými slovy tak, aby odrazil realitu.
- Využije otázky k formulování výzkumného problému.
- Odhaduje odpovědi na výzkumné otázky na základě svých dosavadních znalostí, při formulaci využívá SMART kritéria.

Postupy a realizace bádání

- Naplňuje postup a realizuje pozorování, měření či zkoumání s ohledem na zvolený problém (výzkumnou otázku).
- Odůvodní postupy a plán bádání.
- Prezentuje výsledky bádání.
- Zhodnotí zodpovězení výzkumné otázky a naplnění svého předpokladu.
- Formuluje závěry bádání a propojuje je s výzkumným problémem.

Podloženost řešení

- Posoudí výsledky svého bádání vzhledem k dalším podloženým zdrojům.

Popis fáze Splněno

- Odhaduje odpovědi na výzkumné otázky na základě svých dosavadních znalostí, při formulaci využívá SMART kritéria.
- Formuluje závěry bádání a propojuje je s výzkumným problémem.
- Posoudí výsledky svého bádání vzhledem k dalším podloženým zdrojům.

Minimální doporučená úroveň

- Navrhne postupné kroky řešení jednoduchého úkolu.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací | Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání | Badatelství | **Práce s informacemi a kritické myšlení**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.

2. stupeň, 9. ročník

[KRP-KRP-000-ZV9-001](#)

Řídí vlastní procesy učení.

Vzdělávací strategie učitele

- Poskytují informační materiály k jednomu tématu z různých zdrojů.
- Umožňují používat prostředky digitální techniky k vyhledávání zdrojů.
- Poskytují příklady citací a diskutují se žáky o jejich relevanci v rámci citačních norem.
- Vytvářím bezpečné prostředí, ve kterém se žáci nebojí vyjadřovat své postoje.
- Organizují výukové aktivity, které umožňují otevřenou diskusi mezi žáky.
- Nechávám žáky, aby s mou pomocí identifikovali logické chyby a argumentační fauly ve svých projevech.
- Využívám vzorové situace z reálného života, na kterých ukazují osvědčená řešení.
- Umožňuji využívat nejrůznější prostředky k vyhledávání a ověřování zdrojů.
- Nabízím řešení, která zohledňují obecně sdílené hodnoty.
- Organizují diskuse a debaty o hodnotách a zájmech jednotlivých informačních zdrojů.

Možné projevy žáka

Práce s informacemi – data, zdroje, informace – poznání

- Rozlišuje různé informační zdroje ve svém okolí.
- Aktivně pracuje s daty, zdroji, informacemi, vytváří si k nim postoje, názory.
- Zkoumá autorství zdrojů.
- Vyjmenuje konkrétní relevantní zdroje.
- Pojmenuje, které zdroje a proč záměrně zkreslují informace.
- Posuzuje relevantnost informace na základě citační normy.
- V rámci svých možností ověřuje pravdivost informací.

Kritické myšlení

- Identifikuje logické chyby.
- Zvažuje různé perspektivy a argumenty.
- Uzná a koriguje vlastní chyby v myšlení.
- Vyhýbá se argumentačním faulům.
- Definuje podstatu sdělení jednotlivých informací.
- Vhodně argumentuje na základě zjištěných informací.
- Využívá předchozí zkušenosti při definování závěrů.

Hodnocení informací a zdrojů dat

- Vyhodnocuje informace vzhledem k jejich zdroji.
- Ověřuje informace u jiných zdrojů.
- Posuzuje informace vzhledem k základním poznatkům lidstva.
- Zohledňuje hodnoty a zájmy informačních zdrojů.

Popis fáze Splněno

- Aktivně pracuje s daty, zdroji, informacemi, vytváří si k nim postoje, názory.
- Definuje podstatu sdělení jednotlivých informací.
- Posuzuje informace vzhledem k základním poznatkům lidstva.

Minimální doporučená úroveň

- Porovná dvě protichůdné informace týkající se známé situace či jevu a vybere tu věrohodnější.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext | Umění a kultura jako prostředek komunikace
Kulturní a umělecké sebevyjádření | Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost vnímat, interpretovat a hodnotit základní koncepty a události v oblasti kultury a umění v daném prostředí i v širším místním a historickém kontextu a účast v uměleckých a kulturních projektech.

2. stupeň, 9. ročník

KKT-KON-000-ZV9-001

Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.

Vzdělávací strategie učitele

- Organizují diskuse a debaty o různých uměleckých dílech, kulturních událostech a tématech, které jsou aktuální ve společnosti, povzbuzují žáky k aktivní účasti na kulturních a uměleckých akcích.
- Poskytují žákům prostor, aby ostatním sdělili a zhodnotili své zážitky z uměleckých a kulturních akcí, které navštívili mimo školu.
- Pořádám návštěvy muzeí, divadel, koncertů, kin, knihoven a kulturních akcí, které umožňují žákům osobní setkání s uměním a kulturou a poskytují jim praktické zkušenosti.
- Zapojují se do programů kulturního a uměleckého vzdělávání a spolupracují s kulturními institucemi a odborníky, poskytují tak žákům odborné znalosti a umožňují jim širší pohled na dané kulturní oblasti.
- Zapojují se se žáky do kulturních a uměleckých projektů v rámci školy i mimo školu.
- Vedu žáky k tomu, aby si založili a pravidelně doplňovali portfolio svých kulturních a uměleckých aktivit (návštěv kulturních institucí, vlastní tvorby...) v papírové nebo digitální podobě.
- Hodnotím se žáky vliv digitálních médií na dostupnost a kvalitu kultury a umění.

Možné projevy žáka

Znalost kultury a umění

- Na příkladech vysvětlí funkci a význam kulturních institucí (galerie, muzea, divadla, kina, koncertní sály, knihovny, kulturní centra, domy kultury) pro vzdělávání a rozvíjení a uchování umění a kultury.
- Uvede několik příkladů významných kulturních institucí a kulturních akcí na národní i celosvětové úrovni.
- Popíše různé druhy umění (výtvarné umění, literatura, tanec, divadlo, film a audiovizí), jejich vyjadřovací prostředky a některé žánry.
- Zhodnotí vliv digitálních technologií na současnou kulturu a umění.

Orientace v místní kultuře a umění

- Uvede příklady uměleckých děl a kulturních událostí ve svém okolí.
- Vyjmenuje některé významné umělce a umělecká díla spojená s regionem.
- Popíše kulturní akce, výstavy, představení, koncerty a další události v regionu, kterých se účastnil.

Popis fáze Splněno

- Na příkladech vysvětlí význam kulturních institucí pro uchování umění a kultury.
- Popíše druhy umění (např. literatura, tanec, film) a jejich vyjadřovací prostředky.
- Uvede příklady kulturních událostí, kulturních institucí a uměleckých děl spojených s regionem, kterých se účastnil.

Minimální doporučená úroveň

- Uvede příklady kulturních událostí, institucí a uměleckého díla ve svém okolí.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj schopnosti přijímat, interpretovat a reflektovat různé formy umění a kulturních projevů jako efektivní komunikaci, jako sdílení myšlenek, emocí, postojů a hodnot mezi jednotlivci a skupinami v různých kulturních kontextech.

2. stupeň, 9. ročník

KKT-UMK-000-ZV9-001

Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.

Vzdělávací strategie učitele

- Diskutují se žáky o různých uměleckých dílech a kulturních událostech, které jim umožňují hlouběji porozumět významu a účelu umění a kultury jako prostředku vyjadřování myšlenek a emocí.
- Vedu diskuse o uměleckých dílech a kulturních tématech, abych podporoval žáky v aktivním zkoumání a kritickém myšlení, což jim pomáhá hlouběji porozumět různým aspektům umění a kultury a rozvíjet své schopnosti komunikace.
- V diskusích o kulturních projevech a uměleckých dílech vedu žáky k toleranci a respektu k názoru druhých
- Podporuji žáky v účasti na kulturních projektech, které jim umožňují vyjádřit jejich myšlenky, emoce a hodnoty prostřednictvím různých uměleckých forem.
- Organizuji návštěvy muzeí, galerií, divadelních představení a jiných kulturních akcí, které poskytují žákům praktické zkušenosti s různými formami umění a kultury a umožňují jim lépe porozumět jejich významu a kontextu v autentickém prostředí.
- Využívám umělecká díla a kulturní projevy jako ilustrační materiál k podpoře učiva v různých předmětech
- využívám umělecká díla ve výuce k inspiraci a motivaci; umělecká díla a kulturní projevy mohou sloužit jako zdroj inspirace a motivace pro žáky.
- Pomáhám žákům analyzovat a interpretovat umělecká díla a kulturní projevy.
- Používám umělecká díla z různých kultur a historických období k porozumění a respektu k různým kulturním tradicím a perspektivám.
- Využívám umělecká díla ve výuce k podpoře emocionálního a sociálního rozvoje žáků; umělecká díla mohou pomoci žákům porozumět svým emocím a prožitkům.
- Využíváním uměleckých děl a kulturních projevů ve výuce se snažím obohatit učební prostředí a poskytnout žákům inspirativní a interaktivní způsob učení.
- Vedu žáky k tomu, aby si založili a pravidelně doplňovali portfolio svých kulturních a uměleckých aktivit (návštěv kulturních institucí, vlastní tvorby...) v papírové nebo digitální podobě.

Možné projevy žáka

Porozumění uměleckému a kulturnímu vyjádření

- Popíše svůj zážitek z uměleckých děl a z kulturních aktivit s porozuměním použitým prostředkům sdělení a kontextu a diskutuje o jejich významu pro sebe a pro ostatní.
- Při popisování uměleckého díla, kulturního projevu se zaměřuje na estetické vnímání a porozumění kráse a smyslu kultury a umění v lidském životě.
- Projevuje otevřenost a respekt k různým uměleckým a kulturním projevům, i když se liší od jeho vlastních preferencí.
- Vysvětlí význam kultury a umění pro mezikulturní a nadnárodní komunikaci a porozumění.
- Zhodnotí podíl digitálních technologií na komunikaci v oblasti kultury a umění.

Reflektování kulturního a uměleckého vyjádření

- Zhlédnuté umělecké dílo zařadí druhově a žánrově, pojmenuje témata, která v něm nachází, a hodnotí použité prostředky sdělení, estetickou a etickou hodnotu díla.
- Diskutuje o uměleckých dílech a o umění a kultuře, vyjadřuje své názory a argumenty a sdílí své interpretace s ostatními.
- Najde a vysvětlí v kulturních projevech a uměleckých dílech témata a symbolická a metaforická vyjádření.
- Oceňuje přístup k uměleckým dílům a kultuře celého světa díky digitálním technologiím, kriticky hodnotí digitální obsah a jeho dopad na společnost.

Popis fáze Splněno

- Popíše svůj zážitek z uměleckého díla, zaměří se na použité prostředky vyjádření a jejich význam.
- Diskutuje o významu umění a kultury pro člověka a společnost.
- Zhodnotí estetickou a obsahovou hodnotu uměleckého díla a sdílí své názory s ostatními.

Minimální doporučená úroveň

- Přijímá umění jako způsob vypovídání o světě.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Kulturní identita a rozmanitost

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost individuálně i v týmu kreativně vyjádřit své myšlenky, emoce, postoje, hodnoty a témata prostřednictvím různých uměleckých a kulturních projevů.

2. stupeň, 9. ročník

[KKT-SVJ-000-ZV9-001](#)

Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.

Vzdělávací strategie učitele

- Poskytují žákům prostředí, ve kterém se cítí být motivováni ke tvorbě a experimentování s různými uměleckými technikami a médii, podporují jejich kreativitu a fantazii a nechávají je vyjádřit své myšlenky a emoce prostřednictvím uměleckého díla.
- Představují žákům inspirativní umělecká díla a kulturní projevy z různých oblastí, období a kultur.
- Podporují žáky ve vyjádření své osobní identity, emocí, postojů a hodnot prostřednictvím uměleckých děl.
- Poskytují žákům prostor k reflexi a seberefexi a pomáhám jim nalézt svůj individuální umělecký projev.
- Organizují tvůrčí projekty nebo workshopy, ve kterých mají žáci možnost pracovat na vlastních i týmových uměleckých projektech a rozvíjet své schopnosti tvorby, komunikace a spolupráce.
- Poskytují žákům konstruktivní zpětnou vazbu k jejich uměleckým dílům a podporují je v jejich tvůrčím procesu, pomáhám jim objevovat nové perspektivy a rozvíjet jejich umělecké dovednosti.
- V diskusích nad vytvořenými díly vedu žáky k respektu k různorodosti uměleckých projevů a individuálním tvůrčím přístupům.
- Využívám umělecké prostředky k reflexi obsahu výuky, abych žákům poskytl nové perspektivy a způsoby, jak porozumět a propojit různé aspekty učiva, tímto způsobem se učení stává více zážitkovým a zapamatovatelným.

Možné projevy žáka

Sebevyjádření

- Ve své umělecké tvorbě volí prostředky vyjádření vlastních myšlenek a emocí na základě vlastního zájmu a preferencí.
- Popíše proces vlastní tvorby, vysvětlí svůj záměr, použité prostředky a myšlenkové procesy, které vedly k jejich vytvoření.

- Uplatňuje a rozvíjí osobní styl a přístup k uměleckému zpracování námětů a témat.
- V týmové tvorbě nachází pro sebe prostor a roli s ohledem na potřeby sebevyjádření ostatních v týmu.
- Pozitivně reaguje na zpětnou vazbu a podněty od učitele nebo spolužáků a s respektem a snahou o porozumění hodnotí umělecké sdělení a sebevyjádření druhých.
- Vyhledává příležitosti k účasti v kulturních aktivitách a uměleckých projektech v rámci třídy, školy i ve svém okolí.

Umělecké zpracování námětů a témat

- Pro zpracování námětů a témat volí druh umění a prostředky podle svých zájmů a preferencí.
- Využívá fantazii a kreativitu ve tvůrčím procesu, experimentuje s různými technikami a prostředky k prozkoumávání a vyjádření námětů a témat.
- Popíše své zkušenosti s týmovou tvorbou a zhodnotí svůj vlastní tvůrčí přínos i přínos ostatních členů týmu k vytvoření díla a dosažení společného cíle.

Popis fáze Splněno

- Vybírá prostředky vyjadřování vlastních myšlenek a emocí, sdílí svá díla a reaguje na zpětnou vazbu.
- Využívá fantazii a kreativitu k vyjádření námětů a témat, experimentuje s technikami a prostředky.
- Popíše a zhodnotí svůj přínos i přínos ostatních členů týmu při společné tvorbě.

Minimální doporučená úroveň

- Využívá prostředky některého z umění v individuální i společné tvůrčí činnosti.

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kontext | Umění a kultura jako prostředek komunikace
Kulturní a umělecké sebevyjádření | **Kulturní identita a rozmanitost**

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvíjení vnímání vlastní kulturní identity i respektu k odlišnostem ostatních. Žáci se učí chápat a oceňovat rozmanitost kulturních projevů, tradic, zvyků a hodnot jak v rámci své společnosti, tak v globálním kontextu. Gradační očekávaný výsledek učení podporuje schopnost orientovat se v multikulturním světě, rozvíjí empatii, toleranci a připravuje žáky na život ve společnosti, kde je nutné spolupracovat a komunikovat s lidmi různých národností, etnik, náboženství a kultur.

2. stupeň, 9. ročník

» [KKT-IDR-000-ZV9-001](#)

Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.

Vzdělávací strategie učitele

- Povzbuzuji žáky k hlubší reflexi jejich vlastních kulturních tradic a hodnot a vedu diskuse o jejich zkušenostech s jinými kulturami prostřednictvím médií, cestování nebo komunitních událostí.
- Zadávám úkoly, kde žáci srovnávají kulturní vlivy (tradice, zvyky, umělecká díla) ve své zemi s těmi v jiných zemích a přemýšlejí o vlivu historie a geografie na formování těchto rozdílů.
- Povzbuzuji žáky, aby sledovali média (filmy, hudbu, zprávy) a analyzovali, jak různé kultury prezentují své hodnoty a tradice, a diskutujeme o tom, jak je to ovlivňuje.
- Organizuji návštěvy kulturních institucí nebo online exkurze, aby mohli žáci porovnávat historický a současný význam umění a tradic různých kultur.
- Zadávám projekty, kde žáci zkoumají kulturní prvky vlastní komunity, porovnávají je s kulturními projevy z jiných částí světa a výsledky prezentují.
- Vedu žáky k tomu, aby kriticky uvažovali o stereotypch a předsudcích vůči jiným kulturám a přemýšleli, jak může respekt k odlišnostem obohatit jejich život.

Možné projevy žáka

Kulturní povědomí a identita

- Popíše pojem kulturní identita jako soubor kulturních projevů, které určují jeho jedinečnost i spojení s ostatními členy jeho kultury, a uvede příklady.
- Popíše charakteristické znaky vlastní kultury a příklady kulturního dědictví ze svého okolí.
- Vybere místní tradice, zvyky a historické události, které formují kulturní identitu místa a regionu, kde žije.

- Vyjádří svůj názor na vliv umění a kulturního kontextu na své vlastní myšlení a chování a na porozumění sobě a svému místu ve světě.

Respekt ke kulturní a umělecké rozmanitosti

- Na příkladech objasní pojmy kulturní identita, kulturní rozmanitost, kulturní tolerance.
- Popíše některé kultury ve světě v současnosti i v historickém vývoji a uvede jejich charakteristické znaky, tradice a projevy s porozuměním jejich odlišností.
- Zajímá se o různé kultury a globální kulturní témata v médiích.
- Respektuje různé kulturní zvyklosti a názory na kulturu a umění u svých spolužáků a kamarádů a snaží se vyvarovat předsudků.
- Účastní se školních uměleckých a kulturních projektů i mimoškolních kulturních akcí, které podporují pochopení a respekt k různým kulturám.

Popis fáze Splněno

- Popíše význam místních tradic a kulturního dědictví pro utváření své identity.
- Uvede příklady kulturní rozmanitosti, vysvětlí pojmy kulturní identita a kulturní tolerance.
- Respektuje různé projevy kultury a umění, snaží se vyvarovat předsudků a oceňuje jejich rozmanitost.

Minimální doporučená úroveň

- Uvede příklady rozdílů kulturních projevů nebo tradic své země a jiných kultur.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | Tvorb digitálního obsahu | Bezpečnost v digitálním prostředí
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

2. stupeň, 9. ročník

[KDI-DAT-000-ZV9-001](#)

Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazují úlohy, v nichž žáci nejprve analyzují problém a formulují, jaké informace nebo data potřebují, než začnou vyhledávat.
- Vedu žáky k formulaci vlastních vyhledávacích dotazů a kritérií (klíčová slova, filtr zdrojů, časové hledisko) a společně porovnáváme, jak různé formulace ovlivňují výsledky.
- Zařazují práci s různými typy digitálních zdrojů (otevřená data a veřejné databáze, odborné články, statistiky, média, nástroje s AI) a vytvářím prostor pro jejich vzájemné porovnání.
- Vytvářím situace, v nichž žáci posuzují důvěryhodnost zdrojů s ohledem na jejich účel, autora, kontext a způsob prezentace dat, a společně o těchto kritériích diskutujeme.
- Vedu žáky k tomu, aby informace posuzovali ve vztahu k již známým poznatkům a diskutovali případné rozpory nebo odlišné interpretace.
- Vedu žáky ke kritické práci s informačními zdroji a odpovědnosti při jejich vytváření.
- Zařazují úkoly, v nichž žáci strukturovaně zpracovávají získaná data (např. třídění, tabulka, graf, přehled argumentů) a zdůvodňují výběr relevantních informací.
- Podporuji systematickou správu zdrojů – pracuji se sdílenými složkami, citacemi a vytvářením portfolia ověřených zdrojů, které mohou využívat i ostatní.
- Pravidelně zařazují reflexi procesu vyhledávání – společně hodnotíme, zda zvolený postup vedl k relevantním a spolehlivým informacím.

Možné projevy žáka

Získávání dat, informací a obsahu

- Analyzuje problém a určí, jaká digitální data, informace či obsah potřebuje k jeho řešení.
- Získá potřebná digitální data, informace či obsah z různých digitálních zdrojů a za pomoci různých digitálních prostředků (např. i systémů s AI).
- Získá potřebná digitální data, informace či obsah na základě vlastních kritérií pro vyhledávání a/nebo vhodně formulovaných dotazů.

Posuzování důvěryhodnosti a spolehlivosti zdrojů dat a jejich obsahu

- Vyhodnocuje důvěryhodnost a spolehlivost zdrojů digitálních dat, informací a obsahu v širších souvislostech (např. účel, kontextu).
- Posuzuje spolehlivost a relevanci dat a informací, interpretuje je v kontextu řešeného problému.

Správa dat, informací a obsahu

- Ukládá digitální obsah tak, aby ho mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje, vytváří si vlastní portfolio spolehlivých zdrojů a podílí se na tvorbě sdílených portfolií.
- Zpracovává digitální data ve strukturovaném prostředí.

Popis fáze Splněno

- Vyhledává či získává data, informace a digitální obsah při učení a řešení problémových situací.
- Posuzuje důvěryhodnost a spolehlivost zdrojů dat a informací, interpretuje a hodnotí jejich data, informace a digitální obsah.
- Spravuje a organizuje si vyhledaná či získaná data, informace a digitální obsah.

Minimální doporučená úroveň

- Ověřuje informace v různých digitálních zdrojích a posuzuje je z hlediska souladu s již známými poznatky.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií** | Tvorb digitálního obsahu | Bezpečnost v digitálním prostředí
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

2. stupeň, 9. ročník

[KDI-ZAP-000-ZV9-001](#)

Účelně a uvážlivě sdílí data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech.

Vzdělávací strategie učitele

- Vytvářím situace, v nichž má sdílení jasný účel – například při týmové práci, prezentaci výsledků nebo zapojení do dění ve škole – a společně pojmenováváme, proč a komu jsou informace určeny.
- Zařazuji úkoly, při nichž žáci porovnávají různé digitální nástroje pro komunikaci a spolupráci a volí ten, který je pro danou situaci nejvhodnější.
- Vedu žáky k reflexi dopadů sdílení v digitálním prostředí a otevírám diskuse o etických otázkách, ochraně soukromí a právních souvislostech.
- Podporuji argumentované zdůvodňování rozhodnutí o sdílení – vracíme se k otázkám, jaký byl účel, komu bylo sdílení určeno a jaké může mít důsledky.
- Zařazuji aktivity, v nichž se žáci prostřednictvím digitálních technologií zapojují do života školy nebo komunity (např. školní projekty, ankety, prezentace, spolupráce s externími partnery).
- Podporuji budování osobního vzdělávacího prostředí – pracujeme s portfoliem zdrojů, kontaktů a výstupů, které žáci využívají pro své učení a rozvoj.
- Otevírám téma digitální identity a digitální stopy a vytvářím prostor pro promyšlené rozhodování o tom, jakým způsobem se žáci v digitálním prostředí prezentují.
- Ukazuji žákům, které digitální služby nabízí stát, veřejná správa či komerční sektor a jak mohou tyto služby využívat.
- Učím žáky, jak se chovat v online prostředí: prostřednictvím promyšlených online aktivit je vedu k etickému a ohleduplnému jednání, respektu k druhým, podporuji jejich spolupráci.

Možné projevy žáka

Sdílení dat, informací a obsahu prostřednictvím digitálních technologií s vědomím kulturních a generačních odlišností

- Využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci; komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii.
- Zamýšlí se nad dopady sdílení informací online, na vyžádání okomentuje, za jakým účelem sdílel data a informace (a projeví tak, že sdílení bylo promyšlené a účelné, předkládá argumenty).
- Rozpoznává etické otázky související s digitálním prostředím, zapojuje se do diskuze o chování v online prostředí, v diskuzi projevuje vědomí důležitosti ochrany soukromí, dodržování právních norem a respektu k ostatním.
- Volí v digitálním prostředí jednoduché způsoby komunikace a strategie přizpůsobené konkrétnímu publiku.

Zapojení se do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb a aktivního občanství

- Charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana.
- Prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí a do společnosti.
- Buduje si osobní vzdělávací prostředí za účelem vlastního zdokonalování - lze pozorovat nebo na vyžádání popíše či demonstruje, že má a rozvíjí portfolio či síť zdrojů a kontaktů, ze kterých čerpá při svém učení.

Kontrola digitální stopy, utváření digitální identity

- Kontroluje svou digitální stopu, vysvětlí, jak ke kontrole své digitální stopy přistupuje.
- Promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní - zapojí se do diskuze k utváření digitální identity, na příkladech demonstruje, jak k utváření přistupuje.

Popis fáze Splněno

- Zapojuje se do dění ve svém okolí a do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb.
- Sdílí data, informace a digitální obsah, komunikuje, spolupracuje s využitím digitálních prostředků.
- Spravuje svou digitální stopu, identitu a pověst.

Minimální doporučená úroveň

- Pracuje ve sdíleném prostředí na úrovni třídy.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | **Tvorba digitálního obsahu** | Bezpečnost v digitálním prostředí
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

2. stupeň, 9. ročník

[KDI-TDO-000-ZV9-001](#)

Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.

Vzdělávací strategie učitele

- Navrhuji úkoly, v nichž žáci volí vhodný digitální formát podle svého tvůrčího záměru (např. text, infografika, video, multimediální prezentace) a zdůvodňují svou volbu.
- Kladu důraz na promyšlenou volbu formátu (text, video, infografika, multimédia) a společně hodnotíme, jak zvolená forma ovlivňuje sdělení.
- Vytvářím příležitosti ke kombinování různých digitálních nástrojů a formátů, včetně práce s nástroji využívajícími umělou inteligenci, a společně reflektujeme jejich přínos i limity.
- Zařazuji práci s existujícím digitálním obsahem, který žáci upravují a zasazují do nového kontextu s vědomím autorských práv a licenčních podmínek.
- Podporuji plánování digitální tvorby – žáci navrhnou postup práce, strukturu výstupu a formulují instrukce pro digitální nástroje nebo systémy.
- Zařazuji reflexi procesu i výsledku digitální tvorby a společně posuzujeme, jak zvolené digitální prostředky ovlivnily srozumitelnost, originalitu a celkovou kvalitu výstupu.
- Vytvářím prostředí, které podporuje experimentování, hledání vlastního stylu a odpovědné zacházení s digitálními nástroji.

Možné projevy žáka

Tvorba nového digitálního obsahu

- Vytváří a upravuje digitální obsah za pomoci různých nástrojů (např. i systémů s AI), dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia).
- Vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.

Úprava a integrace existujícího digitálního obsahu do stávajícího souboru poznatků

- Dostupný digitální obsah zpracovává a upravuje se znalostí právních norem a používá ho ke splnění svých cílů.
- Cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při sdílení a přebírání digitálního obsahu respektuje licence a dodržuje právní normy.

Předávání srozumitelných instrukcí počítačovým systémům

- Naplňuje a vytvoří posloupnost srozumitelných instrukcí pro počítačový systém k provedení konkrétního úkolu.

Popis fáze Splněno

- Vytváří nový digitální obsah, ve kterém vyjadřuje vlastní pohledy a myšlenky.
- Upravuje nebo propojuje existující digitální obsahy s cílem vytvořit nové, respektuje přitom autorská práva a licence vztahující se na data, informace a digitální obsah.
- Formuluje jasné a efektivní pokyny pro digitální technologie s cílem dosáhnout konkrétních výstupů nebo výsledků.

Minimální doporučená úroveň

- Vytváří digitální obsah v doporučených formátech.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | Tvorb digitálního obsahu | **Bezpečnost v digitálním prostředí**
Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

2. stupeň, 9. ročník

[KDI-BZK-000-ZV9-001](#)

Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.

Vzdělávací strategie učitele

- Zařazuji situace a modelové scénáře, ve kterých žáci rozpoznávají rizikové chování v digitálním prostředí a hledají vhodné způsoby reakce.
- Pravidelně otevírám téma zabezpečení zařízení a ochrany dat a propojuji je s konkrétními příklady z praxe (hesla, aktualizace, sdílení přístupů, práce na veřejné síti).
- Vytvářím prostor pro diskusi o etickém nakládání s daty a informacemi a vedu žáky k uvědomění odpovědnosti za vlastní i cizí digitální obsah.
- Zařazuji reflexi osobních digitálních návyků a podporuji hledání vyvážených způsobů používání technologií s ohledem na fyzické i duševní zdraví.
- Diskutuji se žáky vliv digitálních technologií na vztahy, začlenění do kolektivu a sociální pohodu a vytvářím prostor pro sdílení zkušeností.
- Vedu žáky k tomu, aby dokázali pojmenovat konkrétní kroky, kterými mohou předcházet rizikům (nastavení soukromí, omezení sdílení, práce s časem online).
- Zařazuji témata dopadu digitálních technologií na životní prostředí a společně hledáme způsoby, jak jejich používání činit odpovědnějším, kladu důraz na to, aby žáci vnímali pozitivní i negativní důsledky digitalizace pro člověka, společnost i v kontextu cílů udržitelného rozvoje.

Možné projevy žáka

Ochrana zařízení, dat a soukromí v digitálním prostředí

- S porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; digitální data chrání před zneužitím.
- Odpovědně a eticky manipuluje s daty a informacemi.
- Rozpozná rizikové situace v digitálním prostředí a vhodně na ně reaguje.

Vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění

- Hodnotí své návyky v používání digitálních zařízení, předchází při používání digitálních technologií situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Diskutuje o možnostech využití digitálních technologií pro sociální pohodu a začlenění.

Dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí

- Zapojí se do diskuze k dopadům využívání digitálních technologií na životní prostředí, na příkladech demonstuje, jakým způsobem přispívá ke zmírňování těchto dopadů.

Popis fáze Splněno

- Chrání zařízení, digitální obsah, osobní data a soukromí v digitálním prostředí.
- Pečuje o své fyzické, psychické i sociální zdraví, využívá digitální technologie pro sociální začlenění.
- Aktivně ovlivňuje dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

Minimální doporučená úroveň

- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.

Klíčová kompetence digitální

Digitální informace a data | Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií | Tvorb digitálního obsahu | Bezpečnost v digitálním prostředí

Digitální vývoj a inovace

Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.

2. stupeň, 9. ročník

[KDI-VIN-000-ZV9-001](#)

Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.

Vzdělávací strategie učitele

- Zřazují úlohy, při nichž žáci porovnávají různé pracovní postupy a zvažují, jak mohou digitální technologie přispět k jejich zjednodušení nebo zkvalitnění.
- Zařazují modelové situace běžných technických potíží a vedu žáky k tomu, aby hledali možné postupy řešení a rozlišovali, kdy situaci řešit samostatně a kdy vyhledat odbornou pomoc, vedu je k vyhledávání návodů a postupů, které jim umožní situaci vyřešit.
- Vytvářím příležitosti k plánování práce s využitím digitálních nástrojů (organizace času, sdílené dokumenty, projektové prostředí) a společně reflektujeme jejich přínos.
- Podporuji kombinování různých digitálních zařízení a aplikací podle konkrétního cíle a vedu žáky k uvědomění, že volba nástroje ovlivňuje kvalitu výsledku.
- Seznamuji žáky s dostupnými možnostmi přizpůsobení digitálního prostředí a společně reflektujeme, jak vhodné nastavení podporuje efektivitu práce i přístupnost pro různé uživatele.
- Zařazují projektové úlohy, v nichž digitální technologie slouží k inovaci pracovního postupu nebo výstupu, a hodnotíme, jak tato inovace ovlivnila efektivitu práce.
- Podporuji reflexi osobního digitálního rozvoje – žáci hodnotí své silné a slabé stránky, sledují nové možnosti digitálních nástrojů a zvažují jejich využití ve škole i mimo ni.
- Vybírám do výuky aktivity, ve kterých mají žáci příležitost se seznamovat s novými digitálními technologiemi, nalézat vhodné strategie, jak se učit s nimi pracovat a jak se vyrovnat se stálou potřebou rozvíjet své digitální dovednosti.

Možné projevy žáka

Efektivní využití digitálních technologií

- Běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení.
- Pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problém použít.
- Během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů
- Přizpůsobuje rozhraní aplikací a systémů podle svých individuálních potřeb, vysvětlí, jak možnosti takových úprav pomáhají lidem s různými speciálními potřebami.

Využití digitálních nástrojů k inovaci procesů a produktů

- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Spolupracuje na projektech, které vyžadují plánování a organizaci s využitím digitálních technologií, např. při vývoji digitálního produktu.

Držet krok s vývojem digitálních technologií

- Vyhodnocuje své silné a slabé stránky v digitální kompetenci a plánuje vlastní rozvoj.
- Popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti.
- Hodnotí možnosti a hledá a využívá příležitosti, které nabízejí nové digitální technologie pro školní i mimoškolní práci.

Popis fáze Splněno

- Identifikuje a řeší problémy či problémové situace v digitálním prostředí.
- Hodnotí stávající postupy nebo produkty a navrhuje jejich zlepšení s využitím digitálních technologií.
- Vyhledává příležitosti k rozvoji svých digitálních kompetencí a drží krok s digitálním vývojem.

Minimální doporučená úroveň

- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci.

Klíčové kompetence základní vzdělávání

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0

– Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, duben 2026
www.npi.cz